

NÉVKÖNYV

AZ

ERDÉLYI EV. REF. ANYASZENTEGYHÁZ

S Z Á M Á R A.

1870.

TIZENHARMADIK ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁRTT,
NYOMATOTT AZ EV. REF. FŐTANODA BETŰIVEL.
1870.

Rövidítések:

---

a. e. = anyaegyház.	ny. l. = nyugalmazott lelkész.
l. e. = leányegyház.	t. = tanító.
l. sz. = lelkek száma.	f. t. = fiutanító.
t. k. = tanköteles.	l. t. = leánytanító.
t. sz. = tanulók száma.	ny. t. = nyugalmazott tanító.
l. = lelkész.	ú. p. = utolsó posta.
s. l. = segéd lelkész.	

Az erdélyi egyházakban, kevés kivétellel, az iskolatanítók énekvezetők is.

A kolozsvári ev. ref. egyház története rövid vázlata.

(Vége.)

Mult évi közleményünket a nagyváradai disputatio fölem-
lítésével végeztük be, mely egyszersmind befejezte a sok ke-
serüséget okozott, de meddőnek nem mondható dogmatikai
vitatkozásokat is bérczes hazánkban 1569-ben. — Ha még itt
ismételjük, hogy 1571-ben Maros-Vásárhelytt újabb vallási
törvény teljes szabadságot biztosít a különböző felekezeteknek:
felvehetjük az elejtett fonalat, hogy kolozsvári ev. ref. egy-
házunk megalapítását láthassuk, habár csak halvány vonások-
ban; habár csak igen röviden.

A XVI-dik század utolsó negyede, daczára minden türelmi
törvénynek, mely szabad fejlődést biztosított, nem volt kedvező
egyik felekezetnek sem, az unitarismuson kívül — Kolozs-
vártt. Mert ez volt a központ, hol Dávid Ferencz szorta
lángelméje sugarait; s a nap, ha lenyugszik is, táv-fénye
sokáig dereng még a láthatáron. A benyomás, melyet egy oly
szellem idéz elő, ki korának mozgató elemeit dominálja, úgy
szólván önmagában felöleli, még sokáig uralkodik a kedélye-
ken; s maga az alak majdnem mythologiaivá lesz, melynek
hatása hagyományossá válik.

A dogmatikai vitatkozások által a kedélyek sokkal in-
kább fel voltak korbácsolva, az ár sokkal magasabbra dagadt,
hogysém elfogadhatnók ama véleményt, hogy Kolozsvártt 1572.
táján virágzó ref. ekklézsia lehetett volna. Csira volt az csu-
pán, mely élet-képességét csak kedvező viszonyok közt tart-

hatá meg és fejthető ki, egy néhány ember, kiknek szívében nagyobb volt atyáik hitéhez való ragaszkodásuk, mint az uralkodó körülmények hatalma; s kik—mint az első keresztyének az üldözések korában—elrejtőztek, vagy magános házak falai közé vonultak, hogy imádhassák istenüket; s bizalmat meritessenek egy szebb jövő felől.

Az a ház, a mely menhelyül szolgált, belső-középutczában feküdt, körül-belül a mostani Korbuly-féle ház helyén s idevonatkozólag idézhetjük ama szavakat, melyek megtalálhatók Kolozsvár városának leírásában, melyet a magistratus 1734-ben készítettett: „*Evangelico Reformatis quoque libertas ac via confessionis sub Joanne II. paruit: ac tandem anno 1564. publicis regni constitutionibus eadem libertas religionis sancita est. Ab hoc tempore, multiplicari coepti, pro publico confessionis ac cultus exercitio anno 1572 nacti sunt domum quandam, in platea — vulgo media vocata; lapideam, id monstrante caelato lapide in muro ejusdem cum inscriptione.*“ — Ez inscriptio pedig így hangzott — fájdalom, az enyészet elseperte —

Hic locus est: Lucas hic Pastor in urbe Marothi

Eloquio docuit mystica verba Dei,

Haec fuit ipsa Domus; domus haec, cunabula quondam,

Prima Reformatae Religionis erant.

Parvulus huc populus primum, grex parvus in unum

Convenit, populi concio parva fuit.

Donec in immensum, nascens Ecclesia, coetum,

Ter Sancti, crevit numinis auspicio.

Georgius Agoston Ötves Possesor harum aedium haereditarius monumentum hoc marmoreum erigi curavit memoriae ergo.

Ezen felírás, melyet Huszti András is közölt, s mely bizonyára későbbi korból származik, csak megtart fennebbi véleményünkben, hogy nagyon kevesen lehettek; s egyszers-

mind bizonyosságot tesz, hogy a mint mult évben már közöltük, az első kolozsvári pap: Maróthi Lukács volt; vagy az ottani series szerint: marothi Traszki Lukács.— Oh, ha e boldog emlékü elődünknek eszébe jutott volna, némi jegyzeteket hátra hagyni!

Nem is igen vett növekedést az ecclesia Báthory Gábor fejedelemségéig. S ennek oka bizonyos tekintetben az is volt, mert az unitarius atyafiak, — akkori időben — meglehetősen türelmetlenséggel viseltettek, melyre egy példát is közlünk, alább még többet. „Anno 1597. 16. Augusti Kolozsvári (unitarius) prédikator Székes-Fehérvári Mátyás a leányát Katájt adá Szegedi János Deáknak, ki is azt fogadta 1.) hogy az említett Székes-Fehérvári Mátyás uram leányát, a városból, Kolozsvárról, lakóul ki nem viszi sohuvá, hanem mind hevet, hideget Kolozsvártt véle tūr, szenved.— 2.) Hogy hűtiben, valásában meg nem háborítja, hanem oda a Templomba járjon az Isten igéjének hallgatására és tanulására, az hová eddig is járt.“ Ez egy valóságos kis, modern reversalis, a minőt korunkban az egyedül üdvözítő ultra-montánok szednek azok-túl, kik még elég együgyűek hitelt adni ámitásaiknak.

Sőt még azután sem éltek valami rendkívüli szép egyet-értésben, mert hogy például szolgáljunk: „Anno 1693 die 18. octbr. Consistorio Ecclae habito Nobiliss. D. Curatores ita deliberarunt:

1.) Delib. — Lelkünk fájdalmával érezzük s egyszersmind szégyenljük is, hogy Kolozsvári Unitarius Uraimék, jóllehet velünk együtt azon egy nyomoruságokk és szorongattatásnak hajójában evezzenek, mégis bennünket ő klmek is szomorítani és méltatlan s helytelen vádakkal (melyekben semmi igazság és valóság nincsen) méltóságos Gubernator Urunk előtt vádolni, és terhelni nem átalották, mind követek, mind penig levelek által: mineműek 1.) Hogy mostan a két Statustól Unitaria Schola építésére disputalt három házak alatt levő Eccle-

siánk boltját, a Statusok végzése ellen, ő klnnek assignalni nem akarjuk. 2.) Hogy nem csak adni nem akarjuk, hanem protestatio által is prohibealtuk és fenyegettük ő kelmeket. 3.) Hogy ő kelmek más bolttal kínáltanak, de mi venni nem akartuk.

Ezek mind egyik mint hogy tetemes hamisságok és illetlen vádak s hamis informatiok : tetszik a Tiszt. Ecclesiának Tiszt. Sárpataki N. Mihály esperest és Csepregi T. Mihály Professor Uramékat, Gubernator Urunkhoz ó Nagyhoz az Tiszt. Eccla Credentialissával expedialni, bővebb és igazabb informálásra és hamis vádaknak ő Nsga előtt való meg hamisítására.

Mely dolog Gubernator Urnk előtt elis igazodott, a hamis vád Unitarius Uramék kezében szakadván.“

Ez utolsó példa (melyet az ecclának 1689-en kezdődő jegyzőkönyvéből vettünk) eléggé tanuskodhatik ama türelmetlenségről, mely uralkodó lehetett száz évvel előbb, midőn az unitarismus hatalmának teljes erejében érezhette magát. — Nem vád gyanánt hoztunk ezt fel; hiszen, a historia philosophiája a 15-dik század utolsó tizedéig mindenütt arról tanuskodik, hogy az állami életben ugy, mint az egyházban és az egyéni érintkezésben (társadalomról szó sem lehetvén) mindenütt az erő nyerscsége állott szemben a jog méltányosságával; a számarány és mennyiség tekintélye a kisebbség gyöngeségének alárendeltségével. — Csupán jelezni akartuk az alapokot és legfőbb akadályt, mely előttünk megérhetővé teszi, hogy Traszki Lukács uram bizony kevés gyülekezetnek magyarázhatá a wittembergi reformator tanítását a közép-utczai ház falai között, szemben az akkor divatos unitarismussal.

Mindazáltal, itt is betölt, hogy az ügy, melyet harczosai el nem hagynak, nem vészhet el, a ref. ecclesia „megfogyva bár, de törve—nem“, még élt; mint az eltaszított, megvetett Józsefnök, tán éppen megalázott sorsa volt szerencséje. — Ha nem is említem meg amaz agglomeratiót, mely az összeháza-

sodások, atyafiságos kapcsok, és úgy lehet, még a beköltözés által is növekedést vett, mint a hógomolyag, mely éppen esésében növekedik, de a XVII-dik század első tizedeiben már megalapítva látjuk egyházunkat az isteni gondviselésen kívül fejedelmi kegy, s az országos törvényhozás által, s a hol e kettő, nemes célra egyesül, ott lehetetlen, hogy az eredmény kimaradjon.

Ám, nem is lehetett ez másképpen. Az a forrongás, mely ez idő szerint egész Európát elfoglalta, a protestantismus szelleme, mely mindenütt, minden országban kereste az archimedesi pontot: nálunk, Erdélyben éppen biztos menhelyet talált. A torzsalkodás hát nem magát az eszmét támadta meg, hanem csak árnyalatai forogtak kisebb-nagyobb veszélyben; szó csupán arról lehetett: melyik felekezet fog előnyt nyerni a másik felett? Mert az a szerencsétlenség, mely érhetne volna az erdélyi protestantismust a jezsuiták határozott barátja és túlbuzgó catholicus Báthory-ház fejedelemsége alatt, majdnem tökéletesen paralysalva volt a protestáns rendek magatartása által, melynek tulajdoníthatjuk, hogy például Báthory István—bár catholicus volt— prot. templomba járt és misét csak titokban hallgatott. — Mig végre harmincz évi hányatás után— mely alatt a szerencsétlen Báthory-ház tökéletesen kimutatta inpotentiaját a fejedelemségre és a Rudolf-féle interregnumok mián, melyek alatt a Krauzeneck, Basta s Barbiani-féle cs. biztosok dulakodtak Erdély romjai felett: jött 1605-ben Bocskai István; 1606. Rákóczi Zsigmond; 1608-ban Báthori Gábor s végre 1613-ban a colossalis nagyságú Bethlen Gábor, kit jó kedvében adott a gondviselés Erdély fejedelmi trónjának, hogy aláásott tekintélyét a tisztelet polczára emelje; s a maroknyi fejedelemséget a bölcsesség nyugodtsága, és a fegyverek hatalmával az europai nagy hatalmak—ha nem is féltt, de keresett—barátjává tegye.

És, ha nem csalódunk, itt dőlt el a harcz az unitarismus és calvinismus közt. A Bocskai-féle szabadság-háborúval határozottan decidalva volt az irány, a melyen haladni jónak látták, s a melyre nézve bizonyára nagy befolyással lehetett az, hogy az erdélyi fejedelemséghez tartozó magyarországi-részek határozott többségükkel a genfi reformator zászlóját lobogtatták. — A calvinismus győzött; s a győzelem nem csupán a két bécsi, nikolsburgi és pozsonyi békeszerződésekben örökitette meg emlékezetét; melyek — habár időnként hatalyon kívül tétettek — örök-dicsőség Erdély szabadság szeretetének és fejedelmei bölcseségének; hanem él az emlékezet amaz adományokban, bőkezű fundatiokban, melyeknek köszöni lételét egy rakás ev. ref. ecclesia, collegium, templom Erdély szent földén; — s e győzelem örökösei vagyunk mi is kolozsvári ev. reformatusok.

Ideje is volt, hogy e tekintetben valami történjék, mert éppen Kolozsvártt s általában egész Erdélyben a türelmetlenség a legmagasabb fokra emelkedett. Országgyűlés útján kellett intézkedni, hogy Kolozsvárra katolikus pap bejöhessen „betegeket vizsgálni és gyontatni, gyermekeket keresztelni“, azon feltétel alatt, „hogy elvégezvén ezféle czerimoniákat, ismét tartozzék recedálni.“ — S majdnem e viszony állott a protestans felekezetek között is; mert az unitarius atyafiak még a belváros utczáin sem engedték meg a szertartásos temetési menetet. 1608-ban a Borbély Márton házánál meghalt Bornemisza Boldizsárról így ír Segesvári Bálint: „26. Febr. vivék el Kolozsvárról temetni Nádasra a monostor-kapun és az kapu előtt prédikállának az halottnak; azután az városbeli emberek kísérték ki az városból.“

Ily helyzetben, még azon is csodálkoznunk lehet, hogy a helv. hitv. Bocskai koporsóját megengedték bevinni a templomba, melyről így ír a fentebbi kronikás: 1607-ben febr. 1-én Kassáról elinditák és 17-ma febr. hozták Kolozsvárra az

holt testet szép czeremoniával; szép fekete hadakkal: lovagokkal, vivén az nagy templomban szép három bársony zászlókkal.“

18. febr. tőnek az maga papjai szép prédikációkat, és mindennek szabad volt az holt test mellé menni, látni és siratni.

19. febr. olvasák meg az Barcsai István testamentumát az koporsó mellett, az nagy templomban, minden ember halatára: kérvén mind kicsintől fogva nagyig bocsánatot hamit vétett ellenek és oktátván az egész országot, mind szeressék egymást Magyarországgal egyetemben.— Szép áldásokkal azután elvivén és kísérvén az városbeliekkel mind Békás-patakáig: ott szép áldásokkal s sirván bucsut vevén, az előttük járók zokogván és sirván, mind férfi s asszonyi állatt elválának egymástól.“

A nép hangulata is egészen ellenségessé volt praeparalva s olyan babonássá téve, hogy ilyen jelenetek is fordultak elő, ugyanazon korirat szerint 1609-ben:

„10. octobris feküdt Kolozsvártt egy leány király-utczában holt-elevenen; egy éjjel mind az pokolban, mind az égben volt s mindeneket meglátott és azt is megmondotta, hogy esztendő az napra halva fekszik ő maga; és reá vigyázzanak, ha ő igazat nem mondott; és ő maga apját is az pokolban látta, az ajtó megett, hogy pap volt, és háromságos volt; az könyv is kezében volt és beszéllett ő vele, hogy háromságos ne legyen az leány.— És az napra, a melyre mondta, megholt az leány.“

A megjósolt halál — a tudósítás szerint — csakugyan bekövetkezett; s természetesen, hatalmas argumentummá lett, hogy háromságossá senki se legyen, s hogy minden háromságos papnak a pokolba kell jutni. Minő fanatismusra volt szükség, hogy ilyen dolgokkal tartsák bilincsek között a hangulatot s kizárjanak minden felekezetet?

Végre, 1608-ban az ev. reformatussá lett Báthory Gábor foglalván el Erdély fejedelmi trónját, megragadta az alkalmat,

És, ha nem csalódunk, itt dőlt el a harc az unitarismus és calvinismus közt. A Bocskai-féle szabadság-háborúval határozottan decidalva volt az irány, a melyen haladni jónak látták, s a melyre nézve bizonyára nagy befolyással lehetett az, hogy az erdélyi fejedelemséghez tartozó magyarországi-részek határozott többségükkel a genfi reformator zászlóját lobogtatták. — A calvinismus győzött; s a győzelem nem csupán a két bécsi, nikolsburgi és pozsonyi békeszerződésekben örökítette meg emlékezetét; melyek — habár időnként hatalyon kívül tétettek — örök-dicsőség Erdély szabadság szeretetének és fejedelmei bölcseségének; hanem él az emlékezet amaz adományokban, bőkezű fundatiokban, melyeknek köszöni lételetét egy rakás ev. ref. ecclesia, collegium, templom Erdély szent földén; — s e győzelem örökösei vagyunk mi is kolozsvári ev. reformatusok.

Ideje is volt, hogy e tekintetben valami történjék, mert éppen Kolozsvártt s általában egész Erdélyben a türelmetlenség a legmagasabb fokra emelkedett. Országgyűlés útján kellett intézkedni, hogy Kolozsvárra katolikus pap bejöhessen „betegeket vizsgálni és gyontatni, gyermekeket keresztelni“, azon feltétel alatt, „hogy elvégezvén ezféle czerimoniákat, ismét tartozzék recedálni.“ — S majdnem e viszony állott a protestans felekezetek között is; mert az unitarius atyafiak még a belváros utczáin sem engedték meg a szertartásos temetési menetet. 1608-ban a Borbély Márton házánál meghalt Bornemisza Boldizsárról így ír Segesvári Bálint: „26. Febr. vivék el Kolozsvárról temetni Nádasra a monostor-kapun és az kapu előtt prédikállának az halottnak; azután az városbeli emberek kísérték ki az városból.“

Ily helyzetben, még azon is csodálkoznunk lehet, hogy a helv. hitv. Bocskai koporsóját megengedték bevinni a templomba, melyről így ír a fentebbi kronikás: 1607-ben febr. 1-én Kassáról elinditák és 17-ma febr. hozták Kolozsvárra az

holt testet szép czeremoniával; szép fekete hadakkal: lovagokkal, vivén az nagy templomban szép három bársony zászlókkal.“

18. febr. tőnek az maga papjai szép prédikációkat, és mindennek szabad volt az holt test mellé menni, látni és siratni.

19. febr. olvasák meg az Barcsai István testamentumát az koporsó mellett, az nagy templomban, minden ember halatára: kérvén mind kicsintől fogva nagyig bocsánatot hamit vétett ellének és oktatrán az egész országot, mind szeressék egymást Magyarországgal egyetemben.— Szép áldásokkal azután elvivén és kisérván az városbeliekkel mind Békás-patakáig: ott szép áldásokkal s sirván bucsut vevén, az előttük járók zokogván és sirván, mind férfi s asszonyi állatt elválának egymástól.“

A nép hangulata is egészen ellenségessé volt praeparalva s olyan babonássá téve, hogy ilyen jelenetek is fordultak elő, ugyanazon korirat szerint 1609-ben:

„10. octobrís feküdt Kolozsvártt egy leány király-utczában holt-elevenen; egy éjjel mind az pokolban, mind az égben volt s mindeneket meglátott és azt is megmondotta, hogy esztendő az napra halva fekszik ő maga; és reá vigyázzanak, ha ő igazat nem mondott; és ő maga apját is az pokolban látta, az ajtó megett, hogy pap volt, és háromságos volt; az könyv is kezében volt és beszéllett ő vele, hogy háromságos ne legyen az leány.— És az napra, a melyre mondta, megholt az leány.“

A megjósolt halál — a tudósítás szerint — csakugyan bekövetkezett; s természetesen, hatalmas argumentummá lett, hogy háromságossá senki se legyen, s hogy minden háromságos papnak a pokolba kell jutni. Minő fanatismusra volt szükség, hogy ilyen dolgokkal tartsák bilincsek között a hangulatot s kizárjanak minden felekezetet?

Végre, 1608-ban az ev. reformatussá lett Báthory Gábor foglalván el Erdély fejedelmi trónját, megragadta az alkalmat,

hogy nemes tettekkel borítsa homályba családjának bűneit egyfelől, s maradandó emléket hagyjon fenn saját magának.

Az ez évi kolozsvári országgyűlésen saját szorgalmazása folytán meghatározzák a rendek, hogy „szabad legyen a Reformatus papoknak Kolozsvárra bemenni és minden egyházi kötelezettségeket vinni (mindazon által a más vallásu hazafiak megbotránkoztatása nélkül, nem is az vallásokban, vagy Templomokban) de azon helyen, hol a Fejedelcnek tetszeni fog.“ 1609. marc. 20-kán Fehérváron élt fejedelmi adomány levelével az év. reformatusoknak ajándékozza az óvári templomot, mely 1600 oltá romokban hevert. Erre nézve álljon itt a következő oklevél, a városnak akkori jegyzőkönyvéből.

„Anno Dni 1611. die 20. mensis octobr.

Urunk ő felsége az minémű instructioval az óvárban levő Klastromot cum suis pertinentiis Lukács (marothi Traszki Lukács) papnak adta, azon instructionak ponjai:

1.) Minthogy urunk ő felsége cum plena instructioe ecclesiastica rendelé és adta az templomot, ennek utána az urunk ő felsége vallásán levő tanítóknak ne csak prédikálni, sacramentumokat kiszolgáltatni, esketni legyen szabad, hanem valakik kívánják, halottakat is publice solemniter, ének-szóval is szabad legyen az temetőhelyre kísérni.

2.) Urunk ő felsége nevével serio megparancsolni, hogy minden rendek szép csendességben éljenek, az mi vallásunkon levő atyánkfiait is más valláson levő atyafiak, sem penig az mi atyánkfiai az másokat religiojokról meg ne szidalmazzák.

3.) Az oskoláról az templomra az minémű ablakok vannak, azok mindjárása berakassanak, hogy így az veszekedésre semmi alkalmatosság ne adassék.

4.) Az templom kulcsát az ur kezében vevén, ugyanott mindjárt adja Lukács uram kezibe az urunk ő felsége donatiojaval együtt és parancsolja meg bírák uraimnak, hogy az mai naptól fogva senki közülek az urunk ő felsége vallásán való tanító hire nélkül oda ne menjen.

5.) Urunk ő felsége az templomot cum suis antiquis limitibus conferalta, ha azért abból valamit elszakasztottak volna valamelyfelé, mindjárt restitualják.

6.) Mind az mi vallásunkon levő atyafiak az más valláson levő atyafiakkal mindenben egyenlő terhet viselnek, az miképpen az más valláson levő atyafiak predikatori mind adózástól, s mind egyéb mindenféle teherviseléstől immunisok legyenek, az mi vallásunkon levő tanítók hasonlóképpen minden adózástól, közönséges teherviseléstől exemptusok legyenek.

7.) A templom épülésire illő gondviselés legyen, hogy az mikor az Ur Isten ő felségét ide hozza, contentus legyen vele, mert ő felsége ennek utánna nem másutt, hanem ebben az helyben akar prédikatiót hallgatni.“

A templom fel is építettett s az cv. reformatusok által birtokba is vétetett; mert Báthori Gábor előbb 1612-ben apr. 20. ez adományát függő-peccséttel ellátott kiváltság-levéliben is megerősítette; majusban pedig a szébeni országgyűlés által a következő törvénnyel czikkelyeztette be:

„Mivelhogy az 1608 esztendőbeli kolozsvári generalis gyűlésünkben is egyenlő akarattal elvégeztük, hogy Kolozsvárra az Sz. Háromságrol való igaz orthodoxa confessio, melyet helvétiai confessionnak hivunk, bevétessék; és ott az confessio publice azon confession levő tanítók által prédikáltassék; melyre Felsőged keresztyéni jó indulatyából és atyai gondviseléséből bizonyos helyeket is — ugyan Kolozsváratt az óvárban levő puszta templomot rendelte és adta, kibe az donatariusok magokat legitime sine omni contradictione iktatták is és Felsőged donatiojokat in formam privilegii sui redegit. — Mi is azért országul az Felsőged erről való kegyelmes donatiojat és privilegiumait acceptaljuk és minden részeinek consentialván, azt az jelen való articulusunkba sensualiter inseraljuk, hogy az donatio, sőt az Felsőged kegyelmes donatioja és ez mi végzésünk szerint az megnevezett templomot in perpetuum szabadosan birhassuk.“

Az építés még azon évben be is végeztetett fejedelmi költségen s a templom átadatott rendeltetésének, mit bizonyítja ama felírás, melyet Huszti tartott fenn számunkra, s mely kőbe vésve, így hangzott:

In nomine Sacro-Sanctae et individuae Trinitatis

1 6 1 2.

Pia cura, et Paterna sollicitudine, providentiaque singulari, ac ad omnem posteritatis memoriam celebranda liberalitate

Ex Inclyta, et vetustissima Bathoreorum Familia oriundi

Serenissimi Principis, Dei Gracia Transylvaniae etc. — Valachiae, Transalpinae Principis, Partium Regni Hungariae Domini etc. — Siculorum Comitibus,

Templum hoc

Tot annorum spatio desolatum, situ squalidum, usuique profano adplicatum, restauratum est, ac usui suo legitimo publico etiam Regni statuto accedente restitutum.

Domus enim Domini, Domus est Orationum.

Báthori Gábornak emlékezetét nem csak e templomnak adományozása szenteli meg, mert bár minden tisztelet! az Ur dicsőségére szentelt külsőségeknél is, de a kőhalmazokat az idő emeli, és az idő elsepri; de ő arról így gondoskodott hogy legyen mivel tanítókat, profétákat lehessen beállítani időnként az Ur szolgálatára, kik élő-szóval hirdessék az örök beszédnek tudományát: s e czélból adományozza a kolozsvár; határról bejövő dézmának felét, mely 1556 óta fiscus vagyónához, a gyalui uradalomhoz tartozott a kolozsvári ekkleziának akkint, hogy e majdnem 600 forintra menő összevegnek egy-harmadát vegyék a papok; egy-harmadát az iskola rectora, s egy-harmada fordítottassék a tanuló ifjak élelmezésére.

Világos tehát ebből, hogy a kolozsvári ev. ref. ekkleziava valódi alapítójának Báthori Gábornak kell tisztelnünk, kinek ha-

lála-révében, a harminczadi számadásokban, a kiadások első pontjában ez olvasható:

„Az harminczadnak proventusából való exitus következik rendszerint

Zentgeorgy napban adtunk ex commissione senatus Lukács papnak (szélül: „az fejedelemtől ide rendeltetett pap“) az harminczadnak proventusából tudniillik fr. 450.“

Az alapító halála után következett iktári Bethlen Gábor, ki a mellett, hogy a fönnebbi adományokat mind megerősítette, még 300 frtot engedményezett, melyről a rendelet így szól:

„Gabriel Bethlen Dei gratia princeps Transilvaniae, partium Regni Hungariae dnus. et siculor. Comes etc.

Prudentes et circumspecti, fideles nobis sincere dilecti salutem et favorem nostram! Emlékezhetik Kmetek arról, mi nemü háromszáz forint deputatiojok legyen az orthodoxa religion levő kolozsvári hiveinknek ugyan az kolozsvári harminczadról, melyet az mint értjük meg Kmetek ez edeig kezekhez nem administralt. Minthogy pedig, templomok, prédikátorok, házok, es scholájok körül naponként nekik is sok különbözőféle építések vagyon; annak felette prédikátoroknak, mestereknek is nem keveset fizetnek: Kmeteknek hagyjuk es parancsoljuk is, az levelünk látva, az megirt 300 frtot adja meg ugyanazon harminczadról fogyatkozás és procrastinatio nélkül az megnevezett hiveinknek. Secus non facturi.—Datum ex Arce Nra. Fogaras die 20. febr. An. D. 1615.

Gabriel Bethlen.“

E levél hátán a következő nyugta olvasható:

„Én urunk ő Nga parancsolatja szerint az Kolozsvári harminczados Uraim Ötves Adrás és Bek János az Kolozsvári harminczadból, Ő Nga Urunk az mely háromszáz forintot annuatim az mi ecclesiánkhoz deputalt ő Kmetek consentaltanak in toto

arról.— In Ao. praesenti 1615. 1. Augusti. melyről én ó Klmeknek ez kezem irásával való quietantiamat adtam.“

Steph Dési, minister ecclae orth. Claudiopolitanae praesentis signaturae
testimonio. m. pr.“

Ugyan Bethlen Gábor volt, ki a belső-farkas-utczai templomot, az iskola-helylyel együtt az ev. ref. ekkléziának adományozta, melynek emlékére márvány-táblát is emeltek volt a következő felirattal:

1 6 2 6.

In Sempiternam insignis illius beneficii memoriam, quo Sereniss. et Potentiss. Princeps Dominus Dominus G a b r i e l Dei Grati Sacri Romani Imperii et Transilvaniae Princeps, Partium Regni Hungariae Domius et Sicularum Comes, ac Opuliae, Ratiboriaeque Dux, Templum isthoc, cum in privato suo statu, tum véro potiss. Principatum adeptus, prosecutus est, et adauxit, proventus et reditus ejus amplissimos peculiari suo Diplomate superinde edito, in perpetuam Elemosynam, usibus ejusdem Templi, et totius sacri ministerii renovando, ordinando, conferando, ac sub aeternae damnationis poena consecrando. — Ecclesia Orthodoxa Claudiaca publice posuit.

Azonban, belső templomunknak históriája egymaga egy kis kötetet foglalna el. Legyen elég megemlíteni, hogy még 1486 körül kezdett építtetni; sokáig állott pusztán; sokáig birták a jezsuiták; s midőn ezeket országosan tiltják ki nemcsak Kolozsvárról, hanem egész Erdélyből s mégis mindannyiszor visszatértek, végre 1603-ban a kolozsvári fellázadott lakosság reájok rohant, s a birtokukban levő farkautczai templomot is — a mennyire lehetett lerombolta, hogy többé belé ne költözhesse nek. Igy kerül végre, Bethlen Gábor adományozása folytán 1622-ben az ev. ref. ekklézia birtokába.

De fölépítésében megakadályozta a harmincz éves háboru és 1629-ben történt halála; és így e szép feladat dicsőségét

I. Rákóczi György örökölte, ki azt 1644-ben be is tetőzte.— Vagy a mint Szalárdi írja: „Kolozsváratt a napkelet és dél felől való szegeletben régtől fogva pusztában állott öreg egyházat Curlandiabul is hozatván ahoz értő kőmiveseket, nagy, szép veszszős faragott kövekre merőn megboltoztatta, és cserép héjazat alá vétetvén, az oldalában levő tornyot is nagy szép hegyesen, szép aranyos gombjával, különb-különb színű mázu cseréppel héjaztatván, megépíttette vala. Abba szép három harangokat, melyek közül a nagyobbik, tengelye nélkül, hatvan mázsát nyomott, öntetett és felhelyezett vala. — De a Toronynak napnyugot felől való oldalában az ablakok arányában való hasadékiiban, nagyon meg kezdetvén indulni, minden harangokat, cserepézést és minden fa épületeit le kellett szedni — s az abbóli költség hijába mult vala.“ — Ugyanezen krónikás írja, hogy a fejedelem a napnyugoti oldalon, az ajtó eleibe is hasonló tornyot akart építeni; de egy olasz építő mester elhibázta a rakást „—skárpot kellett volna hagyni a fundamentumnak—“ de ezt elmulasztván, az építés megszűnt s Rákóczinak négy évre bekövetkezett halála miatt, végkép félbe maradt. — De maga a templom elkészült s 1647. jun. 10-én a fejedelem és a főrendek jelen létében föl is szentelték.

Birtokában levén tehát az év. reformátusok e szép templomnak, úgy véljük, nem csak belső megnyugvást érezhettek, hanem egyszersmind el kellett enyészni ama vádnak is, melylyel az unitarius atyafiak gyanusították őseinket; vagy a mint Segesvári krónikája 1622-ről megjegyzi: „—28. decemb. holt meg az kálvinisták esperestek Kolozsváratt, kit is tartának egy hétig, és temették el nagy pompával az óvárbeli Klastromban 4. januarii, kinek vala neve Gyöngyösi András; igen deli embe, az ki azon igyekezett, hogy az piaczon való templomot nyerhesse meg az fejedelemtől“; — s veti utána krónikásunk — de az Isten nem engedte azt meg neki, mert nem járt az Isten parancsolatjában, hogy az másét hamisan ne kívánja.“

A reformátusoknak e szerint már két templomjuk volt a belvárosban, a Báthori Gábor által adományozott óvári, és a belső-farkas utcza, s ez utolsónak birtokában vannak mindez ideig; az elsőt 1693-ig használták, magyar isten-tisztelet tartásra; míg a szászoknak külön imaházuk volt 1628. óta az unitariusok óvári iskolájának egyik emeletében, egészen különválasztva, melyet a várostól kaptak, s melyet Bethlen Gábor is megerősített.

Ez imaházra vonatkozólag olvashatni az „Erdélyi történelmi adatok“ 4-dik kötetének „Segesvári Bálint Kronikája“ czimű czikkében a következőket:

„1628. 12. octb. foglalták el az kályvinisták az felső Apellatiumat, az fejedelem akaratjából az szászok számára, az kinek harmincz ablaka vala; azt pedig foglalták el az czémes Filstich Péter szász náton és Kassai István (fejedelmi tanácsos mindkettő) magyar náton és az ő tanácsolásokból addig futották az fejedelmet, mignem meg kellett engedni.“

Továbbá:

„1628. 18. novemb. csinálák az grádicsot fel, az hun az ácsok mikor az falban akarták csinálni az grádicsnak gerendácskáit, az ácsokból mind állásostul három leszakada ugy, hogy kevés héjja volt, hogy egyik meg nem holt beléje.“

Végre

„1628. 3. decemb. prédikállott először az Appellatiumban az szászoknak amaz hüttagadó Adamus Gitscher hidelvi fiu, az ki igaz hütit megtagadá és kálvinistává lön; mindeneknek csufjává tevé magát érette!“

Az óvári templomot 1693-ban átadták a rom. catholicusoknak; mert 1691-ben a Leopoldinum diploma következtében Erdély az ausztriai ház oltalma alá esvén, egy új áradat veszi kezdetét, mely követelte jogát, az élethez, a catholicismus. — Már egy pár év alatt minden országgyűlésen szorgal-

inazták a rom. catholicusok, hogy engedjék meg nekik, hogy kollegiumokat tarthassanak s mindenek felett, a városokban, hol több templom van, azok felett egyenlően osztozzanak meg.

E végre hát 1692-ben a szebeni országgyűlésen egy négytagu bizottságot neveztek ki a négy vallásból, mely egy tervet nyújtson be e tekintetben a rendek elébe. — A terv el is készült, az országgyűlés elfogadta s annak 5 pontja így szól: „In negotio Templorum respectantes ex parte singularum quatuor religionum unionem — in sequentem accordam ivimus — Claudiopoli in Veteri arce Templum Hugarorum reformatae religionis, ab iisdem non pridem restauratum (exceptis si quae beneficia anteactis temporibus eidem templo, donationibus collationibus quoquomodo concessa fuerint) et Albae Juliae Templum a Christophoro Bathoreo exstructum, D. Fratibus R. Catholicis, cedant.“

De a cath. atyafiak ezzel sem elégedtek meg, még az unitariusok iskolájában levő szász reformatusok imaházat is követelték, de erről így határoztak: „Templum Saxonum Reformatorum in — — — Scholae superiori contignatione situm, pro nunc cedere non valemus. Idcirco ad 17. sequentis Maji ex quatuor receptis Religionibus denominati sunt cordatiores viri, qui Claudiopolim confluant — rem contraversam complanare.“ — A contraversa res azonban úgy igazított el, hogy az unitarius atyafiak kapnak ötezer forintot, melylyel más házat vásároltak; de az iskolát s a mellette levő szász-magyar ref. templomot át kellett adni a jezsuitáknak. — Hogy a reformatusok kaptak-e valami kárpótlást valaha, arról hallgat az irás. — Csupán egy fájdalmas feljajdulást olvasunk ez időbül jegyzőkönyvünkben: „Anno 1693. die 4. octobris: A mostani szomorú állapottyához és nyomoruságához képest szegény Ecclesiánknak, ha Commissariusok jőnek a Nemes Országtúl ilyen dolgokrúl discouralt punctumok szerént, melyeket Commissarius Uramék eleibe kell adni 1.) Ha az Óvári Tem-

plomunk oda leszen ugyan, abban a Templomban Asztalt, Széket és egyéb eszközöket ott kell-e hadni, vagy kihozatni? 2.) Ha az kanna-gyártó házánál levő Ecclesia boltja, ugyan unitarius Uraiméknak conferaltatik, bolt nélkül az ecclesiá nem lehet, bolt helyében egy általjában boltot kell sollicitálni. 3.) Ha a commendans ő Nagysága az Ürmösi házánál levő boltját az Ecclesianak, magátul ki nem bocsátja, az Urakat ő nagyságokat kell requirálni a felől a bolt felől is.“ — E panaszra soha semmi válasz sem érkezett.

E dologban csodálatos azonban, hogy a volt unitarius iskolában levő szász reformált imaház azután is birtokukban maradt az illetőknek, a mint olvashatni „Saxonum Reformatorum templum maneat apud Reformatos.“ — S ennek nyoma van említett jegyzőkönyvünkben is egészen 1716-ig, sőt még azután is jó sokáig, — mert a magyar és szász nation levő reformatusok közös consistoriumban végezték ügyeiket; választották papjaikat, cantoraikat stb. Nem látjuk érdektelennek ha itt reproducaljuk sokszor emlegetett jegyzőkönyvünknek egy néhány lapját, mely eléggé be fogja bizonyítani a két ekklézsia közösségét.

„Anno 1693. die 13. novembr. habito consistorio ecclae D. Curatores ita deliberarunt :

„I.) A szász nation levő Refta Eccla Supplicatiot adván T. Petelei István Praedicatorok iránt, hogy ő Klme erőtelen és beteges lévén, állitson a Tiszt. Eccla ő kelme mellé egy segítő Atyafiat. Mely Supplicatiot a Tiszt. Consistorium eléggé ventilalván, ő Klmek kivánságának annualt és Petelei István uramnak harminczhét esztendőök alatt való igaz és hűséges szolgáltyát megtekintvén, Isten és a jó rend ellen cselekedni nem akar; vénségében ő Klmét kitudván az ecclából; hanem holtig ő klmét a Ecclaba ha csak Inspectorul is mint eddig ez után is Tisztességben megtartja és ő Klme mellé mentől hamarébb szolgáló és segítő kaplany atyafiat igyekszik állítani;

melyről mind Tiszt. Petelei István úrmt, mind a Szász Ref. Ecclesiat assecurallya a Tiszt. Consistorium.“

Ugyanerre vonatkozólag 1695 die 19. junii, így határoznak:

„I.) Eleitől fogva megnyugodott szívvvel és elmével volt a tiszt. ref. eccla tiszt. Petelei Huszt István uram mostani ref. szász Prédikátor iránt, mindazon által, minthogy a Klme előregedett és erejében megfogyatkozott ember, hogy az ő klme előregedett állapotja és erőtelensége miá fogyatkozás ne legyen az isteni szolgálathban, a ref. szász ecclába gondolkozott a tiszt. eccla más becsts szász prédikátor felől.

„De minthogy ő klme, Petelei uram, majd negyven esztendőktől fogva hűséggel szolgálta a ref. szász ecclát, azért Isten és emberek törvénye ellen gyalázatosan ő Klmét öregségében tisztiből az eccla ki nem tudja; hanem, ilyen conditiók alatt hagyja meg az eccla ő klme dolgát: 1.) Senki ezután ő klmét ne angariálja a szolgálatra, maga szabad-akarattjában álljon ő Klmének, ha szolgál is, ha nem is, illendő fizetése mindaz által ő Klmének holtig megjár. 2.) Az eccla parochialis házában, melyben mostan lakik ő Klme, holtig lakhatik. 3.) A mostan hozandó becstes prédikátor is ő Klmét praemittalja és megbecsülje. 4.) Ha nem szolgál is ő Klme, holtig mindaz által Kolozsvári ref. praedikatori névben, titulusban és tisztességben tartatik. 5.) Fizetése pedig ő Klmének lészen kész pénz fl. 50. /. ötven; — búza metr. 50 /. ötven; — bór urn. 50 /. ötven.“

„II.) A tiszt. kolozsvári orthodoxa Ecclesianak közönséges gyűlésében lévén jelen mind a magyar, mind a szász renden levő bects. Consistorium tagjai Keresztyénfalvi Jakab ur maga keze beadásával ilyetén reversalis és conditio alatt kötelezé és ígéré magát a kolozsvári refortus szászok között való praedikatorságra, mely reversaliissa ő Klmnek mind-

gyárt ez levélnek másik részén következik, maga tulajdon keze írása levén maga pecsetivel is megerősített:

„Én Keresztyénfalvi Jakab kötelezem magamot jó lelkiismerettel, hogy a kolozsvári reformata szász Ecclában, melyben mostan Isten kegyelmességéből praedicatorságra hivatalom vagyok, tanítom mind titkon s mind nyilván a Jezus Chtus evangyeliomaba befoglaltatott igazságokat az ő maga tisztaságába a Helvetica Confessio szerint, semmi részébe a keresztyén reformata vallásnak ágazatit sem titkon sem nyilván nem imperialom, Isten törvénye szerint való békességés életet élek téhetségem szerint, a kolozsvári tiszt. reformata ecclesianak consistoriumának és az itt levő Tractusbeli reformatus atyafiaknak jó rendtartásinak engedelmes leszek, a szent sacramentumokat az éddig való praxis szerint szolgáltatom ki, a mint abban a ref. ecclaban szokás volt, és nem másunnam, hanem a kolozsvári tiszt. Reformatum Consistoriumtól és a reformatus tiszt. atyafaktól dependalok, melyet kezem beadásával is confirmáltam.

Actum in conventu Grati Consistorii Ecclae. Orth. Claudiop. Anno 1695, die 19. Junii.—“

E reversalis alá egy kisdéd pecsét van nyomva; és a pecsét mellé egy későbbi, de a kéziratból ítélve, egykoru következő megjegyzés téve: „Homo hic postquam fidem suam sacro Consistorio Ecclesiastico dedisset, fidem datam profano modo deseruit et Ecclesiam defraudavit.“ — E defraudatio következtében a Keresztyénfalvi helyébe más papról kellettven gondoskodni, még azon év sept. 18-kán így határoz a consistorium.

„Eddig is Reformata Szász Ecclesiának dolga csak difficultasban levén, munkálkodtunk hogy illendő Becstes Szász praedicatorat állítsunk az Ecclesiába. Sok költségünk és fáradozásunk után azért mutatá meg az Isten Tiszt. Tudos Simon Weinrich Uramat, kit mind a két nation levő Reformatus Consistor Uraink ő Klmek megegyezett akaratyából az Ecclesiába állata a Tiszt. Consistorium. Tiszt. Petelei Husz István Uram dolgát abban hagyván meg a mint az fellyebb való delibertatum tartya — — — — —. — Kötelezé ő Klme Weinrich Urm maga is bona fide Christiana keze beirásával ez Conditionokra magát, melyet maga ő Klme ide be írta kezével, mely így következik:— (A kötelezvény beirása azonban kimaradt, s 3 következő hasábnak egy harmadrésze tisztán áll.)

1697. die 20. januar. kél ez igen fontos határozat.

„Tiszt. Divini Pál atyánkfiát a mint főrendeink patrociniuma által is ecclesiánk a refr. ecclesiának szolgálatjára küldvén akademiában, Isten ő Klmet boldogul haza hozván; tetszik a tiszt. Consistoriumnak, hogy az kolozsvári ref. szász Ecclesiában való szolgálatra adassék hivatal és azon szolgálatban ő Klme állittassék be. **Ugy hogy ezután azon isteni szolgálat a becsületes szászok között úgy vigealjon, mint közöttünk magyarok között.**— És tovább, hogy a szász atyafiaknak ne incommodaljunk, az óvári kis templomban az magyar isteni szolgálat cessaljon, a két templomban benn és künn renddel szolgálván a becsületes praedicatorok, mint az régi időben volt.“

Ez időtől kezdve mind ritkábban fordulnak elő a választások. 1711-ben választák Melas Simont olyan reversalis mellett, mint Keresztyénfalvit és rá nézve is e megjegyzést olvassuk a margón: „Hitit ez a Profanus ember elhadta, secularis állapotra, számadóságra adta magát és Papistává is lett.“ A későbbi években még előfordul Victor József mint szász ref. predikátor; de

azon túl már nem találunk több választást, sem papok, sem kántorokra nézve.

Mindamellet 1753-ig még áll a közösség, a mennyiben tekintettel vannak arra, hogy mind a két natiobul válasszanak consistorokat; de már valószínűleg nagyobb része magyarrá lett, a mint a nevekből is kitűnik. Ugyan is 1753. febr. 11-kén a következő határozat kél: „Lévén consistorialis confluxusunk, néhai tekintetes senator id. Pataki István helyébe választaték ecclesiánk Curatorának ex statu civili, nevezetesen a nemes szász nationak részéről Tek. m. Doctor Pataki Sámuel uram ő Kglme: kit, hogy az Ur Isten éltesen maga szent nevének Dicsőségére és Ecclesiánknek, s Collegiumunknak szolgálatjára, mindnyájan szivesen kívánjuk.“

A magyarrá lett népesség természetesen összeolvadott a ref. egyházzal; a szászok közt pedig fejlődni kezdett a lutheranismus s megalkotják ekkleziájokat; mert már 1698-ban magyarutczában templomot építenek maguknak. — S ha nem csalódunk, ennek kell tulajdonitnunk a consistoriumnak 1697-ben kelt határozatát, mely szerint az óvári kis templomban a magyar isteni tiszteletet inkább megszünteti, s németül tartják a cultust, csakhogy a hallgatók reformatusok maradjanak. — Ez azonban fél-rendszabály maradt, s a fejlődés processusát meg nem akadályozhatta. — Hogy az óvári kis templombul, s az ott levő parochialis házakbul mi lett, nyomát nem látjuk. — Szilágyi Ferencz — úgy véli —, hogy az 1697-iki óriás égés alkalmával, holott a város nagy része lett a lángok martalékává, s így e templom is elhamvadott: valószínűleg a hallgatók csekély száma miatt is, az ekklezia elidegenítette. Így lett vége a másfél századon keresztül tartott dicséretes egyetértésnek; s ma már csak az emlékezet viraszt felette; de látható jel nem maradt utána!

Miután az ev. reformatusoknak le kellett mondani az óvári templomról a rom. kath. számára, a belvárosban csak egygyel maradtak, a belső-farkasutcaival. — De, mikor azt cedalták, hogy már tetemesen megszorodtak, semmi se bizonyítja inkább, mint az, hogy még egy templomunk volt, az ugynevezett külső-magyarutczai, mely fából építettett. — Ki által adományoztatott, mikor építettett, az emlékezet nem tartotta fenn; annyi bizonyos, hogy már 1672-ben megvolt, mit bizonyít ama felírás, mely régi cathedráján állott, s így hangzott:

D. O. M. S.

Hanc Cath. Egr. ac. Nob. And. Hentes
ex Devot. sua; propr. aere fieri curavit
An. 1672.

És régi jegyzőkönyvünkben, mely — a mint már megjegyeztük — 1689-ben kezdődik a legelső *deliberatum*, éppen e templomra vonatkozik, és így hangzik: „Tetczett a Kolosvári Refrta Eccla. Tiszteletes és Nemzetes Curatorinak, hogy a két Egyházfiak járják el a Wallásunkon való Becsületes embereket, ki-ki jó-akarattya szerént, a mit Conferalni fog a külső Templom építésére, annak hűségesen való felzésere, és ki-ki mit ad fel jegyezvén, tegyék le T. Esperest Uram ő Kglme kezénel. Datum ex Consistorio Ecclae Reformatae Claud. An. 1689. die 10. mens. Julii.

„1693. die 4. Januarii. Ampliss. D. Curatores deliberar: 1) Pro tempore két Deákokat kell Cántorokk. állítani, egyiket a Farkas utczai, másikat a külső Templomban, a fizetéséről gondot visel az Eccla.“

„695. die 29. Maji. — Az Templom épületihez conferalando mindennemű collatióknak percipálására rendelte a Tiszt. Eccla. R á c z I s t v á n urmt.

E collatiókra azért volt szükség, mert valószínűleg e külső templom romladozott állapotban volt, s most hogy az óvári templomot elvesztették, a kis templomban pedig *cessalt*

a magyar isten-tisztelet, egyben el nem férhettek.— E hitünkben megerősít egy 1705. jul. 26-kán kelt protoculatio, mely így hangzik: „A T. Consistorium egyben gyűlvén. Mint hogy Isten Kegyeleméből és mind a városbeli, mind a Hostátbéli Atyafiak buzgó kegyes adakozásokból annyira felépült romlásából a Külső Templom, hogy az Isteni szolgálat benné elkezdődhetett; Tetzett a T. Consistoriumnak az ott való szolgálatra, addig, míg harmadik papot hozhatnak, egy jó erkölcsű ifju T. Professor Uraimék ő Klgmk rendelkezéséből fogadni, hogy hét köz nap a járjon ki; Vasárnaponkint penig T. Prédicator Uraimék ő Klgk reggel Prédikallyanak s hét köz napk is a ki ő Klgmk közzül vacans léssen a B. Templomtól, ki mennyen a szükség szerint keresztelésre s esketésre etc. Melyre T. Professor uraimék rendelték a mostani jó reménségű Seniort a Collegiumból, Miklósvári János, ki is mig az idő engedte tisztességesen eljárván tisztiben magát az ígérét szerént, minden Cantorra hat-hat forintya levén ígérve sat.—

Ugyanezen jegyzőkönyvünk tanuskodik, hogy a külső-templom mellett már 1696-ban leány-iskola volt. Ugyanis, april. 30. a következő határozat kél: „Váralyai Márton bectes. Atyánkfia a külső Ecclesiában való Cantorságra hivattatott, és azon hivatalban állittatik be die 1. Maji Anni praes. akkor is kezdődvén esztendeje. Fizetése léssen pénz fl. ung. 36 % harminczhat forint. Buza, Cub. maj. 8 % nyolcz. Bor Ur. 40 % negyven ily conditioval, hogy a külső Ecclesia fundusán levő háznak fogyatkozásit megorvosolván, s Kglme lakni kimennyen, és az ott erigiált magyar scholában a leány gyermekeket szorgalmatosan tanítsa.“

Ez időtül kezdve mind kevesebbet találunk feljegyezve e templomuukról, hanemha némely reparatiokat, mig végre a mult század közepén Pataki Istvánné — Babolcsai Erzsébet a magyar kapu melletti fogadót ajándékozta az ekkézsának azon kikötéssel, hogy annak jövedelme a külső templom

építésére és lehető szükségére fordíttassék, és hogy e telket soha ki ne bocsássa kezéből. — Ha még azt megemlítjük, hogy a régi fatemplom helyébe 1829-ben octbr. 3-kán letételt az alapot egy kőtemplom építése végett, s hogy a pompás épület ma már — még némi belső fogyatkozásokkal ugyan — de mégis egész nagyszerűségében fennáll; hirdetve Istennök dicsőségét, s a kolozsvári ev. ref. ekklezsia tagjainak buzgóságát: úgy hisszük, eleget mondtunk.

Hátra van még megemlíteni, hogy orgonát a belső templomban 1765-ben állítottak be, melyről aug. 9-kén így határoznak: „elkészülvén a belső farkas-utcai templomban való orgona, resolvaltattott, hogy Tzerjék Szabó Ferencz legyen az orgonás, kinek is fizetése lészen 60. m. forint, 40. veder bór, és 40. véka búza, ugy mindazon által, hogy ezen rendelt fizetése azon időtől fogva folyon, a mikor t. i. functióját elkezdi.“

Azonban, Tzerjék uram gyengén viselhette magát, mert már 1766-ban decembr. 30-kán a következő határozat kél: „Celebraltatván consistorium gyűlése, az orgonista dolga iránt; concludaltattott communi consensu, hogy a minap béllitatott Czerjék Szabó Ferencz az orgonistaságból kitétéssék; — mind azért, hogy a Népek éppen nem tetszett, annyira hogy sokan a Templomba való járástól meguntkoztanak; mind pedig azért, hogy jó idején magát, contra conditiones, melyeket betétett volt, a Curatoroknak opponalta. — Helyébe azért választatott, az eddig Bonczidán szolgált orgonás Zetz Mihály, a ki már darab ideig itt orgonálván megmutatta dexteritását és az egész népek adplaususát megnyerte. — De ennek is azon conditiok proponáltatnak, hogy magát becsülettel viselje, a Superioroktól dependaljon és mindenekben engedelmeskedjék.

A külső templomnak 1771-ben lett orgonája, melyről ezt olvassuk decembr. 9-ről. „Consistorium celebraltatván, proponaltattott Nms Farkas Jánosné Asszonyom ingyen offeralt aján-

déka a külső Templomba való egy orgona iránt, melyet ő kegyelme ingyen az Eccleának ajándékozna és Esztendeig el is tartaná az organistát. Melyet a Vener. Consistorium acceptalt cum gratiarum actione, oljan conditioval, ha a Hostatiaknak is kedvek volna hozzája és fundust találhatnánk az organista perpetuum Salariumára. Melyről midőn sokan adsecuráltak volna, hogy Hostáti Ecclesiánknak nagy kedve vagy on hozzája és Kun Márton uram azt is referalna, hogy sokan a Hostátiak közül esztendőnként örömet conferalnának tehetségek szerént az organistanak, ha más nem adna semmit is, sőt in casu decessus, hagyna azon esztendőre fundust s munkás lenni igyekszik, másokat arra inducalni, hogy liberaliter conferaljanak; a vener. Consistorium reá álla, hogy ezen orgona acceptáltassék, és in Nomine Domini introducaltassék, sub positis jam conditionibus.

Ugyanakkor Kun Márton ő Kegylme a Hostátiak részéről Consistorialis személynek acceptaltatott Néh. Vásárhelyi József uram helyében.

Láttuk az ekklezsia első felcsirázását, lassankint való fejlődését; főnnebb említett fundatorai közé kell még számítnunk Barcsai Ákos fejedelmet, ki a széki, déézi, thordai és kolozsi sóbányák jövedelméből 1600 forintos ajándékozott, a fennbbi adományok szerint, közös vagyonnak a helybeli főtanodával; -- láttuk a viszonyt a jelenleg már ev. luth. ekklezsiaival, egészen megszakadásáig; s láttuk két templomunknak rövid historiáját, a mennyire e szűk keretbe foglalhattuk. — Aran y - k ö n y v r e volna szükségünk, ha megörökíteni akar nók mindazon jóttevőket, kik egyházunk kegyeletes tisztelésére tették magukat érdemessé adományozásaik által; de a hely nem arra van szánva; reméljük, hogy nem sokára, ekklezsiank teljes monographiajában, melyet lassan készítünk, leróhatjuk ez édes tartozást.

Nem tehetjük azonban, hogy említés nélkül hagyjuk, hogy

1721-ben a kolozs-mónostori ekklezsia még filiája volt Kolozsvárnak; — továbbá, a külmagyar-utczai tizedben fekvő—ugynevezett — szentpéteri templom is ekkleziánkké volt, az Erzsébet-ispotálylyal együtt, hogy ott még a fenn említett időig külön pap fungált; de 1718-ban cessalniok kellett a katolikusok javára, Miután az unitariusokat még előbb érte ugyan ezen sors.— De annyi bizonyos, hogy a fennemlített vizzálynál — ma szegények háza— az alapítványok vállás-különbség nélkül vannak téve, — bár ezt nem mindig tartják tiszteletben, miről még 1791-ben is sorsosaink panaszt tenni az akkori országgyűlésen ámbár kötelességüknek tartották; — ám, e sérelem ma is orvosolatlanúl maradt egy felvilágosodottabb kor számára.

Ma is van még Kolozsvárnak egy filiája, a töle alig félórára fekvő Szamosfalva, mely appendixe maradt ekkleziánknak akkor is, midőn 1845-ben a zilahi gen. synoduson külön, önálló tractussá emeltetvén, különvált a kolozs-kalotai egyházmegyétől.

A kolozsvári ekklezsia és önálló tractus anyagi helyzetéről beszélni, úgy hisszük, nem lehet e soroknak feladata.— Mind a mellett, annyit nem tartunk feleslegesnek megemlíteni, hogy Leopold alatt már — a kegyes alapítványok s minden valószínűséggel hiveinek buzgósága folytán — úgy állott, hogy a várostúl — pénzre levén szüksége — 18,848 forintban vette át Feleket, Apahidának egy részét s más jószágait zálogba, s ezeket csak 1751-ben bocsátotta vissza.

1800-ban az ekklezsia megosztozott a helybeli tanodával úgy azonban, hogy a kötelendi, ajtoni és fejér di részjóságok, valamint a városban fekvő — ugynevezett — lábasház még közösök maradtak, melyeknek megosztása éppen most van folyamatban*) s valószínűleg ez évben be is végeztetik, s így majdnem három századig tartó békés egyetértés után, mindenik testület megkisérti saját lábán járni.

*) 1869, okt. 14-kén történt meg a két testület között a nyilhuzás, melyszerint Kötelend és Fejérd az egyháznak, Ajton a főtanodának jutott; a lábosház közös maradt.

Ekkleziánkat tehát szegénységnek nem mondhatjuk; de, ha meggondoljuk ama viszonyokat, melyeket az 1848-dik évi korszak teremtett, mely diadalma ugyan az emberi jogoknak, de az egyeseknek és testületeknek tetemes önfeláldozásával; — ha meggondoljuk, hogy isteni tiszteletre szánt — majdnem három-százados — középületei minden perczben javítást, átalakítást követelnek; hogy papjainak száma kettőről négyre szaporodott; s mindenek felett, ha meggondoljuk, hogy egy ekkleziának élet-joga attól feltételeztetik — legalább előttem —, hogy mennyire gondoskodik híveinek szellemi emelkedéséről; és hogy a kolozsvári ekklezsia két népiskolát, két leányiskolát és egy kisdóvódót tart saját erején, ellátva a körülményekhez képest, elégséges tanító-erővel: nem mondhatjuk, hogy híveinek buzgóságára ne volna kényszerülve. — E segédelmet igénybe is veszi, a mennyiben minden egyháztagnak járulni kellene évenként bizonyos összegecskével az ekklezsia szükségeire. — Azért mondjuk, kellene, mert — fájdalommal kell bevallanunk, hogy még ez ideig, nagyon szűkmarkulag folyt be — minden határozatok daczára — az évenkénti segély. De, hisszük és meg vagyunk győződve, hogy a minő mértékben fog terjedni a felvilágosodás, a mint lassanként minden egyes át fogja látni, hogy ma már nem kegyes alapítványok, és patronatusságok tarthatnak fenn bizonyos társulatokat, legyenek azok társadalmiak, egyháziak, vagy anyagiak; hanem, a testületi szellem, a szövetkezés, mely vezér-eszméje századunknak: azon mértékben fog fejlődni közöttünk is a buzgóság, az önfentartási ösztön s valamint eddig, úgy ezután is megmarad Kolozsvár az erdélyi részek, vagy a mint mondani szeretem, a keleti Magyarország első ev. ref. ekkleziájának.

Azt — gondolom — ma már nincs is miért említsem, hogy ekkleziánk kormányzata képviselői alapon szervezett consistorialis, melynek — a tisztán hivatalos személyeken kívül — nincsenek született tagjai, hanem kifolyásai a szabad választásnak, kik minden harmadik évben választás alá jönek.

Am, nem így volt ez régebben. — A consistoriumnak tagjai voltak az érdemes centumpaterek, kikről meg van ugyan jegyezve, hogy választattak, de e választás valószínűleg, egyértelmű volt az arra való születéssel. — És minő hatalommal és bofolyással bírt! Előtte folytak — az ugynevezett — valóperrek; intett, megfeddett, sőt példáink vannak rá, hogy excommunicált. — Hisz, még 1700. marc. 20-kán is így határoz: „Bányai Jánosné, mind férjéhez való hitetlenségéért, mely majd példa nélkül való volt; mind pedig az t. eccla sokszori intézésére való engedetlenségéért — excommunicáltak.“

Sőt, még a magán-életbe is benyult, ha az esetlegesen az egyház előhaladásával netán érintkezett. — Erre is van példánk, melyet egész terjedelmében kiirni érdekesnek tartok:

„Anno 1752. Die 10. Decembris. — Tartván hosszas idő alatt Ecclesianknak két nagy érdemű Tagjai között, kikre mint nagy oszlopokra, e nehéz időkbén, Ecclesianknak szemei nézetenek u. m. Tek. Senator Enyedi István urám között és Tek. Senator Pataki István uram között, nagy Szeretelenség és nyilván való Gyűlölség, mindnyájunknak nagy szomorúságára; sőt egész Ecclesianknak is nagy és siralmas kárára: ezen ő Kglmek közt való Simultust szerencsésen e máj Napon komponalta Consistoriumunk Mlgs Inspector Fő-Curatorunk L. B. Hadadi Vesselényi István Ur ő Nagyságának praesentiájában. — Szivekre vevén t. i. ő Kglmek hosszas és fontos adhortatioink után, mind azt, hogy ő Klmek Vér szerint is egymásnak közel való Atyafiai, kikben nem illik, hogy az Atyafiui Vér Vizzé avagy ellenkező Vérré változzék, mind azt, hogy ő Kglmek Ecclesianknak in Statu Seculari leg-elsőbb Tagjai, és egyszersmind nagy oszlopi is, kikhez e nehéz időben Ecclesiank bizvást támaszkodhatnak; mind azt, hogy ő Kglmek a Krisztus Jézusnak igaz Tanítványi, ki, mint Bölts Tanító Mester, minden ő igaz Tanítványinak a Szeretétet hagyta meg-esmértető jelül és tziemerül Testamentumban: ez okokra, és más ezekhez hasonlókra

nézve meg-egyezett akarattal reá hajlának ő Kglmek a Békességre, és kéz-beadással egymást meg-követvén, kötelezték magokat arra, hogy ezután, mint illik, rész szerint közel való Atyafiaknak, rész szerint Ecclesiank leg-első Tagjainak, kiknek közöttünk in Statu Secálári Szövetnekeknek kelletik lenni; rész szerint, a Krisztus Jézus igaz Tanítványinak, egyenes szivvel és Szeretettel viseltetnek egymáshoz. — A mindenható Istennek mindenható Lelke, a ki Szeretetnek és Békességnek Lelke, szentelje meg ő Kglmeket voltaképen és erősítse meg állhatatosan ez áldott Szeretetben, Egyezségben és Békességben: hogy ő Kglmek a mi tellyes Consolationkra egyező szivvel és egyben-letett vállakkal, viselhessék Ecclesianknak sok és nehéz terheit. — Ekkor determinaltatik az is és effiaciter insinualtaték ő Kglmek a Venerab. Consistoriumtól, hogy ha még ennek utánna, melyet a nagy Hatalmu Ur Isten kegyelmesen el-fordítson valami új tűz támadna ő Kglmek között: akkor kényszerítettnék keményebb kézzel nyulni e dolognak orvoslásához a Vener. Consistorium, és minden szorgalmatossággal ki-keresvén azon ujonnan gyúlt tűznek Indító Okát, azt absque venia a Consistorialis személyek közül ki-rekeszti és semmi Hivatalra Ecclesiánk Directiojában fel nem veszi. De reménlünk ő Kglmek felől sokkal jobbat az ÚR-ban, a kinek légyen Dicsőség mind örökké!“

De, legyen elég. — Mentől halványabb a kép, mely a szűk keretből netán ki-domborodik, annál inkább szükségesnek látom megjegyezni, hogy a sietés útjából az akadályokat elgördíteni nem állott hatalmamban. — Ha Isten éltet, kipótolni, kötelességemnek fogom tartani, — mert a kolozsvári virágzó és eseményekben gazdag ekklezsia azt valóban meg-érdemli.

Addig is kedves kötelességemnek tartom, köszönetemet nyilvánítani helybeli tanár Fekete Mihály szeretett barátomnak, ki — a collegiumról irt becses kézirati munkáját készséggel adta át használat végett; — valamint, sikerrel forgattam Szilágyi Ferencznek ekkleziánkról irt historiai értekezését is.

Kolozsvári ekkleziánkat pedig Isten virágoztassa sokáig!

Kolozsvár, sept. 25. 1869.

Szász Gerő.

Jegyzés.

A mely anyaegyházban az utolsó posta nincs kitéve,
helyt van postaállomás.

FŐHIVATALNOKOK.

Közfőgondnokok :

- B. K e m é n y Ferencz ő nagyméltósága, a Leopold-rend közép-keresztves vitéze, az erdélyi karok és rendek elnöke, és volt erdélyi udvari korlátnok.
- Gr. M i k ó Imre ő nagyméltósága, közmunka és közlekedési magyar kir. minister.
- M. S z a c s v a i Zsigmond nyugalmazott főkormányiszéki tanácsos.
- Gr. B e t h l e n Gábor, septemvir.
- B. K e m é n y Domokos, osztálytanácsos a közlekedési m. kir. ministeriumnál, és a
- P ü s p ö k.

Egyházi főhivatalnokok :

- Püspök :* N a g y Péter, királyi tanácsos.
- Közjegyző :* E l e k e s Károly, k.-fehértvári esperes és lelkész.
- Közügyigáztató :* B a s a Mihály, n.-enyedi esperes és harasztosi lelkész.

Egyházfőtanácsai hivatalnokok :

- Titkár :* Dr. K o l o z s v á r i Sándor.
- Helyettes titkári segéd :* Földesi Sándor.
- Pénztárnok :* B á n y á i Vitális.
- Számvevő :* S z a b ó Ádám.
- Ügyvéd :* C s u l a k Dániel.
- Irnok :* B ö h m Mihály.

I. Vajda-hunyad-zarándi egyesült egyházmegye.

Ez egyházmegyében 25 anya-, 81 leányegyház van; lelkek száma: 4979. tanulók száma: 598.

Főgondnokok: M. Barcsay László, gr. Kun Kocsárd,
gr. Toldalagi Viktor.

Algondnokok: Bágya Károly, Balogh Sándor, Kirényi
Lajos, Balia Ignác.

Esperes: Dáné István szászvárosi lelkész, u. p. Szászváros.

Jegyző: Gál Sámuel, v.-hunyadi lelkész.

Aljegyző: Jakab Mózsá, algyógyi lelkész.

*Közügyigazgató: Szegedi Miklós, körösbányai lelkész.

Özvegy-árvai pénztárnok: Koneza József, rákosdi lelkész.

Egyházak:

1. **Bácsi**, l. sz. 229. l. Varga Károly, t. sz. 15. tanít a lelkész, u. p. V.-Hunyad.
l. e. *Batiz*, l. sz. 4.
2. **Boldogfalva** (Óralya), l. sz. 22. l. Fábry József, u. p. Hátszeg.
3. **Borbátviz**, l. sz. 59. l. Lukács Antal, t. sz. 12. tanít a lelkész, u. p. Puj.
l. e. *Puj*; l. sz. 16. t. sz. 15. t. Bökössy Ádám. *Galacz*, l. sz. 6. *Serél*, l. sz. 1. *Baár*, l. sz. 4. *Ponor*, l. sz. 1. *Vulkán*, l. sz. 3.
4. **Brád**, l. sz. 150. l. Zakariás Dániel, t. sz. 50. t. Vilmos Sándor, u. p. Brád.
l. e. *Ribicze*, l. sz. 9.

5. **Brettye** (-Oláh), l. sz. 44. lelkészi állomás üres, beszoigál a hátszegi lelkész, u. p. Hátszeg.
 1. e. *Magyar-Brettye*, l. sz. 9. *Rus*, l. sz. 4.
6. **Déva**, l. sz. 435. lelkészi állomás üres, t. sz. 31. t. **Osváth Mihály**.
 1. e. *M.-Németi*, l. sz. 9.
7. **Fehérviz**, l. sz. 18. l. **Darvay Lajos**, u. p. **Puj**.
 1. e. *Maczesd*, l. sz. 8. *Bajesd*, l. sz. 1. *Csopea*, l. sz. 1. *F. Szálláspataka*, l. sz. 10. ezen helységben több alapítók által létre hozott és fenntartott magyar ref. iskola van, melyben a t. sz. 25. t. **Farkas János**.
8. **Gyógy** (Al-), l. sz. 97. l. **Jakab Mózsza**, t. sz. 31. t. **Réti János**, u. p. **Szászváros**.
 1. e. *Bokaj*, l. sz. 21. *Benczencz*, l. sz. 12. *Gyalmár*, l. sz. 7.
9. **Haró**, l. sz. 259. l. **Váró Márton**, t. sz. 25. t. **Horváth Mihály**, u. p. **Déva**.
 1. e. *Berekszó*, l. sz. 28.
10. **Hátszeg**, l. sz. 115. l. **Jakab Benjámín** nyug. esperes, t. sz. 51. kiknek nagy része más hitfelekezetű, t. **Pap József**, u. p. **Hátszeg**.
 1. e. *Nalác*, l. sz. 6. *Poklisa*, l. sz. 4. *Nalác-Vád*, l. sz. 2. *Rea*, l. sz. 3. *Totesd*, l. sz. 6. *Uncsukfalva*, l. sz. 4. *Péterfalva*, l. sz. 1. *Farkadin*, l. sz. 4. *Tus-tya*, l. sz. 5. *Csula*, l. sz. 4. *Alsó Szilvás*, l. sz. 3. *F. Szilvás*, hallgatók nélkül.
11. **Hosdát**, l. sz. 300. l. **Sármási Áron**, t. sz. 25. t. **Benedek Ferencz**, u. p. **V.-Hunyad**.
 1. e. *Alsó Nádasd*, l. sz. 12. *Zejkfalva*, l. sz. 4. *Lindzsina*, l. sz. 2.
12. **Hunyad** (-Vajda), l. sz. 153. l. **Gál Sámuel**, t. sz. 53. nagy része más hitfelekezetű, t. **Bán Lajos**, u. p. **V.-Hunyad**.
 1. e. *Telek*, l. sz. 7. *Kaszabánya*, l. sz. 3. *Cserna*, l. sz. 2. *Csolmakos* és *Bujtur* jelenleg hallgatók nélkül.
13. **Illye** (-Maros); l. sz. 45. lelkészi állomás üres, u. p. **Lesnek**.
 1. e. *Maros-Brettye*, l. sz. 3. *Branyicska*, l. sz. 11. *Lesnyek*, l. sz. 1. *Dobra*, l. sz. 2. *Abucsa*, l. sz. 15. *Guraszáda*, l. sz. 7. *Zám*, l. sz. 1.

14. **Kémend**, l. sz. 59. l. Sándor József, t. sz. 13. tanító
nincs, tanít a lelkész, u. p. Déva.
l. e. *Bánpaták*, l. sz. 9.
15. **Kitőd**, l. sz. 35. l. Kovács László, u. p. Hátszeg.
l. e. *Szentgyörgy-Válya*, l. sz. 8. *Bacsalár*, l. sz. 4.
Sztrigy-Szentgyörgy, l. sz. 1.
16. **Klopotiva** (Nagy-), l. sz. 46. lelkészi állomás üres, beszol-
gál egyezmény következtében a pestyéni lelkész, a ta-
nulók a pestyéni iskolában tanulnak, u. p. Hátszeg.
l. e. *Malomvíz*, l. sz. 9. *Kernyesd*, l. sz. 3.
17. **Körösbánya**, l. sz. 162. l. Szegedi Miklós, t. sz. 23.
tan. a lelk., énekvezető Biró Dániel, u. p. Körösbánya.
l. e. *N. Halmágy*, l. sz. 11. *K. Halmágy*, l. sz. 2. *Lunka*,
l. sz. 2. *Vácza*, l. sz. 4. *Tomesd*, l. sz. 1. *Csúcs*, l. sz. 1.
18. **Kriscsor**, l. sz. 54. lelkészi állomás üres, beszol-
gál egyezmény alapján a körösbányai lelkész, t. sz. 22. t.
Albert Imre, u. p. Brád.
19. **Lozsád**, l. sz. 730. l. Benkő György, t. sz. 61. t. Szi-
lági József, u. p. Szászváros.
l. e. *Piski*, l. sz. 6. *Martinesd*, l. sz. 4. *N. Tóti*, l. sz. 7.
K. Tóti, hallgatók nélkül.
20. **Pestés** (Al.-), l. sz. 395. l. Bede János, t. sz. 54. t.
Jánosi József, u. p. V.-Hunyad.
l. e. *Fel-Pestés*, l. sz. 8. *K. Almás*, l. sz. 6. *Cserna-
Keresztúr*, l. sz. 21. *N. Barcsá*, l. sz. 11. *K. Barcsa*,
l. sz. 12.
21. **Pestyén** (Nagy-), l. sz. 134. l. Székely Lajos, t. sz. 18.
tanítói állomás jelenleg üres, u. p. Hátszeg.
l. e. *Demsus*, l. sz. 18. *Brázova*, l. sz. 8. *N. Osztró*,
l. sz. 4. *Várhely*, l. sz. 4. *Zajkány*, l. sz. 6.
22. **Rákosd**, l. sz. 516. l. Koncza József, t. sz. 30. t.
Szijj Elek, u. p. V.-Hunyad.
l. e. *Boos*, l. sz. 14. *Zalasd*, l. sz. 4.
23. **Rápoit** (Nagy-), l. sz. 206. l. Péter Albert, t. sz. 22.
t. Radó Mózes, u. p. Szászváros.
l. e. *Arany*, l. sz. 32. *Dédács*, l. sz. 2. *Bábolna*, l. sz. 3.
Gyertyános, l. sz. 2. *Folt* hallgatók nélkül.
24. **Solymos** (Máros-) l. sz. 48. l. Bogdán Mózes, u. p. Déva.

1. e. *Kecskeháza*, l. sz. 20. *Szuliget*, l. sz. 5.
 25. **Tordos**, l. sz. 150. l. **Nagy Tamás**, t. sz. 22. t. **Vén Mihály**, u. p. Szászváros.

II. Gyulafehérvári egyházmegye.

Ez egyházmegyében 11 anya- és 17 leányegyház van;
 lelkek száma: 3324. tanulók száma: 346.

Főgondnok: **B. Kemény István**.

Algondnok: **Barcsai Ákos**.

Esperes: id. **Elekes Károly**, gyulafehérvári lelkész.

Egyházmegyei közjegyző: **Elekes György**, m. igeni lelkész.

Törvényszéki jegyző: **Tókos Sándor**, vajasdi lelkész.

Közügyigazgató: **Takács József**, sz. vingárdi lelkész.

Egyházak :

1. **Abrudbánya**, l. sz. 390. l. **Molnár Albert**, t. sz. 50. t. **Csekme József**.
 l. e. *Verespatak*, l. sz. 34.
2. **Benedek**, l. sz. 16. l. **Farkas András**, t. sz. 2. tanít a lelkész, u. p. Tövis.
3. **Borberek**, l. sz. 94. l. **Tankó József**, t. sz. 12. t. **Andrád Ferencz**, u. p. Alvincz.
4. **Fehérvár (Gyula-)**, l. sz. 784. l. **Elekes Károly**, t. sz. 84. f. t. **Demján János**, l. t. **Balogh Ferencz**.
 l. e. *Sárd*, l. sz. 36. *Marospart*, l. sz. 20. *Borbánd*, l. sz. 13. *Alsó-Váradja*, l. sz. 14. *Szász-Sebes*, l. sz. 10.
5. **Igen (Magyar-)**, l. sz. 366. l. **Elekes György**, t. sz. 37. t. **Török Ferencz**.
 l. e. *Boros-Bocsárd*, l. sz. 5. *Czelna*, l. sz. 24.
6. **Krakkó**, l. sz. 32. l. **Bödör Lőrincz**, t. sz. 3. tanít a lelkész, u. p. Magyar-Igen.
 l. e. *Alsó Gáld*, l. sz. 8.

7. **Tövis**, l. sz. 294. l. Gruzda Domokos, t. sz. 30. t. Székely László.
l. e. *Diód*, l. sz. 42.
8. **Zalathna**, l. sz. 304. l. Hadnagy Péter, t. sz. 30. tanít a lelkész.
9. **Vajasd**, l. sz. 414. l. Tókos Sándor, t. sz. 46. t. Molnár Lajos, u. p. Tövis.
l. e. *Maros-Szent-Imre*, l. sz. 12. *Kozslárd*, l. sz. 8.
10. **Vincz** (Al-) l. sz. 280. l. Péterfi László, t. sz. 36. t. Jakab Sándor.
l. e. *Csóra*, l. sz. 20.
11. **Vingárd**, l. sz. 82. l. Takács József, t. sz. 16. t. Péter József.
l. e. *Berve*, l. sz. 12. *Henningfalva*, l. sz. 4. *Drassó*, l. sz. 3. *Girbó*, l. sz. 3. u. p. Szeredahely.

III. Nagy-enyedi egyházmegye.

Ez egyházmegyében 32 anya- és 39 leányegyház van;
lelkek száma: 18,612. tanulók száma: 1720.

Főgondnokok: B. Kemény István, m. Tisza László.

Algondnokok: M. Szilágyi Pál, t. Gálfi István, ifj gr.
Toroczkai Miklós, b. Kemény Géjza.

Esperes: Basa Mihály, harasztosi lelkész, u. p. Felvincz.

Jegyző: Hegedüs Lajos, gerendi lelkész.

Közigazgató: Incze János, n.-enyedi lelkész.

Egyházak :

1. **Bágyon**, l. sz. 190. l. D arkó József, t. sz. 23. t. Bányai József, u. p. Torda.
l. e. *Ar.-Rákos*, l. sz. 25. *Kövend*, l. sz. 7. *Várfalva*, l. sz. 16.

2. **Bükkös** (Magyar-), l. sz. 617. l. Mór éh Károly, t. sz. 59.
t. Molnár Sámuel, u. p. M. Ludas.
l. e. *Lándor*, l. sz. 13.
3. **Csán** (Mező-Nagy-), l. sz. 156. l. Székely Ferencz,
t. sz. 18. tanít a lelkész, u. p. Ar.-Gyéres.
l. e. *Felső-Detrehem*, l. sz. 26. *Al-Detrehem*, l. sz. 16.
M. Koók, l. sz. 30.
4. **Csekelaka**, l. sz. 428. l. Bartha Elek, t. sz. 24. t.
Balog Károly, u. p. M. Ludas.
5. **Csombord**, l. sz. 230. l. Téglás István, t. sz. 25. t.
Molnár Ferencz, u. p. N.-Enyed.
l. e. *M. Bagó*, l. sz. 31.
6. **Csúcs**, l. sz. 131. lelkészi állomás üres, t. sz. 15. t.
Székely György, u. p. M. Ludas.
l. e. *M. Koppánd*, l. sz. 122. t. sz. 11.
7. **Décse** (Maros-), l. sz. 330. ny. l. Vásárhelyi Mihály,
t. sz. 52. t. Bányai Mózes, u. p. N.-Enyed.
8. **Egerbegy**, l. sz. 1330. l. Barabás József, t. sz. 130.
f. t. Székely Dániel, l. t. Szabó Pál, u. p. Ar.-
Gyéres.
9. **Enyed** (Fel-), l. sz. 303. l. Sándor József, t. sz. 32.
t. Mihályi Károly, u. p. N.-Enyed.
l. e. *Toroczkó-Szt.-György*, l. sz. 125. t. sz. 15. t.
Andrád Ferencz. *Toroczkó*, l. sz. 12.
10. **Földvár** (Székely-), l. sz. 75. l. Orbán Mihály, t. sz. 7.
tanít a lelkész, u. p. Felvincz.
11. **Gerend**, l. sz. 673. l. Hegedüs Lajos, t. sz. 50. t. nincs,
u. p. Ar.-Gyéres.
l. e. *Sóós-Sz.-Márton*, l. sz. 3. *Ar.-Lóna*, l. sz. 8.
12. **Gombás**, l. sz. 193. l. Bartha Tamás, t. sz. 18. tanít
a lelkész, u. p. N.-Enyed.
l. e. *Apahida*, l. sz. 5.
13. **Gyéres** (Aranyos-), l. sz. 565. l. Zatureczki Károly,
t. sz. 58. t. Vincze István.
l. e. *Gyéres-Sz.-Király*, l. sz. 35.
14. **Hadrev**, l. sz. 64. l. Vajna Áron, t. sz. 6. t. a lelkész,
u. p. Ar.-Gyéres.
l. e. *Kecze*, l. sz. 9. *Maros-Gezse*, l. sz. 78.

15. **Harasztos**, l. sz. 918. l. Baša Mihály, t. sz. 90. t.
Székely Elek, u. p. Felvincz.
16. **Istvánháza**, l. sz. 427. l. Nagy Domokos, t. sz. 40. t.
Szász István, u. p. M. Ludas.
l. e. *Czintos*, l. sz. 37. *O.-Péterlaka*, l. sz. 2. *Sz.-Jakab*,
l. sz. 2.
17. **Kapud (Maros-)**, l. sz. 156. l. Bekő Mózes, t. sz. 13.
tanít a lelkész, u. p. Tövis.
18. **Kercsed**, l. sz. 685. l. Muzsnai Pál, t. sz. 60. t. Hor-
váth Sámuel, u. p. Torda.
19. **Keresztur (Gerend-)**, l. sz. 434. l. Gergelyfi György,
t. sz. 42. t. Kölönte Lajos, u. p. Ar-Gyéres.
20. **Kocsárd (Székely-)**, l. sz. 732. l. Sükösd Ferencz,
t. sz. 80. f. t. nincs, l. t. Keresztes Lajos, u. p.
Felvincz.
l. e. *Vajdaszeg*, l. sz. 5.
21. **Lőrinczréve**, l. sz. 211. l. Benedek Dénes, t. sz. 24.
t. Mihály József, u. p. N-Enyed.
l. e. *Béld*, l. sz. 20. *Megykerék*, l. sz. 3. *Orbó*, l. sz. 10.
23. **Lak (N.-)**, l. sz. 295. l. Lakatos István, t. sz. 27. t.
Orbán István, u. p. Felvincz.
l. e. *Káptalan*; l. sz. 14. *Ispánlaka*, l. sz. 6.
22. **Miriszló**, l. sz. 407. l. Sándor János, t. sz. 47. t.
Fodor István, u. p. N-Enyed.
l. e. *O.-Lapád*, l. sz. 30.
24. **Ozd**, l. sz. 633. lelkészi állomás üres, t. sz. 57. t. nincs,
u. p. M.-Ludas.
25. **Polyán (Aranyos-)**, l. sz. 455. l. Salamon István,
t. sz. 41. t. Mátyás Mihály, u. p. Torda.
26. **Sz. Mihályfalva**, l. sz. 473. l. Miklósi József, t. sz. 36.
t. Szabó Ádám, u. p. Torda.
l. e. *Mészkő*, l. sz. 2. *Sinfálva*, l. sz. 3.
27. **Torda (Ó-)**, l. sz. 2420. elkészti állomás üres, s. l. 3 f. t.
Dósa József és Molnár Márton, l. t. Mezei András
és özv. Pap Jánosné, t. sz. 230.
l. e. *Szind*, l. sz. 4.
28. **Torda (Új-)**, l. sz. 1345. l. Kállai Sándor, ny. l.
Szabó Ferencz, t. sz. 185. f. t. Csákány Károly,
l. t. Fekete János.

29. **Túr**, l. sz. 225. l. Kocsis Dénes, t. sz. 15. t. a lelkész, u. p. Torda.
l. e. *Bányabükk*, l. sz. 9. *Mikes*, l. sz. 5.
30. **Ujfalu** (Szász-), l. sz. 161. l. Benedek Keresztes, t. sz. 11. tanít a lelkész, u. p. N.-Enyed.
l. e. *M.-Szent-Király*, l. sz. 170. t. sz. 15. t. Kis István. *Tompaháza*, l. sz. 12.
31. **Ujvár** (Maros-), l. sz. 755. l. Sebestyén Áron, t. sz. 55. tanít a lelkész, u. p. Felvincz.
l. e. *Csongva*, l. sz. 22. *Ó-Szilvás*, l. sz. 8. *Felső-Ujvár*, l. sz. 20. *M.-Cseszve*, l. sz. 22.
32. **Vincz** (Fel-). l. sz. 1020. l. Tóth Mózes, t. sz. 100. f. t. Dersi István, l. t. Makkai Márton.

IV. Kolozsvári egyházmegye.

Ez egyházmegyében 1 anya-, és 1 leányegyház van;
lelkek száma: 8401, tanulók száma: 773.

Főgondnokok: Nagy Péter püspök és-kir. tanácsos. Incze Mihály, főkorm. nyug. titkár.

Algondnokok: Szász Gerő, kolozsvári első pap. Csulak Dániel, jogi gondnok. Kele Izrael, gazda-gondnok.

Esperes: Vadas József, ny. l.

Jegyző: Szász Gerő.

Kolozsvár, l. sz. 8242. lelkészek: Szász Gerő, Szász Domokos és Baló Sándor; egy hely üres.

Énekesvezetők: Szász Lajos a belvárosi templomban;
Tóth Tamás a külvárosiban.

Orgonista: Bothos István.

l. e. *Szamosfalva*, l. sz. 159. t. sz. 8. t. Máté József.

Iskolák:

a) Belvárosi leányiskola, t. sz. 64. Tanítónő: Dömötör Teréz k. a. s. t. Szász Lajos. Rajztanító: Graf Jakab;

- német- és franczianyelv tanítónő: Graf Jakabné; női munka tanítónő: Kolozsvári Józsefné. Iskolafelügyelő: Szász Domokos.
- b.) Külső kántori leányiskola, t. sz. 40. t. Tóth Tamás; női munka tanító: Tóth Tamásné. Iskolafelügyelő: Baló Sándor.
- c.) A nemes nőegylet által alapított külső magyarutcai vegyes népiskola, t. sz. 197. Főtanító: Szentgyörgyi Lajos, s. t. Barabás Károly; női munka t. Szentgyörgyi Lajosné. Felügyelő: Szász Gerő.
- d.) Hidelvei vegyes népiskola, t. sz. 234. Főtanító: Mike János, s. t. Benedek József; női munka t. Mike Jánosné s Benedek Józsefné. Felügyelő: Baló Sándor.
- e.) Múzeum-utcai kiseddóvóda, (megnyilt 1868, deczemb. 13), t. sz. 118. Kiseddóvó: Körösi Csoma János, segédek: K. Csoma Jánosné s özv. Gyéresi Gergelyné. Óvoda felügyelő: Szász Domokos.
- f.) A mesterinasok vasárnapi iskolája a helybeli főtanodában: t. sz. 112. t. Benedek József, Szentgyörgyi Lajos és Barabás Károly. Iskolafelügyelő: Indali Péter.

V. Kolozs-kalotai egyházmegye.

Ez egyházmegyében 40 anya-, 20 leányegyház van; lelkek száma: 23,139; tanulók száma: 2869.

Főgondnokok: Gr. Csáki György, m. Lészai Ferencz,
m. Lészai Lajos.

Algondnok: Szentiványi Ferencz.

Esperes: Szakács István, sz.-lónai lelkész, u. p. Gyalu.

Jegyző: Hory Farkas, m.-gy.-monostori lelkész.

Közügyigazgató: Gillyén János, körösfői lelkész.

Aljegyző: Herczeg Sándor, n.-almási lelkész.

Özvegy-árvai pénztárnok: Kónya András, gyalui lelkész.

Egyházak:

1. **Almás** (Nagy-), l. sz. 537. l. Herczeg Sándor, t. sz. 72. t. Kozma István.
l. e. *Bábonny*, l. sz. 103. t. sz. 11. t. Dévai Mihály. *Vármező*, l. sz. 21.
2. **Ajton**, l. sz. 520. l. Nagy István, t. sz. 30. t. Fazakas István, u. p. Kolozsvár.
l. e. *Röd*, l. sz. 35.
3. **Bikal** (Magyar-), l. sz. 603. l. Benedek Pál, t. sz. 51. t. Tulogdi István, u. p. B.-Hunyad.
4. **Buda** (B. O.), l. sz. 161. lelkészi állomás üres, t. sz. 21. t. Sárközi Károly, u. p. Kolozsvár.
l. e. *Diós*, l. sz. 11.
5. **Damos**, l. sz. 312. l. Szakács Pál, t. sz. 46. t. Kelen Ferencz, u. p. B.-Hunyad.
l. e. *Jákótelke*, l. sz. 180. t. sz. 31. t. Viski József.
6. **Daróc** és **Bogártelke** egyesült egyházak, l. sz. Darócson 176. Bogártelkén 459. l. Biró Sándor, t. sz. az elsőben 18. t. Mátyás Boldizsár; a másodikban t. sz. 59. t. Csákány Károly, u. p. Kolozsvár.
7. **Egeres**, l. sz. 126. l. Mátyás György, t. sz. 25. t. Kálmán István, u. p. Kolozsvár.
8. **Farnas**, l. sz. 170. l. Fehér György, t. sz. 18. t. Jakab György, u. p. B.-Hunyad.
9. **Fenes** (Oláh-), l. sz. 698. l. Sebestyén Ferencz, t. sz. 88. t. Csoma Ferencz, u. p. Gyalu.
10. **Fejérd**, l. sz. 278. l. Bodola Dénes, t. sz. 35. ny. t. Kerekes Márton, r. t. Nagy Ferencz, u. p. Kolozsv.
11. **Gyalu**, l. sz. 825. l. Kónya András, t. sz. 98. t. Szabó Mihály.
12. **Györgyfalva**, l. sz. 979. l. Barabás Sámuel, t. sz. 80. t. Fazakas István, u. p. Kolozsvár.
13. **Hunyad** (Bánffy-), l. sz. 2219. l. Ignác Károly, t. sz. 325. fi. t. állomás üres, s. t. Szakács János, l. t. Kolozsvári Miklós.
14. **Inaktelke**, l. sz. 539. l. Antal György, t. sz. 91. t. Nyirő Sámuel, u. p. N.-Kapus.

15. **Kapus** (Nagy-), l. sz. 556. l. **Benedek Sándor**, t. sz. 74.
t. **Jónás József**.
l. e. *Kapus* (Kis-), l. sz. 324. t. sz. 42. t. **Tatai Ferencz**.
16. **Kajántó**, l. sz. 279. l. **Domján János**, t. sz. 33. t.
Nyirő József, u. p. **Kolozsvár**.
17. **Ketesd**, l. sz. 419. l. **Almási László**, t. sz. 40. t. **Viski Sándor**, u. p. **B.-Hunyad**.
l. e. *Föld*, l. sz. 14.
18. **Kolozs**, l. sz. 647. l. **Borsos Sándor**, t. sz. 100. t.
Nagy Benedek.
19. **Körösfő**, l. sz. 815. l. **Gillyén János**, t. sz. 90. t.
Kapronezai Béné, u. p. **B.-Hunyad**.
20. **Középiak**, l. sz. 450. l. **Józsa Sámuel**, t. sz. 52. t.
Déési László, u. p. **N.-Almás**.
l. e. *Tamásfalva*, l. sz. 37. *Nyércze*, l. sz. 25.
21. **Léta** (Magyar-), l. sz. 308. l. **Szakács János**, t. sz. 68.
t. **Vitmájer Leopold**, u. p. **A.-Jára**.
22. **Lóna** (Szász-), l. sz. 772. l. **Szakács István**, t. sz. 98.
ny. t. **Gurzó István**, r. t. **Jakab Zsigmond**, u. p.
Gyalu.
23. **Magyarókereke**, l. sz. 240. l. **Fazakas András**, t. sz.
27. t. **Péter Pál**, u. p. **B.-Hunyad**.
24. **Mákó**, l. sz. 947. l. **Csákány Sámuel**, t. sz. 125. t.
Lőrincz Ferencz, u. p. **N.-Kapus**.
25. **Méra**, l. sz. 848. ny. l. **Fekete István**, t. sz. 80. t.
id. **Tamás Dániel**, u. p. **Kolozsvár**.
l. e. *Kőröd*, l. sz. 88. t. sz. 16. t. **Bartha Károly**.
26. **Monostor** (M.-Győrő-), l. sz. 572. l. **Hory Farkas**, t.
sz. 60. t. **Nyilas Miksa**, u. p. **B.-Hunyad**.
27. **Nyárszó**, l. sz. 310. ny. l. **Viski Dániel**, u. l. **Fazakas Lajos**, t. sz. 53. t. **Tulogdi Pál**, u. p. **B.-Hunyad**.
l. e. *Sárvásár*, l. sz. 301. t. sz. 56. t. **Borbély Miklós**.
28. **Pata**, l. sz. 85. l. **Szabó István**, t. sz. 17. t. **Dani Lőrincz**, u. p. **Kolozsvár**.
l. e. *Kara*, l. sz. 51.
29. **Petri** (Kis-), l. sz. 305. l. **Viski Sándor**, t. sz. 40. t.
Déési Lőrincz, u. p. **B.-Hunyad**.
30. **Petri** (Nagy-), l. sz. 212. l. **Sófalvi Miklós**, t. sz. 24.
a t. állomás üres, u. p. **B.-Hunyad**.

31. **Szentkirály** (Kalota-) és **Zentelke** egyesült egyházak,
1. sz. az elsőben 532; a másodikban 560. l. Viski
Zsigmond, t. sz. 130 t. Csoma Zsigmond, u. p.
B.-Hunyad.
32. **Szent-László**, l. sz. 944. l. Domján Ferencz, t. sz. 178.
t. Kovács István, u. p. Gyalu.
33. **Sztána**, l. sz. 252. l. Vincze Ferencz, t. sz. 25. t.
Kolcsár Lajos, u. p. B.-Hunyad.
34. **Szucsák**, l. sz. 420. l. Kónya József, t. sz. 42. t.
Botha József, u. p. Kolozsvár.
1. e. *M.-Nádas*, l. sz. 40. *Bács*, l. sz. 4.
35. **Türe**, l. sz. 453. l. Jónás Elek, t. sz. 48. t. Balázs
István, u. p. Kolozsvár.
1. e. *M.-Gorbó*, l. sz. 28. *M.-Sárd*, l. sz. 15. *Somtelke*,
l. sz. 3.
36. **Zsobok**, l. sz. 655. l. Mike Lajos, t. sz. 75. t. Antal
György, u. p. B.-Hunyad.
37. **Jára** (Al-), l. sz. 100. l. Balázs István, t. sz. 13. ta-
nit a lelkész.
1. e. *Érczataka*, l. sz. 19. *Kis Bánya*, l. sz. 11.
38. **Valkó** (Magyar-), l. sz. 619. Mihálcz Elek, t. sz. 81.
t. Both István, u. p. B.-Hunyad.
1. e. *Incsel*, l. sz. 13.
39. **Vásárhely** (Gyerő-), l. sz. 227. l. Ágoston György,
t. sz. 34. t. Meszta Lajos, u. p. N.-Kapus.
40. **Vista**, l. sz. 945. l. Kónya János, t. sz. 108. t. ifj.
Tamás Dániel, u. p. Gyalu.
1. e. *Szent-Pál*, l. sz. 25.

VI. Szilágy-szolnoki egyházmegye.

Ez egyházmegyében 70 anya-, és 11 leányegyház van;
lelkek száma: 48,225; tanulók száma: 3,357.

Főgondnok: B. Bánffy Albert.

Algondnokok: Kabós József, Pélei Lajos, Beréczki
György, Dombi László.

Esperes: Faragó József, ballai lelkész, u. p. Sz.-Somlyó.
 Jegyző: Dombi Lajos, sz.-sámsoni lelkész, u. p. Hadad.
 Közügyigazgató-helyettes: Költő László, kr.-mihályfalvi lelk.
 Aljegyző: Biró Károly, tasnádi lelkész.

Egyházak:

1. **Ákos**, l. sz. 982. l. Kelmen Endre, t. sz. 88. t. Csoma Péter, u. p. Tasnád.
2. **Ardó**, l. sz. 430. l. Gyulai Miklós, t. sz. 26. t. Hari Ferencz, u. p. Sz.-Cseh.
3. **Bagos**, l. sz. 945. l. Fazakas József, t. sz. 66. f. t. Somogyi Sámuel, l. t. Nagy Lajos, u. p. Sz.-Somlyó.
4. **Balla**, l. sz. 834. l. Faragó József, t. sz. 78. t. Bartha Lajos, u. p. Sz.-Somlyó.
5. **Bogdánd**, l. sz. 876. l. Salamon István, t. sz. 35. t. Séra Ferencz, u. p. Hadad.
6. **Borzás**, l. sz. 339. l. Nagy Zsidmond, t. sz. 20. t. Szócs Károly, u. p. Sz.-Somlyó.
7. **Bőösháza**, l. sz. 230. l. Barabás György, t. sz. 21. t. Kis Károly, u. p. Sz.-Cseh.
 l. e. *Benedekfalva*, l. sz. 38.
8. **Bülgezd**, l. sz. 450. l. Szilágy: Márton, t. sz. 45. t. Nagy Ferencz, u. p. Zovány.
9. **Csaholy (M.-)**, l. sz. 816. l. Rózsa Károly, t. sz. 70. t. Técsi László, u. p. Tasnád.
10. **Czégény (Kr.)**, l. sz. 107. lelkészi állomás üres, t. sz. 10. t. Kómán József, u. p. Tasnád.
11. **Cseh (Szilágy-)**, l. sz. 1727. l. Fábian Dániel, t. sz. 120. f. t. Bányai Elek, l. t. Krasznai Sámuel.
12. **Dézsháza** l. sz. 715. l. Szabó Lajos, t. sz. 31. t. Balog Dániel, u. p. Sz.-Cseh.
13. **Diósad**, l. sz. 1226. l. Szabó Pál, t. sz. 46. t. Veres József, u. p. Sz.-Szentkirály.
 l. e. *Baksa*, l. sz. 41. tanító nincs.

14. **Doba** (Nagy-) és **Doba** (Kis-). egyesült egyházak, l. sz. az elsőben 267. a másodikban 474. l. **Botka Károly**, t. sz. az elsőben 11. t. **Bartha Dániel**; a másodikban 45. t. **Báthori György**, u. p. **Sz.-Szentkirály**.
15. **Egrespatak**, l. sz. 238. l. **Dobai József**, t. sz. 25. t. ifj. **Antal Ferencz**, u. p. **Zilah**.
16. **Goroszló** (Nagy-), l. sz. 465. l. **Técsi József**, t. sz. 42. t. **Kispál Sámuel**, u. p. **Zilah**.
17. **Görcsön**, l. sz. 424.e l. **Aracs András**, t. sz. 21. t. **Parlagi Elek**, u. p. **Zilah**.
18. **Hadad**, l. sz. 621. l. **Kondor Endre**, t. sz. 50. t. **Nagy Sándor**.
19. **Horváthi-Petenye** (Kr.), l. sz. 375. l. **Szilágyi Mihály**, t. sz. 25. t. **Boros Ferencz**, u. p. **Kraszna**.
20. **Ilosva**, l. sz. 540. l. **Galló József**, t. sz. 26. t. **Horváth Mihály**, u. p. **Sz.-Somlyó**.
21. **Ipp**, l. sz. 730. l. id. **Török Ferencz**, t. sz. 45. t. **Somogyi Károly**, u. p. **Zovány**.
22. **Kávás** (Ér.), l. sz. 140. l. **Meszési László**, t. sz. 8. tanít a lelkész, n. p. **Tasnád**.
23. **Keczel** (M.-), l. sz. 445. l. **Rácz Péter**, t. sz. 50. t. **Antal Ferencz**, u. p. **Kraszna**.
24. **Kémer**, l. sz. 2,035. l. **Kis Albert**, t. sz. 94. f. t. **Szabó Sándor**, l. t. **Csákány Sándor**, u. p. **Zovány**.
l. e. *Zálnok*, l. sz. 51.
25. **Keresztúr** (Szilágyfő-), l. sz. 433. l. **Palánki Károly**, t. sz. 29. t. **Bányai Félix**, u. p. **Sz.-Szentkirály**.
l. e. *Nyírsid*, l. sz. 58. tanító nincs.
26. **Körös** (Ér.), l. sz. 209. l. **Fogarasi László**, t. sz. 20. t. **Basa Péter**, u. p. **Tasnád**.
27. **Kövesd** (Szilágy-), l. sz. 99. l. **Szentkirályi Sámuel**, t. sz. 10. tanít a lelkész.
28. **Kraszna**, l. sz. 2,281. l. **Bakcsi Sándor**, t. sz. 134. f. t. **Ködöböcz Károly**, l. t. **Balog Mihály**.
29. **Kusaly**, l. sz. 288. l. **Kelemen József**, t. sz. 15. t. **Adi József**, u. p. **Hadad**.
l. e. *Epked*, l. sz. 390. t. sz. 16. tanító és levita;
Beksi Ferencz.

30. **Leccsmér**, l. sz. 229. l. Baló József, t. sz. 24. t. Szabó Bálint, u. p. Széplak, Biharmegyében.
31. **Lele**, l. sz. 713. l. Barabás János, t. sz. 42. t. Gidai László, u. p. Hadad.
32. **Lompért**, l. sz. 550. l. Bányai Lajos, t. sz. 50. t. Kis Lajos, u. p. Sz.-Somlyó.
33. **Menyő**, l. sz. 355. l. Molnár Miklós, t. sz. 38. t. Vaska János, u. p. Sz.-Szentkirály.
34. **Mihályfalva (Kr.)**, l. sz. 558. l. Költő László, t. sz. 54. t. Séra János, u. p. Tasnád.
35. **Mindszent (Ér.)**, l. sz. 230. l. ifj. Török Ferencz, t. sz. 22. t. Kovács Lajos, u. p. Tasnád.
36. **Mocsolya**, l. sz. 718. l. Szilágyi Károly, t. sz. 56. t. Szócs Sámuel, u. p. Hadad.
37. **Mon (Nagy-)**, l. sz. 208. l. Sebes György, t. sz. 17. t. ifj. Parlághi Elek, u. p. Sz.-Szentkirály.
38. **Monó**, l. sz. 456. l. Nagy Ferencz, t. sz. 26. t. Kis József, u. p. Sülelmed.
l. e. *Égerhát*, l. sz. 48. t. sz. 7. t. Püspöki Sámuel.
39. **Nagyfalu**, l. sz. 1,198. l. Sófalvi Sándor, t. sz. 125. f. t. Tasnádi István, l. t. Demjén Farkas, u. p. Sz.-Somlyó.
40. **Nádasd (H.)**, l. sz. 821. l. Vas Sámuel, t. sz. 61. t. Bányai József, u. p. Hadad.
41. **Paczal (Nagy-)**, l. sz. 691. l. Tóth Imre, t. sz. 63. t. Debreczeni Károly, u. p. Margita, Biharmegyében.
42. **Panith**, l. sz. 436. l. Ozsváth Imre, t. sz. 15. t. Gál Jonathán, u. p. Zilah.
43. **Péér**, l. sz. 1,250. l. Domján Albert, t. sz. 82. f. t. Molnár István, l. t. Orosz Miklós, u. p. Tasnád.
44. **Pelekeszi**, l. sz. 669. l. Kis Pál, t. sz. 46. t. Rákosi Sándor, u. p. Tasnád.
45. **Perecsen**, l. sz. 987. l. Gáspár János, t. sz. 95. t. Pap György, u. p. Sz.-Somlyó.
46. **Ráton**, l. sz. 329. l. Boér Károly, t. sz. 16. t. Kovács Miklós, u. p. Kraszna.
47. **Récse**, l. sz. 261. l. Porcsalmi László, t. sz. 24. t. állomás üres. u. p. Kraszna.

48. **Sámson** (Sz.-), l. sz. 839. l. **Dombi Lajos**, t. sz. 50.
t. **Verestói György**, u. p. **Hadad**.
49. **Sarmaság**, l. sz. 1,090. l. **Elek Károly**, t. sz. 91. t.
Gál Elek, u. p. **Sz.-Somlyó**.
50. **Sülelmed**, l. sz. 42. l. **Keményfi Márton**.
l. e. **Czikó**, l. sz. 94. t. sz. 12. t. **Balogh Ferencz**.
51. **Somlyó** (Szilágy-), l. sz. 1444. l. **Nagy László**, t. sz.
101. f. t. **Zoltáni Imre**, l. t. **Péntek József**.
52. **Szakácsi**, l. sz. 795. l. **Szentkirályi László**, t. sz. 59.
t. **Marosi József**, u. p. **Tasnád**.
53. **Szántó** (T.-), l. sz. 256. l. **Kovács Ferencz**, t. sz. 25.
t. **Kovács Sándor**, u. p. **Tasnád**.
l. e. **Szilvás**, l. sz. 9.
54. **Szarvad** (T.-), l. sz. 350. lelkészi állomás üres, t. sz. 15.
t. **Nyesti Lajos**, u. p. **Tasnád**.
55. **Szeér**, l. sz. 633. l. **Farkas Antal**, t. sz. 30. t. **Éder**
István, u. p. **Hadad**.
56. **Szentkirály** (Ér.), l. sz. 700. l. **Kovács Károly**, t. sz.
48. t. **Bogdán Lajos**, u. p. **Tasnád**.
57. **Szentkirály** (Szilágy-), l. sz. 217. l. **Farkas Károly**,
t. sz. 15. t. **Püspöki József**.
58. **Szilágszeg**, l. sz. 202. lelkészi állomás üres, t. sz. 3.
t. **Balog Dániel**, u. p. **Sz.-Cseh**.
59. **Szodoró** (Ér.-), l. sz. 236. l. **Fazakas Ferencz**, t. sz.
20. t. **Cseh Izrael**, u. p. **Tasnád**.
l. e. **Ér-Hatvan**, l. sz. 106. t. sz. 15. t. **Szabó Elek**.
60. **Szödemeter**, l. sz. 97. l. id. **Kacsó Lajos**, t. sz. 9. t.
Kis Lajos, u. p. **Tasnád**.
61. **Tasnád**, l. sz. 1,540. l. **Biró Károly**, t. sz. 121. f. t.
Vágó Sámuel, l. t. id. **Somogyi Károly**.
62. **Udvarhely** (Szamos-), l. sz. 120. l. **Pataki Károly**, t. sz.
8. tanít a lelkész, u. p. **Zsibó**.
63. **Ujlak** (Somlyó-), l. sz. 487. l. **Fazakas Mihály**, t. sz. 62.
t. **Gál Károly**, u. p. **Sz.-Somlyó**.
64. **Zilah**, l. sz. 5,140. l. **Fogarasi István**, egyik lelkészi
állomás üres; t. sz. 40 fiu, 110. leány, t. **Verestói**
Sándor, r. l. t. **Zafiri László** és **Nagy Sándor**, s. t.
Nagy Mihály, a nagyobb fiuk a főtanodában ta-
nulnak.

65. **Zovány**, l. sz. 899. l. Viski Pál, t. sz. 75. f. t. Urházi Antal, l. t. Sömogyi György.
66. **Zsibó**, l. sz. 942. l. Kún Károly, t. sz. 97. f. t. Végh Gyula, l. t. Kis Pál Miklós.
67. **Valkó (M.-)**, l. sz. 135. l. Szócs György, t. sz. 8. t. Szabó Sámuel.
68. **Varsolcz**, l. sz. 557. l. Kemény István, t. sz. 50. t. Beksi József, u. p. Kraszna.
69. **Vérvölgy**, l. sz. 593. l. Székely István, t. sz. 44. ny. t. Tönkő Mihály, r. t. Pap Sámuel, u. p. Sz.-Szent-Király.
70. **Völcsök**, l. sz. 374. l. Osváth Lajos, t. sz. 15. t. Tokai Sándor, u. p. Sz.-Cseh.
l. e. *Sz.-Újlak*, l. sz. 69. t. sz. 5. tanít a lelkész.

VII. Dézsi egyházmegye.

Ez egyházmegyében 28 anya-, és 27 leányegyház van;
lelkek száma: 8824. tanulók száma: 617.

Főgondnokok: B. Wesselényi Ferencz, b. Bánffy Dániel.
Algondnokok: Rettegi Sámuel, Pataky Gyula, Biró Sándor.

Esperes: Id. Almási Sámuel. s.-m.-berkeszi lelkész, u. p. N.-Somkut.

Jegyző: Nagy Lajos, dobokai lelkész.

Közügyigazgató: Kovács Sámuel, dézsi lelkész.

Egyházak :

- Babucz**, l. sz. 42. a lelkési állomás üres, u. p. Bérénd.
l. e. *Solyomkö*, l. sz. 8. *M.-Fodorháza*, l. sz. 93. *M.-Ujfalu*, l. sz. 19. (ideiglenesen Ö.-Keresztúrhoz kapcsolva).
- Bádok**, l. sz. 149. l. Varga Ferencz, t. sz. 20. tanít a lelkész, u. p. Válaszút.

3. **Berkesz** (Sáros-Magyar-), l. sz. 380. l. Almási Sámuel, t. sz. 40. t. Czira Endre, u. p. N.-Somkút.
Jegyzés. A somkúti hivek 64, a remetei 16 lélekszámmal ez egyházhhoz tartoznak.
4. **Borsa**, l. sz. 255. l. Péterfi József, t. sz. 35. tanít a lelkész, u. p. Válaszút.
5. **Csomafája**, l. sz. 123. a lelkészi állomás üres, u. p. Válaszút.
 l. e. *Gyula*, l. sz. 35. *Hosszu-Macskás*, l. sz. 33.
6. **Dézsakna**, l. sz. 727. l. Szabó Sándor, t. sz. 71. t. Magyarósi János, u. p. Déézs.
7. **Doboka**, l. sz. 85. l. Nagy Lajos, u. p. Válaszút.
8. **Domokos**, l. sz. 810. l. Szentkirályi Sándor, t. sz. 52. t. Fábrián Elek, u. p. M.-Lápos.
9. **Esztény**, l. sz. 132. l. Bántó Mihály, t. sz. 5. t. Gergely Károly, u. p. Válaszút.
 l. e. *Kend*, l. sz. 80. *Tötör*, l. sz. 16. *Kecset*, l. sz. 64. *K.-Szilvás*, l. sz. 12. *Onak*, l. sz. 12.
10. **Hidalmás**, l. sz. 140. lelkészi állomás üres, t. sz. 16. t. Bartha Áron.
- Ez egyházhhoz számláltathatnak még az Almás és Egregy mentén levő községekben lakó hiveink is 195 lélekszámmal.
11. **Kaczkó**, l. sz. 46. a lelkészi állomás üres, u. p. Déézs.
 l. e. *Szelecske*, l. sz. 90. *Al-Ór*, l. sz. 14. *Galgó*, l. sz. 52. *Blenke-Polyán*, l. sz. 24.
12. **Keresztúr** (Ördög-), l. sz. 55. l. Szász Gergely, u. p. Berend.
 l. e. *N.-Esküllő*, l. sz. 65. *K.-Esküllő*, l. sz. 59.
13. **Kérő**, l. sz. 165. l. Dózsa Imre, t. sz. 12. t. Filep Gáspár, u. p. Szamosujvár.
 l. e. *Dengeleg*, l. sz. 56.
14. **Kide**, l. sz. 387. l. Gáspár Sámuel, t. sz. 57. t. Tamás Ferencz, u. p. Válaszút.
15. **Koltó**, l. sz. 470. l. Szabó Lajos, t. sz. 47. t. Timár Ferencz, u. p. N.-Bánya.
 l. e. *Katalinfalva*, l. sz. 133. *Hosszufalva*, l. sz. 144. t. sz. 9. t. Madaras Pál.
16. **Kozárvár**, l. sz. 188. l. Nagy Dániel, t. sz. 11. t. Horváthy Domokos, u. p. Déézs.

17. **Köblös** (Magyar-), l. sz. 128. a lelkészi állomás üres, t. sz. — t. Zöldági Pál, u. p. Pánczélcseh.
18. **Lápos** (Hagymás-), l. sz. 180. l. Soós Ferencz, t. sz. 26. t. Morvai Mihály, u. p. N.-Bánya.
l. e. *Kolczér*, l. sz. 3.
19. **Lápos** (Magyar-), l. sz. 906. l. Albisi Sámuel, t. sz. 104. t. Séra György és Nagy Ábel, u. p. M.-Lápos. A vidéken még 21.
20. **Lóna** (Kendi-), l. sz. 368. l. Pánczél Ferencz, t. sz. 27. t. Szakács Miklós, u. p. Válaszút.
l. e. *Jenő*, l. sz. 10.
21. **Macskás** (Magyar-), l. sz. 121. a lelkészi állomás üres, t. sz. — ideiglenes t. Horváth József, u. p. Kolozsvár.
22. **Néma**, l. sz.* 145. l. Varga János, t. sz. 16. t. Farkas Sámuel, u. p. Déézs.
43. **Ormány**, l. sz. 70. l. Agyagási Gábor, u. p. Szamosujvár.
l. e. *Gírolt*, l. sz. 74.
24. **Pánczélcseh**, l. sz. 195. l. Maksay Károly, t. sz. 18. t. Szénási Károly.
l. e. *M.-Derzse*, l. sz. 96. t. sz. 7. t. Mihályi Imre. *Drág*, l. sz. 30.
- Jegyzés.* A gerendi, cs.-gorbói, kecskeháti, r.-keresztúri, vajdaházi, völcsi ref. hivek is ez egyházhoz tartoznak 54 lélekszámmal.
25. **Szinye**, l. sz. 60. l. Márton András, u. p. Alparét.
l. e. *Mánya*, l. sz. 14.
- Jegyzés.* A keményei, m.-bogáti, o.-bogáti, semesnyei, hagymási ref. hivek is ez egyházhoz tartoznak 104 lélekszámmal.
26. **Töök** (Felső-), l. sz. 78. l. ifj. Almási Sámuel, u. p. Pánczélcseh.
l. e. *Alsó-Töök*, l. sz. 136.
27. **Zsombor** (Magyar-Nagy-), l. sz. 201. l. Püspöki Mihály.
l. e. *Zutor*, l. sz. 4.
- Jegyzés.* A dali, kendermáli és p.-sz.-mihályi ref. hivek is ezen egyházhoz tartoznak 20 lélekszámmal.
28. **Válaszút**, l. sz. 384. l. Balázs János, t. sz. 58. t. Nagy György.

VIII. Széki egyházmegye.

Ez egyházmegyében 51 anya-, és 45 leányegyház van ;
lelkek száma ; 20,680. tanulók száma : 1,254.

Főgondnokok: B. Bánffy Dániel, gr. Wass Albert,
m. Földvári József.

Algondnokok : B. Inczédi Zsigmond, gr. Wass Ádám.

Esperes: Báthori Dániel, széki lelkész.

Jegyző: Balázs József, málomi lelkész.

Egyházak :

1. **Árpástó**, l. sz. 336. l. Técsi Károly, t. sz. 28. t. Brán József, u. p. Retteg.
2. **Bacza**, l. sz. 268. l. Diószegi Lajos, t. sz. 45. t. Bartha János, u. p. Cs.-Keresztúr.
l. e. *Cs.-Mihályfalva*, l. sz. 116. t. sz. 5. t. Hari Ferencz.
3. **Bethlen**, l. sz. 600. l. Csűrös József, t. sz. 43. t. Fekete Gergely.
l. e. *Szeszárma*, l. sz. 20.
4. **Bonczhida**, l. sz. 539. l. Nagy Elek, t. sz. 37. t. Péterfi Ferencz, u. p. Válaszút.
5. **Borzás** (Magyar-), l. sz. 245. l. Csiszár Farkas, t. sz. 9. t. Jakó Pál, u. p. Kékes.
l. e. *Böd*, l. sz. 17. *Dellőapáti*, l. sz. 13. *Kéthel*, l. sz. 3.
6. **Botháza**, l. sz. 76. l. Dózsa Elek, u. p. Mocs.
l. e. *Mócs*, l. sz. 225. t. sz. 11. t. Veress Mihály levita.
7. **Bréte** (Szász-), l. sz. 180. l. Balogh Pál, t. sz. 12. t. Ferenczi Gyula, u. p. Bethlen.
8. **Búza**, l. sz. 525. l. ifj. Balázs József, t. sz. 28. t. Bota István, u. p. Czege.

9. **Czege**, l. sz. 111. l. Mátyás Zsigmond, t. sz. 16. tanít a lelkész.
 l. e. *Göcz*, l. sz. 78. t. sz. 6. t. Csomor János. *Császári*, l. sz. 43. t. sz. 12. tanít egy fogadott tanító. *Vasas-Szentivány*, l. sz. 3.
10. **Décese** (Magyar-), l. sz. 1,403. l. Szentés István, t. sz. 137. t. Bartus György, u. p. Déézs.
11. **Devecser** (Nagy-), l. sz. 109. a noszolyi lelkész felügyelete alatt, u. p. Czege.
12. **Egyed** (Szt.-), l. sz. 110. l. Budai Lajos, t. sz. 4. tanít a lelkész, u. p. Szék.
13. **Feketelak**, l. sz. 431. l. Székely József, t. sz. 26. t. Balázs István, u. p. Czege.
14. **Földvár** (Meleg-), l. sz. 278. l. Ujvári József, t. sz. 10. t. Székely József, u. p. Mocs.
15. **Fráta** (Magyar-), l. sz. 124. l. Finta Sámuel, t. sz. 8. t. Jánosi János, u. p. Mocs.
 l. e. *Berkenyes*, l. sz. 140. *M.-Záh*, l. sz. 86. t. sz. 9. fogadott tanító Dózsa József. *M.-Méhes*, l. sz. 102. t. sz. 8. fogadott t. Lukács József. *Czikud*, l. sz. 13. *Báld*, l. sz. 14. *M.-Szopor*, l. sz. 5. *Szt.-Jakab*, l. sz. 11. *Tóhát*, l. sz. 14. *M.-Böb*, l. sz. 10.
16. **Füzes** (Örd.) l. sz. 717. l. Barabás Tamás, t. sz. 25. t. Egri István, u. p. Szamosujvár.
17. **Füzkút**, l. sz. 50. l. Lakatos Károly, t. sz. 3. tanít a lelkész, u. p. Szász-Lekencze.
 l. e. *Szt.-Mihálytelke*, l. sz. 17. *Bongárd*, l. sz. 5. *Lompérd*, l. sz. 6.
18. **Ilosva** (Alsó-), l. sz. 165. l. Szathmári Sándor, t. sz. 9. tanít a lelkész, u. p. Cs.-Keresztúr.
19. **Kamarás** (Pusztá-), l. sz. 199. l. Szathmári János, t. sz. 13. t. Csia Simon, u. p. Mocs.
 l. e. *N.-Sármás*, l. sz. 6. *K.-Sármás*, l. sz. 31. *Novaly*, l. sz. 7.
20. **Kamarás** (Vajda-), l. sz. 490. l. Pergő Márton, t. sz. 18. t. Vincze István, u. p. Mocs.
21. **Katona**, l. sz. 86. t. Nagy Elek, t. sz. 6. tanít a lelkész, u. p. Mocs.
 l. e. *N.-Czég*, l. sz. 24.

22. **Kékes** (Ny.), l. sz. 200. l. Sepszi Mihály, t. sz. 19. t. Veres Ferencz.
23. **Keszü**, l. sz. 325. l. Salamon György, t. sz. 20. t. Hideg István, u. p. Mocs.
l. e. *O.-Gyéres*, l. sz. 19.
24. **Kudu**, l. sz. 232. l. Bakos Ferencz, t. sz. 19. fogadott t. Székely János, u. p. Cs.-Keresztúr.
25. **Légen** (Magyar-), l. sz. 99. l. Szabó József, t. sz. 6. tanít a lelkész, u. p. Mocs.
l. e. *Gyeker* (Nagy-), l. sz. 80. t. sz. 2. t. Kolozsvár László.
26. **Málom**, l. sz. 532. l. id. Balázs József, t. sz. 40. t. Máthé Dániel, u. p. Bethlen.
27. **Margita** (Szt.). l. sz. 233. l. Lénárd Sámuel, t. sz. 26. t. Szakács István, u. p. Déézs.
l. e. *Mikéháza*, l. sz. 7.
28. **Nagyfalu** (Apa-), l. sz. 191. l. Péter Antal, t. sz. 18. t. Szentpéteri János, u. p. Bethlen.
29. **Nemegye** (Magyar-), l. sz. 608. l. Csejdi Istvára, t. sz. 37. t. László János, u. p. Bethlen.
l. e. *Virágos Berek*, l. sz. 7. *Kőfarka*, l. sz. 37. *Középfalva*, l. sz. 42. *Ó.-Radna*, l. sz. 21. *Csépán*, l. sz. 4.
30. **Noszoly**, l. sz. 145. l. Pap Sámuel, t. sz. 5. tanít a lelkész, u. p. Czege.
31. **Nyires** (Szász-), l. sz. 610. l. Vas György, t. sz. 49. t. Sebestyén Péter, u. p. Déézs.
l. e. *Szt.-Benedek*, l. sz. 19.
32. **Öör** (Fel-), l. sz. 449. l. Veres Márton, t. sz. 55. t. Mártzián Endre, u. p. Cs.-Keresztúr.
l. e. *Cs.-Keresztúr*, l. sz. 30. *Cs.-Hagymás*, l. sz. 6. *Négerfalva*, l. sz. 22. *Nagy-Debrec*, l. sz. 5.
33. **Palatka** (Magyar-), l. sz. 268. l. Moré Albert, t. sz. 6. t. Péterfi Károly, u. p. Mocs.
34. **Pulyon**, l. sz. 198. l. Gulya János, t. sz. --- t. Tóth György, u. p. Szék.
35. **Retteg**, l. sz. 512. l. Köblös István, t. sz. 56. t. Nagy Károly.
36. **Sárvár**, l. sz. 40. l. Balog András, u. p. Somkerék.
l. e. *Fellak* (Sz.), l. sz. 100. t. Békési Zsigmond. *Sajó-Keresztúr*, l. sz. 19.

37. **Somkerék**, l. sz. 357. l. Kovács Mihály, t. sz. 23. t. Mozes József.
38. **Szava**, l. sz. 79. a v.-kamarási lelkész felügyelete alatt, u. p. Szék.
l. e. *Ombuz*, l. sz. 9.
39. **Szt.-András** (Sajó-), l. sz. 162. l. Dohi Ferencz, t. sz. 9. tanít a lelkész, u. p. Somkerék.
40. **Szt.-Márton** (Sz.-K.), l. sz. 376. l. Szabó József, t. sz. 15. t. Horváth Ferencz, u. p. Szamosujvár.
l. e. *Oláh-Vásárhely*, l. sz. 45. *Erdő-Szombattelke*, l. sz. 9.
41. **Szék**, l. sz. 2,224. l. Báthori Dániel, egyik lelkészi állomás üres, t. sz. 146. f. t. Dézsi Sámuel, l. t. Sipos József.
42. **Szováth** (Alsó-), l. sz. 436. l. Sándorházi György, t. sz. — t. Máthé Farkas, u. p. Mocs.
l. e. *M.-Kályán*, l. sz. 45. *Aranykút*, l. sz. 39.
43. **Szilvás** (Víz.), l. sz. 40. a czegei lelkész felügyelete alatt, u. p. Szamosujvár.
l. e. *Kis-Iklód*, l. sz. 78. a bonczhidai lelk. felügy. alatt, t. sz. 8. t. Török Károly. *Nagy-Iklód*, l. sz. 18.
44. **Tacs**, l. sz. 214. l. Nagy Ábrahám, t. sz. 21. t. Dézsi Domokos, u. p. Szász-Lekencze.
45. **Udvarhely** (Sajó-), l. sz. 113. l. Budai András, t. sz. 12. t. Sándor Ferencz, u. p. Somkerék.
46. **Ujvár** (Szamos-), l. sz. 660. lelkészi állomás üres.
l. e. *Németi*, l. sz. 85. t. sz. 5. t. Szentes Gyula.
47. **Zsombor** (Szász-), l. sz. 129. m.-földvári lelkész felügyelete alatt, u. p. Kékes.
48. **Váralja**, l. sz. 1120. l. Csizsár László, t. sz. 85. t. Ujvári János, u. p. Dézsi.
49. **Veres-Egyháza**, l. sz. 366. l. Somogyi Sándor, t. sz. 26. t. Fülöp Dániel, u. p. Kékes.
50. **Vicze**, l. sz. 639. l. Soós József, t. sz. 18. t. Nagy János, u. p. Kékes,
51. **Visa**, l. sz. 321. l. Gáspár Lajos, t. sz. — t. Juhos Márton, u. p. Szék.

IX. Nagy-sajói káptalan.

Ez egyházmegyében 8 anya- és 22 leányegyház van;
lelkek száma: 2721. tanulók száma: 118.

Főgondnokok: Id. gr. Bethlen Sándor, m. Cserényi
Dániel.

Algondnok: B o d Károly.

Dékán: V á l y i Elek, kentelki lelkész, u. p. Somkerék.

Jegyző: N a g y Mihály, sz.-mátéi lelkész.

Egyházak :

1. **Balázsfalva** (Alsó-), l. sz. 31. l. Szentkirályi Lajos,
u. p. Somkerék.
l. e. *Kajla*, l. sz. 12. *Besztercze*, l. sz. 205.
2. **Budak** (Kis-), l. sz. 89. ny. l. Nagy Sámuel; beszolgál
Varró István Sófalváról.
l. e. *Szász-Budak*, l. sz. 11.
3. **Czegő** (Szász-), l. sz. 284. lelkészi állomás üres, beszolgál
V á l y i Elek, kentelki lelkész, t. sz. 17. t. László
József, u. p. Lekence.
l. e. *Sz.-Ézt.-Jakab*, l. sz. 4.
4. **Kentelke**, l. sz. 7. l. V á l y i Elek, u. p. Somkerék.
l. e. *Árokalya*, l. sz. 67. *Kerlézs*, l. sz. 17. *S.-Magya-
rors*, l. sz. 24.
5. **Ős** (Sz.-Uj-), l. sz. 330. l. Albert Dániel, t. sz. 19. t.
B a r a b á s Dániel, u. p. Lekence.
l. e. *Budatelke*, l. sz. 19.
6. **Sajó** (Nagy-), l. sz. 342. l. S z á s z János, t. sz. 33. t.
K o r o n d i Sándor.
l. e. *Pázmós*, l. sz. 16. *Kusma*, l. sz. 9. *Bilak*, l. sz. 11.
Nyécz, l. sz. 3. *Monor*, l. sz. 5. *Kis-Sajó*, l. sz. 3.
Berlád, l. sz. 2. *Vajola*, l. sz. 10.

7. **Sófalva**, l. sz. 370. l. Varró István, t. sz. 18. t. Kűs József, u. p. Besztercze.
 l. e. *Simontelke*, l. sz. 42. *Harina*, l. sz. 8. *Galacz*, l. sz. 35.
8. **Szent-Máté**, l. sz. 437. l. Nagy Mihály, t. sz. 31. t. Fodor Dániel, u. p. Lekencze.
 l. e. *Aranyos-Móricz*, l. sz. 26. *Sz.-Ujfalu*, l. sz. 28. t. sz. 4.

X. Görgényi egyházmegye.

Ez egyházmegyében 34 anya- és 46 leányegyház van;
 lelkek száma: 19,085; tanulók száma: 1918.

Főgondnokok: Gr. Teleki Miklós, legid. gr. Teleki Domokos, mlgs. Gyárfás Domokos, gr. Teleki Sámuel.

Algondnokok: B. Kemény Kálmán, mlgs. Horváth Mihály, mlgs. Dézsi Sándor.

Esperes: Benkő János, m.-péterlaki lelkész, u. p. Sz.-Régen.

Jegyző: Szabó József, felfalusi lelkész.

Közigazgató: Garda Márton, sáromberki lelkész, egyszersmind a keblői özvegyárvaintézet pénztárnoka.

Aljegyző: Zilinczky Pál, m.-fülpösi lelkész.

Egyházak:

1. **Abafája**, l. sz. 254. l. Szabó Sámuel, t. sz. 29. t. Szalkai József, u. p. Sz.-Régen.
2. **Berecztelke**, l. sz. 518. ny. l. Nagy László, s. l. Nagy Albert, t. sz. 83. t. Vajda Miklós, u. p. Sz.-Régen.
3. **Bölkény** (Magyar-), l. sz. 504. l. Diénes József, t. sz. 58. t. Muzsnai Ferencz, u. p. Görgény-Sz.-Imre.
 l. e. *Hétkükk*, l. sz. 1. *Oláh-Bölkény*, l. sz. 2.
4. **Csinád** (Erdő-), l. sz. 584. l. Kertész József, t. sz. 61. t. Füzesi Ferencz, u. p. N.-Ernye.

1. e. *Kis-Ilye*, l. sz. 147. t. sz. 21. levita Sipos József. *Nagy-Szederves*, l. sz. 2. *Kis-Szederves*, l. sz.-3.
5. **Disznajó**, l. sz. 854. ny. l. Csiki György, s. l. Csiki Károly, t. sz. 115. f. t. Kelemen Antal, l. t. Máté Elek.
1. e. *Déda*, l. sz. 41.
6. **Ercse** (Nagy-), l. sz. 186. l. Sárkán Dániel, t. sz. 16. tanít a lelkész, u. p. M. Örményes.
1. e. *Unoka*, l. sz. 191. t. sz. 12. levitai állomás üres. *Bala*, l. sz. 82. t. sz. 12. t. Nagy János.
7. **Felfalu**, l. sz. 425. l. Szabó József, t. sz. 51. t. Muzsnai Antal, ny. t. Kovács Dániel, u. p. Sz.-Régen.
1. e. *A-Idecs*, l. sz. 39.
8. **Fülpös** (Kis-), l. sz. 250. l. Vitus József, t. sz. 39. t. Veres Imre, u. p. Sz.-Régen.
9. **Fülpös** (Nagy-Magy-), l. sz. 403. l. Zilinczky Pál, t. sz. 39. t. Mózes Mihály, u. p. Sz.-Régen.
10. **Gernyeszeg**, l. sz. 658. l. Elekes Kálmán, t. sz. 94. t. állomás üres, u. p. N.-Ernye.
11. **Holtmaros**, l. sz. 408. l. Zakariás Károly, t. sz. 66. t. Máté Albert, u. p. Disznajó.
12. **Keresztúr** (Póka-), l. sz. 257. l. Zöld János, t. sz. 48. ny. t. Czegő Ferencz, s. t. Técsi Elek, u. p. M.-Vásárhely.
1. e. *Toldalag*, l. sz. 186. t. sz. 20. levita id. Simon József.
13. **Komlód**, l. sz. 164. t. sz. 17. l. Kis Ádám, tanít a lelkész, u. p. Teke.
1. e. *Sz.-Erked*, l. sz. 101. ideiglenesen beszolgál Magyarósi József, oroszféji lelkész, t. sz. 13. t. Varga Ferencz.
14. **Köbölkút**, l. sz. 444. l. Böjte János, t. sz. 50. tanítói állomás üres, u. p. Örményes.
15. **Körtvélyfája**, l. sz. 791. l. Kis Lajos, t. sz. 90. t. Korondi János, u. p. Sz.-Régen.
1. e. *Petete*, l. sz. 31.
16. **Magyaró**, l. sz. 1147. l. Albert János, t. sz. 137. f. t. ifj. Demeter Samuel, l. t. Orbán Ferencz, u. p. Disznajó.

1. e. *Jod*, l. sz. 100. *O.-Toplicza*, l. sz. 15. *Göde*, l. sz. 80.
17. **Oroszfája**, l. sz. 201. l. Magyarósi József, múlt tanzakon tanítói állomás üres levén, nem volt iskola, jelenleg t. Érsek Sándor, u. p. Teke.
1. e. *N.-Nyúlas*, l. sz. 17.
18. **Ölyves** (Nagy-), l. sz. 344. l. Szabó Elek, t. sz. 16. t. Jánosi Sámuel, u. p. M.-Örményes.
1. e. *M.-Sz.-Márton*, l. sz. 62. *M.-Örményes*, l. sz. 54. *M.-Szilvás*, l. sz. 24. *M.-Sz.-György*, l. sz. 2.
19. **Péterlaka** (Magyar-), l. sz. 805. l. Benkő János, t. sz. 91. t. id. Demeter Samuel, u. p. Sz.-Régen.
1. e. *O.-Telek*, l. sz. 4.
20. **Póka**, l. sz. 550. l. Simon Elek, t. sz. 74. u. p. M.-Vásárhely.
1. e. *Mojos*, l. sz. 29. *P.-Almás*, l. sz. 15.
21. **Radnótfája**, l. sz. 211. l. Gergely Lajos, t. sz. 30. t. ifj. Szabó István, u. p. Sz.-Régen.
22. **Régen** (Magyar-), l. sz. 369. l. Szász István, t. sz. 61. t. id. Szabó István, u. p. Sz.-Régen.
23. **Régen** (Szász-). l. sz. 513. l. Horváth Sándor, t. sz. 21. t. Keresztesi Miklós.
24. **Sáromberke**, l. sz. 728. l. Garda Márton, t. sz. 80. t. Jakab Lajos, u. p. N.-Ernye.
1. e. *Erdő-Szengyel*, l. sz. 124. múlt télen lévita betegsége és halála miatt nem volt tanítás, jelenleg levita Mózes István.
25. **Sárpatak**, l. sz. 873. l. Szalma György, t. sz. 91. t. Zsigmond József, u. p. M.-Vásárhely.
26. **Szent-Imre** (Görgény-), l. sz. 400. l. Szláma Ferencz, t. sz. --- t. Ferencz Károly.
1. e. *Üvegcsür*, l. sz. 157. *Libánfalva*, *Kásva*, *Orsova*, *Adorján*, l. sz. 12.
27. **Szentiván**, (Vajda-), l. sz. 1054. l. Bod Sándor, t. sz. 80. t. Erce Miklós, u. p. Sz.-Régen.
28. **Szentpéter** (Uzdi-), l. sz. 276. l. Vályi János, t. sz. 8. t. Varró József, u. p. M.-Örményes.
1. e. *Tuson* (Aranylábu-), l. sz. 103. t. sz. 15. levita Muzsnai János. *Pagocsa*, l. sz. 76. *Velkér*, l. sz. 9. *Domb*, l. sz. 6.

29. **Széplak** (Dedrád-), l. sz. 356. l. Molnár Ábel, t. sz. 40. t. Katona Márton, u. p. Sz.-Régen.
 l. e. *Dedrád*, l. sz. 44. *Bátos*, l. sz. 39. *Sz.-Lúdvég*, l. sz. 167. t. sz. 14. levit ifj. Simon József. *O.-Újfalú*, l. sz. 6.
30. **Tancs**, l. sz. 572. l. Csiki László, t. sz. 49. t. Kis Elek, u. p, Sz.-Régen.
 l. e. *Faragó*, l. sz. 11. *Sz.-Banyicza*, l. sz. 9. *Kozmatelke*, l. sz. 7. *Harasztos*, l. sz. 14. *Szokol*, l. sz. 12.
31. **Teke**, l. sz. 266. l. Varga Sámuel, t. sz. 37. t. Vajda Dénes.
 l. e. *N.-Ida*, l. sz. 155.
32. **Ujlak** (Mező-), l. sz. 97. l. Lőrinczi Miklós, t. sz. 11. tanít a lelkész, u. p. M.-Örményes.
 l. e. *Septér*, l. sz. 32.
33. **Jára** (Maros-), l. sz. 502. l. Tegzi Mihály, t. sz. 39. t. Bartos Elek, u. p. Sz.-Régen.
34. **Vécs**, l. sz. 841. l. Péterfi Ferencz, t. sz. 61. t. Kovács Ferencz, u. p. Sz.-Régen.
 l. e. *Felső-Idécs*, l. sz. 44.

XI. Marosi egyházmegye.

Ez egyházmegyében 64 anya-, és 47 leányegyház van;
 lelkek száma: 38,514; tanulók száma: 3,049.

Főgondnokok: Id. gr. Teleki Domokos, Nagy Sámuel.

Algondnokok: Antal Imre, gr. Toldalagi Victor,
 Bothos Kálmán.

Esperes: Péterfi József, marosvásárhelyi lelkész.

Jegyzők: Vályi Pál, ny. szentbenedeki-, Pap Elek, lőrinczfalvi lelkész.

Közigazgatók: Lőrinczi János ernyei, Rákosi Lajos inka-ilenczfalvi pap.

Özvegy-árva intézet pénztárnoka: Silvester János, makkfalvi lelkész.

Egyházak :

1. **Abod**, l. sz. 493. l. Orbán Lajos, t. sz. 36. t. Török András.
2. **Bánd** (Mező-), l. sz. 1240. l. Vas Tamás, t. sz. 105. t. Fekete Pál és Bali János.
l. e. *Száztelek*, l. sz. 45.
3. **Bede**, l. sz. 231. l. Gáál Gábor.
l. e. *Szentháromság*, l. sz. 172. t. sz. 19. t. Kis Ferencz.
4. **Bergenyé**, l. sz. 556. l. Mihály Gergely, t. sz. 60. t. Kádár Márton.
5. **Bodon** (Hagymás-), l. sz. 211. l. Bójthe Miklós, t. sz. 26. t. Nagy Ferencz.
6. **Bőő**, l. sz. 105. lelkészi állomás üres.
l. e. *Moson*, l. sz. 129. t. sz. 10. t. Simon József. *Vecze*, l. sz. 11.
7. **Csávás** (Mező-), l. sz. 573. l. Nemes Károly, t. sz. 50. t. Gödri János.
8. **Cserefalva**, l. sz. 393. l. Soltész Sámuel, t. sz. 20. t. Debreczeni Áron.
9. **Csejd**, l. sz. 282. l. Szalma Mihály, t. sz. 24. t. Gyepesi Ferencz.
10. **Csikfalva**, l. sz. 108. l. Veres Mózes, t. sz. 5. az unitariusoknál tanulnak.
l. e. *Jobbágyfalva*, l. sz. 75. t. sz. 7. az unitar. osk. *Búzaháza*, l. sz. 78. t. sz. 6. *Ehed*, l. sz. 4. *Remete*, l. sz. 2. *Vadad*, l. sz. 23. *Iszló*, l. sz. 15. *Hodos*, l. sz. 2.
11. **Csóka**, l. sz. 355. l. Málnási Károly, t. sz. 33. t. Péter István.
12. **Ernye** (Nagy-). l. sz. 553. l. sz. Lőrinczi János, t. sz. 70. t. Kádár János.
13. **Fele**, l. sz. 498. l. Fábián Ferencz, t. sz. 48. t. Ósz Sándor, ny. t. Bójthe János.
l. e. *Ménes*, l. sz. 85. t. sz. 14. t. Gidófalvi János.
14. **Fintaháza**, l. sz. 371. l. Magyarai Dániel, t. sz. 12. t. Varga József.

15. **Galambad**, I. sz. 286. I. Veres József, t. sz. 29. t. Sebestyén József.
16. **Geges**, I. sz. 565. I. Orbán Elek, t. sz. 42. t. Kis Lajos.
17. **Gyalakuta**, I. sz. 764. I. Horváth Ádám, t. sz. 39. t. Kis Mózes.
18. **Harasztkerék**, I. sz. 580. I. Varga György, t. sz. 43. t. Keresztes Ferencz.
19. **Harczó**, I. sz. 128. I. Balog Sámuel.
20. **Havad**, I. sz. 420. I. Vas István, t. sz. 46. t. Czegő Ferencz.
I. e. *Nagy-Adorján*, I. sz. 256. t. sz. 15. t. Bördi Károly: *K-Adorján*, I. sz. 28.
21. **Ikland**, I. sz. 124. I. Adorján János, t. sz. 7. az unitariusok iskolájában.
I. e. *Kád*, I. sz. 123. t. sz. 7. az unitar. iskolában.
22. **Kakasd**, I. sz. 343. I. Gáspár József, t. sz. 32. t. Kádár József.
23. **Karácsonfalva (Nyárád) Folyfalvával**, I. sz. 635. I. Erdélyi Sámuel, t. sz. 50. t. Hadnagy Károly.
24. **Kebele**, I. sz. 103. I. Kis Pál.
I. e. *Bozs*, I. sz. 215. t. sz. 14. t. Kis Dániel. *Agárd*, I. sz. 40. *Kebele-Szentivány*, I. sz. 9°.
25. **Kelementelke**, I. sz. 528. I. Gönczi Lajos, t. sz. 53. t. Barabás Lajos.
26. **Kendő**, I. sz. 230. I. Málnási Ferencz, t. sz. 13. t. Demeter Mózes.
27. **Keresztúr (Bere-)**, I. sz. 275. I. Gergely Lajos, t. sz. 20. t. Nagy István.
I. e. *Bere*, I. sz. 310. t. sz. 34. t. László János.
28. **Keresztúr (Maros-)**, I. sz. 202. I. Fábrián Simon, t. sz. 16. t. Szentgyörgyi József.
I. e. *Nyárádtő*, I. sz. 46. t. Balázs Mihály.
29. **Kibéd**, I. sz. 1992. lelkeszi állomás üres, t. sz. 116. t. Kusztos József.
30. **Koronka**, I. sz. 480. I. Viski Zsigmond, t. sz. 27. t. Tusa György
31. **Kölpény (Mező-)**, I. sz. 628. I. Molnár Dániel, t. sz. 19. t. Gergely József.
I. e. *Szabéd*, I. sz. 60. *Bazéd*, I. sz. 3.

32. **Kövesd** (Mező-), l. sz. 453. l. R a v a s z János, t. sz. 41.
t. V a j d a János.
33. **Lőrinczfalva**, l. sz. 373. l. P a p Elek, t. sz. 23. t. B a r t h a Lajos.
34. **Luka-Ilenczfalva**, l. sz. 1074. l. R á k o s i Lajos, t. sz. 117. t. G e r g e l y Sámuel.
25. **Madaras** (Baczka-), l. sz. 662. l. L o s o n c z i József, t. sz. 35. t. A d i László.
36. **Madaras** (Mező-), l. sz. 1227. l. F e r e n c z József, t. sz. 71. t. Ó s z Salamon, ny. t. S ü k ö s d János.
37. **Magyarós**, l. sz. 913. l. O r b á n Károly, t. sz. 68. t. P a t a k i Dénes.
38. **Makkfalva**, l. sz. 1386. l. S i l v e s z t e r János, t. sz. 25 leány, t. P á l o s i Sándor, a fiuk b. W e s s e l é n y i Miklós által alapított „Székely nemzetű iskolában“ tanulnak 80-an, t. A l b e r t Márton.
39. **Márkod**, l. sz. 599. l. K o v á c s Nándor, t. sz. 60. t. K o v á c s Máttyás.
40. **Mája**, l. sz. 361. l. P é t e r f i Lajos, t. sz. 23. t. A n d r á s Lajos.
41. **Panit**, l. sz. 1169. l. P e t h ő György, t. sz. 190. t. B a l o g Mózés.
42. **Sámsond** (Mező-), l. sz. 640. l. V i z i György, t. sz. 58. t. Ó s z József.
43. **Székes**, l. sz. 426. l. ifj. E r d é l y i Sámuel, t. sz. 26. t. S z a b ó János.
44. **Selye**, l. sz. 547. l. K a k a s i Mihály, t. sz. 61. t. M o l n á r Rafael.
45. **Somosd**, l. sz. 861. l. S z á s z Ferencz, t. sz. 40 t. K i s Lajos.
46. **Sóvárád**, l. sz. 1361. l. T ó t h Márton, t. sz. 118. t. K á d á r István és s. t. Z a j z o n Gejza.
47. **Szent-Anna** (Nyárád-), l. sz. 297. l. T o r d a i Sándor, t. sz. 36. t. P a i z s László.
l. e. *Andrásfalva*, l. sz. 157. t. sz. 33. t. M a d a r a s János. *Demeterfalva*, l. sz. 57. *Süketfalva*, l. sz. 40.
48. **Szent-Benedek** (Nyárád-), l. sz. 248. l. V á l y i Pál. t. sz. 34. t. G e r g e l y Lajos, ny. t. M i h á c z Elek.
l. e. *Ákosfalva*, l. sz. 517. t. sz. 27. t. V a r g a Áron.

49. **Szent-Gerliczé**, l. sz. 445. l. Nagy Mózes, t. sz. 14.
az unitar. iskolában.
50. **Szent-Imre** (Nyárad-), l. sz. 385. l. Pataki Lajos, t. sz. 39. t. Csog Pál.
l. e. *Sepröd*, l. sz. 100. t. sz. 11. t. Kálmán Sámuel.
51. **Szent-István**, l. sz. 508. l. Nemes Sándor, t. sz. 52.
t. Bende Ferencz.
l. e. *Atosfalva*, l. sz. 338. t. sz. 28. t. Porzsol Ádám
Csókfalva, l. sz. 209. t. sz. 29.
52. **Szent-Ivány** (Csitt-), l. sz. 711. l. Bodoni József, t. sz. 36. t. Márton József.
53. **Szent-György** (Erdő-), l. sz. 589. l. László Gergely,
t. sz. 36. t. Szathmári Ábel.
l. e. *Havadtő*, l. sz. 473. t. sz. 25. t. Molnár András.
53. **Szent-Király** (Maros-), l. sz. 209. l. Ráduly Sámuel.
l. e. *Náznánfalva*, l. sz. 98. t. sz. 15. t. Barabási
István. *Hidvég*, l. sz. 12. *Remeteszeg*, l. sz. 8.
55. **Szent-Miklós** (Káposztás) **Csibával**, l. sz. 744. l. Dali
János, t. sz. 32. *Ősz Lázár*.
56. **Szent-Simon**, l. sz. 221. l. Kis János, t. sz. 25. t.
Sükösd Sándor.
47. **Szereda** (Nyárad-), l. sz. 400. l. Szász Károly, t. sz. 49.
t. Szabó Lajos, van közs. isk.
58. **Szövérd**, l. sz. 499. l. Madaras János, t. sz. 46. t.
Kis József.
59. **Tompa**, l. sz. 199. l. Jánosi György, t. sz. 17. t.
Pécsi Albert.
l. e. *Gálfalva* (Nyárad-), l. sz. 46. *Sárd*, l. sz. 50. *Szent-
Lőrincz*, l. sz. 9.
60. **Torboszló**, l. sz. 260. l. Nemes Ferencz, t. sz. 20. t.
Nagy József.
61. **Udvarfalva**, l. sz. 318. l. Bitai Mihály, t. sz. 22. t.
Sükösd Dénes.
l. e. *Szent-Anna*, l. sz. 160. t. sz. 13. t. Szabó Ferencz.
Várhegy, l. sz. 96. t. sz. 10. t. Makkai Dávid.
62. **Jedd**, l. sz. 570. l. Szöllősi István, t. sz. 70. t.
Benczédi Mózes.
63. **Vadasd**, l. sz. 405. l. Péterfi Elek, t. sz. 18. t.
Kovács János.

64. **Vaja**, l. sz. 560. ny. l. Albert János, t. sz. 50. t. Balog Sándor.

l. e. *Kis-Görgény*, l. sz. 296. t. sz. 36. t. Gergely Mózes. *Göcs*, l. sz. 245. t. sz. 20. t. Nagy Mihály.

XII. Küküllői egyházmegye.

Ez egyházmegyében 36 anya- és 58 leányegyház van;
lelkek száma: 17,058. tanulók száma: 1,155.

Főgondnokok: Gr. Bethlen Farkas, m. Földvári Ferencz.

Algondnokok: Kispál Lajos, Pallos István, Szilvási Sándor, Thuróczi Pál.

Esperes: Dali István, sz.-csávási lelkész, u. p. Sz.-Bonyha.

Jegyzői állomás üres.

Közügyigazgató: Benedek Ferencz, haranglábi lelkész.

Egyházak :

1. **Almás** (Sz.-), l. sz. 189. l. Ujvárosi János, t. sz. 20. t. Kali Béni, u. p. Medgyes.
l. e. *Sz.-Medgyes*, l. sz. 280. t. sz. 15. t. Orbán István. *Pocstelke*, l. sz. 38. *Somogyom*, l. sz. 72. *Balázstelke*, l. sz. 28. *Darlacz*, l. sz. 32.
2. **Balavására**, l. sz. 463. l. Orbán József, t. sz. 52. t. Szalma József, u. p. Nagy-Kend.
3. **Besenyő** (Búzás-), l. sz. 440. l. Székely Sámuel, t. sz. 20. t. Kelemen Sándor, u. p. Nyárádtó.
l. e. *Vidrádszeg*, l. sz. 12.
4. **Bodon** (Mező-), l. sz. 419. l. Bitai Mátyás, t. sz. 29. t. Ujvárosi Sándor, u. p. M.-Ludas.
l. e. *M.-Szengyel*, l. sz. 42. *M.-Kapus*, l. sz. 14. *Szakkál*, l. sz. 12. *M.-Sályi*, l. sz. 31. *M.-Iklánd*, l. sz. 40. *Tóhát*, l. sz. 31. *Keménytelke*, l. sz. 4.

5. **Bogát** (Maros-), l. sz. 871. l. Tokaji János, t. sz. 70.
t. Pásztor Sándor, u. p. M.-Ludas.
l. e. *M.-Ludas*, l. sz. 100.
6. **Boldogfalva**, l. sz. 150. l. Konecz György, t. sz. 12. t.
Faluvégi Márton, u. p. Küküllővár.
l. e. *Sz.-Vesszős*, l. sz. 115. t. sz. 14. t. Miklós Sándor.
7. **Bonyha** (Szász-), l. sz. 703. l. Borosnyai Simon, t. sz.
40. t. Szakács Sándor.
l. e. *Bernád*, l. sz. 52. t. Harkó Péter.
8. **Csapó**, l. sz. 154. l. Kolozsvári Károly, t. sz. 4. t.
Hegedüs Gergely, u. p. Radnóth.
l. e. *O.-Kocsárd*, l. sz. 19. *O.-Sályi*, l. sz. 20.
9. **Csávás** (Szász-), l. sz. 685. l. Dali István, t. sz. 46.
t. Belle József, u. p. Sz.-Bonyha.
10. **Dányán** (Szász-), l. sz. 270. l. Vass Ferencz, t. sz. 20.
t. Bölöni Domokos, u. p. Sz.-Bonyha.
l. e. *Jövedics*, l. sz. 2. *Leppend*, l. sz. 3.
11. **Déllő** (Magyar-), l. sz. 250. l. Kis Sámuel, t. sz. 23. t.
Tóth János, u. p. Radnóth.
l. e. *O.-Déllő*, l. sz. 148. t. sz. 13. t. Simon János.
Margita, l. sz. 12. *M.-Ujlak*, l. sz. 2. *Sóspatak*, l. sz. 5.
Pete, l. sz. 6. *K.-Szt.-Pál*, l. sz. 40.
12. **Egrestő**, l. sz. 246. l. Soós Farkas, t. sz. 6. tanít a
lelkész, u. p. Nagy-Kend.
13. **Erzsébetváros**, l. sz. 185. l. Bocz Elek.
l. e. *Sz.-Ernye*, l. sz. 62. *Domáld*, l. sz. 6. *Keresd*, l.
sz. 38. *Almakerék*, l. sz. 6. *Bese*, l. sz. 16. *Földszin*,
l. sz. 6. *Újfalva*, l. sz. 5.
14. **Gálfalva**, l. sz. 820. l. Körösi Ferencz, t. sz. 75. t.
Keszeg József, ny. t. Albert István, u. p. D.-Szt.-
Márton.
l. e. *Pócsfalva*, l. sz. 162. t. sz. 14. t. Szabó Ferencz.
15. **Gogány**, l. sz. 194. l. Eczken Sándor, t. sz. 18. t. Kis
János, u. p. Sz.-Bonyha.
l. e. *Kund*, l. sz. 24. *Sz.-Szt.-Ivány*, l. sz. 2.
16. **Harangláb**, l. sz. 402. l. Benedek Ferencz, t. sz. 30.
t. Nagy Sándor, u. p. D.-Szt.-Márton.
l. e. *Désfalva*, l. sz. 168. t. sz. 10. t. Benefi János.

17. **Herepe** (Magyar-), l. sz. 77. l. Gó c z Zsigmond, t. sz. 6.
t. K o l u m b á n Ferencz, u. p. D.-Szt.-Márton.
l. e. *Kincsi*, l. sz. 4.
- 18, **Héderfája**, l. sz. 802. l. Molnár György, t. sz. 38. t.
B e n e d e k Ádám, u. p. Sz.-Bonyha.
l. e. *N.-Cserged*, l. sz. 16.
19. **Kend** (Kis-), l. sz. 243. l. Zsigmond Lajos, t. sz. 30.
tanít a lelkész, u. p. N.-Kend.
20. **Kend** (Nagy-), l. sz. 658. l. K e s e Pál, t. sz. 34. t.
N a g y Károly.
l. e. *Nádas*, l. sz. 22. *Czikmántor*, l. sz. 15.
21. **Királyfalva**, l. sz. 656. l. Báthori János, ny. l. Se-
b e s t y é n András, t. sz. 45. t. Nagy János, u. p.
Küküllővár.
22. **Kutyfalva**, l. sz. 432. l. N a g y Domokos; t. sz. 35. t.
M á t y á s József, u. p. Radnóth.
l. e. *M.-Dátos*, l. sz. 20.
23. **Küküllővár**, l. sz. 152. l. Bartha Antal, t. sz. 10. t.
P u s k á s János.
l. e. *Bajom*, l. sz. 11.
24. **Medvés**, l. sz. 368. l. V a r g a Zsigmond, t. sz. 28. t.
B o r d i János, u. p. Küküllővár.
25. **Mikefalva**, l. sz. 348. l. Szilágyi Károly, t. sz. 12.
t. K i s József, u. p. Sz.-Bonyha.
l. e. *Somostelke*, l. sz. 35. *F.-Kápolna*, l. sz. 10. *Abos-
falva*, l. sz. 38.
26. **Radnoth**, l. sz. 654. l. M o o r é Domokos, ny. l. N a g y
S á m u e l, t. sz. 32. t. S z a b ó István.
l. e. *M.-Lekencze*, l. sz. 22. *Dég*, l. sz. 8. *Szélkut*, l. sz. 10.
27. **Sövényfalva**, l. sz. 244. l. Barthus Dénes, t. sz. 33.
t. D o b o l y i Lajos, u. p. Küküllővár.
l. e. *Ádámos*, l. sz. 309. t. sz. 34. t. S i m o n Mózes.
28. **Sülye** (Magyar-), l. sz. 283. lelkészi állomás üres, t. sz.
15. t. B a r ó t h i Sándor, u. p. Maros-Ujvár.
29. **Szent-Benedek**, l. sz. 202. l. Bartalus Sámuel, t. sz.
14. t. H e r m á n József, u. p. M.-Ujvár.
30. **Szent-Márton** (Koród-), l. sz. 359. l. J ó z s a Zsigmond,
t. sz. 38. t. K a l i B é n j á m i n, u. p. N.-Kend.

31. **Szent-Miklós** (Bethlen-), l. sz. 405. l. Sámuel József, t. sz. 35. t. Székely János, u. p. Küküllővár.
32. **Széplak** (Küküllő-), l. sz. 351. l. Kovács József, t. sz. 35. t. Benedek András, u. p. Sz.-Bonyha.
l. e. *Vámos-Udvarhely*, l. sz. 46.
33. **Szőkefalva**, l. sz. 209. l. Fábrián Miklós; t. sz. 9. t. Némethi József, u. p. D.-Szt.-Márton.
l. e. *D.-Szt.-Márton*, l. sz. 217. t. sz. 17. t. Gábor Dénes. *Csüddötelle*, l. sz. 76. *Sáros*, l. sz. 65. *Borzás*, l. sz. 20. *Bábahalma*, l. sz. 6.
34. **Teremi** (Nagy-), l. sz. 245. ny. l. Béres Márton, r. l. Kakasi Márton, t. sz. 17. t. Nagy Sándor, u. p. Nyárádtó.
l. e. *Teremi-Ujfalu*, l. sz. 637. t. sz. 32. t. Barthus Sándor.
35. **Ugra**, l. sz. 374. l. Erősdí Pál, t. sz. 35. t. Varró Lajos, u. p. Radnóth.
l. e. *Gyulas*, l. sz. 26.
36. **Váralya** (Gogány-), l. sz. 487. l. Muzsnai Sándor, t. sz. 40. t. Nagy Ferencz, u. p. Sz.-Bonyha.

XIII. Nagy-szebeni egyházmegye.

Ez egyházmegyében 21 anya-, és 21 leányegyház van;
lelkek száma: 5931, tanulók száma: 466.

Főgondnokok: M. Zeyk Károly, b. Radák Ádám.

Algondnokok: M. Csongrádi István, t. Kiss Károly,
Timár Károly.

Esperes: Ágoston Mózes, balázsfalvi lelkész.

Jegyző: Solymosi Lajos, becsei lelkész.

Közügyigazgató: Cseresznyés György, b.-bocsárdi lelk.

Egyházak :

1. **Asszonynépe**, l. sz. 85. l. Monostori Károly, t. sz. 18.
t. Járai Károly, u. p. N.-Enyed.
2. **Alamor**, l. sz. 121. l. Kelecsényi Károly, t. sz. 8.
tanít a lelkész, u. p. Vizakna.
3. **Balázsfalva**, l. sz. 170. l. Agoston Mózes, t. sz. 10.
t. Nemes András.
l. e. *Hosszuaszó*, l. sz. 55. t. sz. 13. t. Bartók József.
4. **Bénye (M.-)**, l. sz. 140. l. Kozma Ádám, t. sz. 15. t.
Köpeczi József, u. p. Balázsfalva.
5. **Becze (M.-)**, l. sz. 486. l. Solymosi Lajos, t. sz. 29.
l. Györfi István, u. p. N.-Enyed.
l. e. *Kis-Solymos*, l. sz. 135.
6. **Bocsárd (Búzás-)**, l. sz. 436. l. Cseresznyés György,
t. sz. 36. t. Kósa Mihály, u. p. Balázsfalva.
l. e. *Karácsonfalva*, l. sz. 35.
7. **Bolya**, l. sz. 149. beszolgál a mihályfalvi lelkész, u. p.
N.-Selyk.
l. e. *Rovás, Salkó*, l. sz. 50.
8. **Bürkös**, l. sz. 162. l. Horváth István, t. sz. 23. t.
Lőrinczi György.
l. e. *O-Ivánfalva*, l. sz. 25.
9. **Enyed (Kis-)**, l. sz. 76. l. Koncza László, t. sz. 12.
tanít a lelkész, u. p. Szerdahely.
l. e. *Búzd és Szerdahely*, l. sz. 12.
10. **Hari**, l. sz. 121. l. Szigethi Gyula István, t. sz. 10.
t. Benedek Gyula, u. p. M.-Ujvár.
l. e. *Forró*, l. sz. 15.
11. **Kevesd**, l. sz. lelkészi állomás üres, beszolgál a bürkösi
lelkész, u. p. Bürkös.
12. **Lapád (M.-)**, l. sz. 628. l. László Simon, t. sz. 32. t.
Téglás György, u. p. N.-Enyed.
l. e. *Fugad*, l. sz. 16.
13. **Mihályfalva**, l. sz. 60. l. Lukács Ferencz, t. sz. 8. t.
Muzsnai József, u. p. N.-Selyk.
l. e. *Vessződ*, l. sz. 40. *Selyk, Hidegviz*, l. sz. 21.

14. **Mikeszásza**, l. sz. 130. l. Ráduly Zsigmond, t. sz. 13.
t. Márk Antal, u. p. N.-Selyk.
15. **Örményes**, l. sz. 59. beszél az alamori lelk. u. p. Vizakna.
16. **Péterfalva** (M.-), l. sz. 436. l. Nagy Elek, t. sz. 30.
t. Hermán István, u. p. Balázsfalva.
l. e. *Szancsal*, l. sz. 12.
17. **Pókafalva**, l. sz. 125. beszél a kis-enyedi lelk. u. p.
Szerdahely.
l. e. *Kis-Kerek, O.-Bogát, Veresegyház*, l. sz. 38.
18. **Szeben** (Nagy-), l. sz. 675. l. Bodrogi Sámuel, t. Bar-
dócz Dániel, t. sz. 14. a többiek a helybeli gymna-
siumba és leánynevelőjébe járnak.
19. **Túr**, l. sz. 121. lelkészi állomás üres, t. sz. 9. t. László
Lajos, u. p. Balázsfalva.
20. **Ujfalu** (O.-), l. sz. 120. l. Jákó Mózes, t. sz. 12. t.
Fogarszi Ferencz, u. p. Ucsa.
l. e. *Kercsesora*, l. sz. 25.
21. **Vizakna**, l. sz. 1,171. l. Herepei Károly, s l. Reisz-
ner Mihály, t. sz. 174. f. t. Takács Mózes és
Márk Pál, l. t. Ferencz József.

XIV. Udvarhelyi egyházmegye.

Ez egyházmegyében 53 anya- és 42 leányegyház van;
lelkek száma: 33,781. tanulók száma: 2933.

Főgondnokok: Id. gr. Bethlen János, m. Gyárfás Domokos.

Algondnokok: T. Nagy Lajos, t. Ferenczi Pál, t. Mi-
hály Pál.

Esperes: Karácson Mózes, sz.-keresztúri lelkész.

Jegyző: Solymosi István, bögözi lelkész.

Közügyigazgató: Kölönte József, peteki lelkész.

Egyházak :

1. **Asszonynepe**, l. sz. 85. l. Monostori Károly, t. sz. 18.
t. Járai Károly, u. p. N.-Enyed.
2. **Alamor**, l. sz. 121. l. Kelecsényi Károly, t. sz. 8.
tanít a lelkész, u. p. Vizakna.
3. **Balázsfalva**, l. sz. 170. l. Agoston Mózes, t. sz. 10.
t. Nemes András.
l. e. *Hosszaszób*, l. sz. 55. t. sz. 13. t. Bartók József.
4. **Bénye (M.-)**, l. sz. 140. l. Kozma Ádám, t. sz. 15. t.
Köpeczi József, u. p. Balázsfalva.
5. **Becze (M.-)**, l. sz. 486. l. Solymosi Lajos, t. sz. 29
l. Györfi István, u. p. N.-Enyed.
l. e. *Kis-Solymos*, l. sz. 135.
6. **Bocsárd (Búzás-)**, l. sz. 436. l. Csejeresznyés György,
t. sz. 36. t. Kósa Mihály, u. p. Balázsfalva.
l. e. *Karácsonfalva*, l. sz. 35.
7. **Bolya**, l. sz. 149. beszolgál a mihályfalvi lelkész, u. p.
N.-Selyk.
l. e. *Rovás, Salkó*, l. sz. 50.
8. **Bürkös**, l. sz. 162. l. Horváth István, t. sz. 23. t.
Lőrinczi György.
l. e. *O.-Ivánfalva*, l. sz. 25.
9. **Enyed (Kis-)**, l. sz. 76. l. Koncza László, t. sz. 12.
tanít a lelkész, u. p. Szerdahely.
l. e. *Búzd és Szerdahely*, l. sz. 12.
10. **Hari**, l. sz. 121. l. Szigethi Gyula István, t. sz. 10.
t. Benedek Gyula, u. p. M.-Ujvár.
l. e. *Forró*, l. sz. 15.
11. **Kevesd**, l. sz. lelkész állomás üres, beszolgál a bürkösi
lelkész, u. p. Bürkös.
12. **Lapád (M.-)**, l. sz. 628. l. László Simon, t. sz. 32. t.
Téglás György, u. p. N.-Enyed.
l. e. *Fugad*, l. sz. 16.
13. **Mihályfalva**, l. sz. 60. l. Lukács Ferencz, t. sz. 8. t.
Muzsnai József, u. p. N.-Selyk.
l. e. *Vessződ*, l. sz. 40. *Selyk, Hidegviz*, l. sz. 21.

14. **Mikeszásza**, l. sz. 130. l. Ráduly Zsigmond, t. sz. 13.
t. Márk Antal, u. p. N.-Selyk.
15. **Örményes**, l. sz. 59. beszél az alamori lelk. u. p. Vizakna.
16. **Péterfalva (M.-)**, l. sz. 436. l. Nagy Elek, t. sz. 30.
t. Hermán István, u. p. Balázsfalva.
l. e. *Szancsal*, l. sz. 12.
17. **Pökfalva**, l. sz. 125. beszél a kis-enyedi lelk. u. p. Szerdahely.
l. e. *Kis-Kerek, O.-Bogát, Veresegyház*, l. sz. 38.
18. **Szeben (Nagy-)**, l. sz. 675. l. Bodrogi Sámuel, t. Bar-
dócz Dániel, t. sz. 14. a többiek a helybeli gymna-
siumba és leánynevelőjébe járnak.
19. **Túr**, l. sz. 121. lelkészi állomás üres, t. sz. 9. t. László
Lajos, u. p. Balázsfalva.
20. **Ujfalu (O.-)**, l. sz. 120. l. Jákó Mózes, t. sz. 12. t.
Fogarszi Ferencz, u. p. Ucsa.
l. e. *Kercsesora*, l. sz. 25.
21. **Vizakna**, l. sz. 1,171. l. Herepei Károly, s. l. Reisz-
ner Mihály, t. sz. 174. f. t. Takács Mózes és
Márk Pál, l. t. Ferencz József.

XIV. Udvarhelyi egyházmegye.

Ez egyházmegyében 53 anya- és 42 leányegyház van;
lelkek száma: 33,781. tanulók száma: 2933.

Főgondnokok: Id. gr. Bethlen János, m. Gyárfás Domokos.

Algondnokok: T. Nagy Lajos, t. Ferenczi Pál, t. Mi-
hály Pál.

Espéres: Karácson Mózes, sz.-keresztúri lelkész.

Jegyző: Solymosi István, bögszi lelkész.

Közügyigazgató: Kölonthe József, peteki lelkész.

Egyházak :

1. **Agyagfalva**, l. sz. 778. l. Kis Károly, t. sz. 72. t. Nagy Lajos, u. p. Sz.-Udvarhely.
 l. e. *Magyarós*, l. sz. 258. t. sz. 32. t. Székel János.
Décsfalva, l. sz. 97.
2. **Bágy**, l. sz. 530. l. Veres Ferencz, t. sz. 65. t. Pálfi Dénes, u. p. Sz.-Udvarhely.
3. **Betfalva**, l. sz. 373. l. Görög József, t. sz. 39. t. Kolcsár István, u. p. Sz.-Keresztúr.
4. **Bikafalva**, l. sz. 225. l. Benedek Ignác, t. sz. 31. t. Csomor Dénes, u. p. Sz.-Udvarhely.
5. **Boldogfalva** (Felső-), l. sz. 334. l. Szabó Sámuel, t. sz. 42. t. Fejes Károly, u. p. Sz.-Udvarhely.
 l. e. *Árvátfalva*, l. sz. 198. t. sz. 28. t. Dobos Mihály.
6. **Bögöz**, l. sz. 985. l. Solymosi István, t. sz. 75. t. Szentgyörgyi Mózes, u. p. Sz.-Udvarhely.
7. **Bözöd**, l. sz. 421. l. Sándor Gergely, t. sz. 39. t. Székel István, u. p. Erdő-Szentgyörgy.
 l. e. *B.-Ujfalva*, l. sz. 120.
8. **Bun**, l. sz. 485. l. Nagy Mózes, t. sz. 25. tanít a lelkész, u. p. Segesvár.
9. **Csekefalva**, l. sz. 337. l. Sándor József, t. sz. 36. t. Kovács Mihály, u. p. Sz.-Keresztúr.
 l. e. *Szt.-Ábraham*, l. sz. 114. t. sz. 8. *M.-Andrásfalva*, l. sz. 58. *Gagy*, l. sz. 167. t. sz. 15. t. Álbú Dénes.
10. **Dálya**, l. sz. 770. l. Kis Sámuel, t. sz. 65. t. Kátó Sándor, u. p. Homorod-Oklánd.
 l. e. *Jánosfalva*, l. sz. 9.
11. **Dobófalva**, l. sz. 120. l. Kállai István, t. sz. 9. tanít a lelkész, u. p. Sz.-Udvarhely.
 l. e. *Vágás*, l. sz. 22. *Béta*, l. sz. 26.
12. **Ége**, l. sz. 296. l. Jakab Albert, t. sz. 37. t. Kátó József, u. p. Sz.-Udvarhely.
13. **Étéd**, l. sz. 1312. l. ifj. Karácson Mózes, t. sz. 115. t. Bakó Dániel, u. p. Parajd.

14. **Farczád**, l. sz. 426. l. László Ignác, t. sz. 52. t. Makkai András, u. p. Sz.-Udvarhely.
15. **Fejéregyház**, l. sz. 141. l. Kádár Domokos, t. sz. 14. tanít a lelkész, u. p. Segesvár.
l. e. *Sárpatak*, l. sz. 145. t. László Albert. *Segesvár*, l. sz. 173.
16. **Fiátfalva**, l. sz. 406. l. Biró Károly, t. sz. 42. t. Szentgyörgyi József, u. p. Sz.-Keresztur.
17. **Galambfalva** (Nagy-), l. sz. 954. l. Kelemen János, t. sz. 75. t. Benedek Ferencz, u. p. Sz.-Keresztur.
18. **Galambfalva** (Kis-), l. sz. 604. l. Gál Sándor, t. sz. 52. t. Péter István, u. p. Sz.-Keresztur.
19. **Héjasfalva**, l. sz. 358. l. Balázs Gergely, t. sz. 35. t. Olasz József, u. p. Segesvár.
l. e. *Sárd*, l. sz. 78.
20. **Héviz**, l. sz. 536. l. Petre Mózes, t. sz. 42. t. Fazakas István, u. p. Köhalom.
l. e. *Dakk*, l. sz. 16. *Olt-Bogát*, l. sz. 12. *Kucsuláta*, l. sz. 9. *Köhalom*, l. sz. 6.
21. **Hodgya**, l. sz. 424. l. Zágoni Mózes, t. sz. 46. t. Boncz József, u. p. Sz.-Udvarhely.
22. **Kányád-Jásfalva**, l. sz. 617. l. Bodor Pál, s. l. Bodor József, t. sz. 58. t. Miklósi János, u. p. Sz.-Udvarh.
l. e. *Derzs*, l. sz. 50.
23. **Kecset**, l. sz. 430. l. Menyhárt András, t. sz. 45. t. Bálint Albert, u. p. Sz.-Udvarhely.
l. e. *Kisfabud*, l. sz. 116. *Szent-Mihály*, l. sz. 31. *Szentlélek*, l. sz. 14. *Farkaslaka*, l. sz. 15. *Csehédfalva*, l. sz. 14. *Malomfalva*, l. sz. 6.
24. **Keresztur** (Székely-), l. sz. 1578. l. id Karácson Mózes, s. l. Karácson István, t. sz. 108. t. Szentgyörgyi János.— Van egy felekezetiiség nélküli leányiskola, hol tanul 40 leány, tanítónő Kun Kárlina k. a.
25. **Kóbor**, l. sz. 923. l. Nemes Sámuel, t. sz. 108. f. t. és s. l. Nemes József, l. t. Boér Mihály, u. p. Köhalom.
26. **Körispatak**, l. sz. 823. l. Pál Balázs, t. sz. 55. t. Orbán Ferencz, u. p. Erdő-Szentgyörgy.
27. **Küsmöd**, l. sz. 531. l. Karácson Sámuel, t. sz. 42. t. Pálfi Mózes, u. p. Parajd.

28. **Matisfalva**, l. sz. 344. l. Palkó György, t. sz. 42. t. Sipos József, u. p. Sz.-Udvarhely.
29. **Moha**, l. sz. 856. lelkészi állomás üres, t. sz. 75. t. Fülöp Ferencz, u. p. Kőhalom.
30. **Muzsna**, l. sz. 624. lelkészi állomás üres, t. sz. 72. t. Árus János, u. p. Sz.-Udvarhely.
31. **Oczfalva**, l. sz. 192. l. Beniczédi János, t. sz. 15. t. Székel Zsigmond, u. p. Sz.-Udvarhely.
32. **Parajd**, l. sz. 1029. l. Csiszér Zsigmond, t. sz. 70. t. Kovács József,
l. e. *Ilyésmezeje*, l. sz. 24.
33. **Patakfalva**, l. sz. 402. l. Maksai Áron, t. sz. 52. t. Balázs Sámuel, u. p. Sz.-Udvarhely.
34. **Petek**, l. sz. 831. l. Kölönte József, t. sz. 90. t. Nagy Sándor, u. p. Sz.-Udvarhely.
35. **Rákos** (Alsó-), l. sz. 873. lelkészi állomás üres, t. sz. 70. t. Gábos Lajos, u. p. Kőhalom.
36. **Rugonfalva**, l. sz. 712. l. Maksai Gyula, t. sz. 70. t. Fülöp Dániel, u. p. Sz.-Keresztur.
37. **Sándorfalva**, l. sz. 156. l. Sándor Károly, t. sz. 25. tanít a lelkész, u. p. Sz.-Udvarhely.
38. **Siklód**, l. sz. 1358. l. Beke Dénes, t. sz. 116. t. Bató János, u. p. Parajd.
39. **Siményfalva** (Alsó-), l. sz. 215. l. Baka János, t. sz. 22. tanít a lelkész, u. p. Sz.-Keresztur.
l. e. *Nagg- és Kis-Kede*, l. sz. 174. *Medesér*, l. sz. 139. *Nagy- és Kis-Kadács*, l. sz. 28. *Kobátfalva*, l. sz. 28. *Tartsafalva*, l. sz. 24. *Szent-Miklós*, l. sz. 12. *Tordátfalva*, l. sz. 8. *Dometerfalva*, l. sz. 6.
40. **Sófalva** (Alsó-), l. sz. 1468. l. Dáné Mózes, t. sz. 140. t. Bálint József, u. p. Parajd.
41. **Sófalva** (Felső-), l. sz. 1685. l. Györké János, t. sz. 142. t. Demeter Ákos, u. p. Parajd.
42. **Solymos** (Kis-), l. sz. 210. l. Demeter Lajos, t. sz. 15. t. Simó József, u. p. Sz.-Keresztur.
l. e. *O.-Andásfalva*, l. sz. 26.
43. **Solymos** (Nagy-), l. sz. 780. l. Németi Mihály, t. sz. 75. t. Biró János, u. p. Sz.-Keresztur.
l. e. *M.-Hidegkút*, l. sz. 170.

44. **Sükő**, l. sz. 326. l. Fejér Ferencz, t. sz. 22. t. Olasz Domokos, u. p. Sz.-Udvarhely.
45. **Szederjes**, l. sz. 485. l. Kovács Mózes, t. sz. 61. t. Deák Farkas, u. p. Sz.-Keresztur.
46. **Szenterzsébet**, l. sz. 946. l. Borbát Lajos, t. sz. 82. t. Horvát Dániel, u. p. Sz.-Keresztur.
47. **Szent-László**, l. sz. 225. l. Jakab Mózes, t. sz. 15. t. Barabás József, u. p. Sz.-Udvarhely.
l. e. *Miklósfalva*, l. sz. 161. t. sz. 14. t. Gábor Ferencz. *Ábrahámfalva*, l. sz. 60.
48. **Szent-Márton** (Homorod-), l. sz. 351. l. Bencze András, t. sz. 32. t. Gábrí Ferencz, u. p. Homorod-Oklánd.
l. e. *Keményfalva*, l. sz. 39. *Lokod*, l. sz. 36. *Kénos*, l. sz. 9. *Gyepes*, l. sz. 22.
49. **Szent-Pál** (Homorod-), l. sz. 81. l. Boros Sámuel, u. p. Sz.-Udvarhely.
l. e. *Karácsonfalva*, l. sz. 10. *Oklánd*, l. sz. 8. *Ujfalu*, l. sz. 10. *Városfalva*, l. sz. 5. *Recsenyéd*, l. sz. 6.
50. **Szolokma**, l. sz. 472. l. Böjthe Sándor, t. sz. 36. t. Szentgyörgyi József, u. p. Parajd.
51. **Telekfalva**, l. sz. 416. l. Kovács Sándor, t. sz. 49. t. Bándi Mózes, u. p. Sz.-Udvarhely.
52. **Ujszékel**, l. sz. 400. l. Kovács István, t. sz. 52. t. Gáspár László, u. p. Sz.-Keresztur.
l. e. *A.-Boldogfalva*, l. sz. 205. t. sz. 20. t. Kovács Dénes.
53. **Voldorf**, l. sz. 128. l. Hegyi Elek, t. sz. 14. t. Böjthe Péter, u. p. Fogaras.
l. e. *Halmágy*, l. sz. 5. *Sárkány*, l. sz. 3.

XV. Erdővidéki egyházmegye.

Ez egyházmegyében 15 anya-, 3 leányegyház van; lelkek száma: 11,730; tanulók száma: 999.

Főgondnokok: M. Székely Gergely, m. Lázár Mihály.

Ny. algondnok: T. Zatureczky István.

Algondnokok: T. Lányi Sándor, t. Bartha Sándor.

Ny. esperes: Id. Benedek József, olasztelki lelkész.

Esperes: Lukácsfi Lajos, nagy-baczoni lelkész, u. p. Baroth.

Jegyző: Pető Mózes, m.-hermányi lelkész.

Közügyigazgató: Benkő Gergely, sz.ajtai lelkész.

Özvegy-árvai pénztárnok: Biró András, k.-ajtai lelkész.

Egyházak:

1. **Ajta** (Közép-), l. sz. 1234. l. Biró András, t. sz. 104.
f. t. Molnár Albert, l. t. Lénárd István, u. p.
2. **Ajta** (Nagy-), l. sz. 293. l. Péter Lajos, t. sz. 21. i. t.
Boda Sámuel.
3. **Ajta** (Száráz-), l. sz. 1437. l. Benkő Gergely, sz. 110.
f. t. Nagy János, l. t. Szabó Áron.
4. **Baczon** (Kis-), l. sz. 569. l. Bartos László, t. sz. 34.
ny. t. Lőrincz Sándor, r. t. Benkő Sándor.
5. **Baczon** (Nagy-), l. sz. 1557. l. Lukácsfi Lajos, t. sz.
113. f. t. Barabás Elek, l. t. Zsigmond Péter,
6. **Bardócz**, l. sz. 777. l. Zajzon Mihály, t. sz. 58. ny. t.
Székely Mózes, r. t. állomás üresedésben van.
7. **Bibarczfalva**, l. sz. 645. l. Szász József, t. sz. 65.
i. t. Bartha József.
8. **Bodos**, l. sz. 432. l. Jákó György, t. sz. 41. i. t. Józsa Izsák.
9. **Bölon**, l. sz. 243. l. Sebestyén Károly, t. sz. 35. i. t.
Benkő János,
10. **Füle**, l. sz. 845. l. Karácson György, t. sz. 65. i. t.
Jancsó István.
11. **Hermán** (Magyar-), l. sz. 1028. l. Pető Mózes, t. sz. 72.
i. t. Fábián András.
12. **Köpecz**, l. sz. 843. l. Zsigmond Ferencz, t. sz. 86.
i. t. Gáspár István.
13. **Miklósvár**, l. sz. 71. l. Ince Zsigmond, iskolába látó
gyermek nincs, i. t. Gyenge András.
l. c. Ürmös, l. sz. 30.

14. **Olosztelek**, l. sz. 686. l. ifj. Benedek József, ny. l. id. Benedek József, t. sz. 58. i. t. Benedek Imre. l. e. *Baroth*, l. sz. 185. t. sz. 53. levita Teleki Sándor.
15. **Száldobos**, l. sz. 480. l. Bartha Imre, ny. l. Bartha András, t. sz. 52. i. t. Fábián Sámuel. l. e. *Vargyas*, l. sz. 295. t. sz. 32.

Utolsó posta minden egyházhhoz: Baroth.

XVI. Sepsi egyházmegye.

Ez egyházmegyében 35 anya-, és 4 leányegyház van; lelkek száma: 20,338. tanulók száma: 1727.

Főgondnokok: M. Székely Gergely, Lázár Mihály.

Algondnokok: M. Béli István, Antos Ferencs.

Esperes: Gödri Ferencz, ny. s.-szt.-györgyi lelkész.

Jegyző: Benedek Áron, n.-borosnyói lelkész.

Aljegyző: Csiszér Gábor, egerpataki lelkész.

Közügyigazgató: Bartha Lajos, martonosi lelkész.

Egyházak :

1. **Angyalos**, l. sz. 597. l. Bodor Mózes, t. sz. 36. t. Gocz Gábor, , u. p. S.-Szt.-György.
2. **Árapataka**, l. sz. 512. l. Csulak Zsigmond, t. sz. 40. t. Bibó László, u. p. Földvár.
3. **Árkos**, l. sz. 270. l. Kolcza Lajos, t. sz. 10. t. Kátó András, u. p. S.-Szt.-György.
4. **Besenyő**, l. sz. 357. l. Nagy Áron, t. sz. 39. t. Makasai Elek, u. p. S.-Szt.-György.
5. **Bikfalva**, l. sz. 1080. l. Bong István, t. sz. 96. t. Zsigmond István, u. p. S.-Szt.-György.

6. **Bodok**, l. sz. 900. l. Zajzon Farkas, t. sz. 69. t. Józsa Lajos, u. p. S.-Szt.-György.
7. **Bodola**, l. sz. 565. l. Szabó Ferencz, t. sz. 76. t. Benke József, u. p. Brassó.
8. **Borosnyó** (Kis-), l. sz. 567. l. Álb u Endre, t. sz. 47. t. Nagy Gergely, u. p. Kovászna.
9. **Borosnyó** (Nagy-), l. sz. 1126. l. Benedek Áron, t. sz. 100. t. Nagy Sándor.
10. **Brassó**, l. sz. 798. l. Molnár János, t. sz. 84. t. Benedek Sámuel.
11. **Doboly** (Al-), l. sz. 461. l. Gáspár Albert, t. sz. 50. t. Orbán István, u. p. Ilyefalva.
12. **Doboly** (Fel-), l. sz. 559. l. Bartha András, s. l. Bartha Károly, t. sz. 44. t. Mátyás Mihály, u. p. Kovászna.
13. **Egerpatak**, l. sz. 567. l. Csiszér Gábor, t. sz. 41. t. Gál Domokos, u. p. S.-Szt.-György.
14. **Eresztevény**, l. sz. 165. lelkési állomás üres, t. sz. 12. énekvezető Gocsmán János, u. p. S.-Szt.-György.
15. **Erőd**, l. sz. 145. l. Pálfi János, t. sz. 41. t. Balázs Ferencz, u. p. Földvár.
16. **Étfalva**, l. sz. 527. l. Kis Lajos, t. sz. 61. t. Nagy György, u. p. S.-Szt.-György.
17. **Gidófalva**, l. sz. 847. l. Magyar Károly, t. sz. 58. t. Veres László, u. p. S.-Szt.-György.
18. **Hidvég**, l. sz. 919. l. Nagy Sándor, t. sz. 74. f. t. Butak József, l. t. Czirmai Lajos, u. p. Földvár.
19. **Kálnok**, l. sz. 344. l. Vitályos János, t. sz. 27. t. Kövér Lázár, u. p. S.-Szt.-György.
l. e. *Köröspatak*, l. sz. 200. t. sz. 27. t. Kis Jakab.
20. **Kilyén**, l. sz. 383. l. Vas Dénes, t. sz. 20. t. Orbán László, u. p. S.-Szt.-György.
21. **Komolló**, l. sz. 310. l. Biró Sándor, t. sz. 53. t. Veres Károly, u. p. S.-Szt.-György.
l. e. *Szentivány*, l. sz. 70. *Laborfalva*, l. sz. 39.
22. **Kökös**, l. sz. 316. l. Biró Áron, t. sz. 17. t. állomás üres, u. p. S.-Szt.-György.
23. **Lisznyó**, l. sz. 535. l. Dénes Antal, t. sz. 43. t. Lőrincz Sándor, u. p. S.-Szt.-György.

- 24 **Magyarós**, l. sz. 410. l. Bod Mózes, t. sz. 42. t. Pető János, u. p. S.-Szt.-György.
25. **Martonos**, l. sz. 466. l. Bartha Lajos, t. sz. 40. t. Csulak László, u. p. S.-Szt.-György.
l. e. *Fotos*, l. sz. 130.
26. **Málnás**, l. sz. 535. l. Benkő János, t. sz. 46. t. Kátai Mózes, u. p. S.-Szt.-György.
27. **Nyén**, l. sz. 1161. l. Sós Ferencz, s. l. Sós József, t. sz. 82. t. Lőrincz Lajos, u. p. Brassó.
28. **Oltszem**, l. sz. 670. l. Kis János, t. sz. 44. t. Márkó József, u. p. S.-Szt.-György.
29. **Réty**, l. sz. 791. l. Kisantal Sámuel, t. sz. 47. t. Szotyori József, u. p. S.-Szt.-György.
30. **Szaciva**, l. sz. 250. l. Albert Ferencz, t. sz. 30. t. Czintos Ferencz, u. p. S.-Szt.-György.
31. **Szemerja**, l. sz. 560. l. Demes Mózes, s. l. Demes Péter, t. sz. 36. l. Bartha Sámuel, u. p. S.-Szt.-Gy.
32. **Szentkirály**, l. sz. 356. l. Ágoston Pál, t. sz. 30. t. Kelemen Ferencz, u. p. S.-Szt.-György.
33. **Szotyor**, l. sz. 290. l. Kovács József, t. sz. 47. t. Magyar István, u. p. S.-Szt.-György.
34. **Úzon**, l. sz. 1130. l. Pünkösti Ferencz, t. sz. 86. f. t. Mátyás Károly, l. t. és énekvezető Bene Ferencz, u. p. S.-Szt.-György.
35. **Zalán**, l. sz. 847. l. Szabó Dénes, t. sz. 44. t. Keresztei Károly, u. p. S.-Szt.-György.

XVII. Orbai egyházmegye.

Ez egyházmegyében 11 anya- és 6 leányegyház van;
lelkek száma: 12,301; tanulók száma: 988.

Főgondnokok: M. Székely Gergely, m. Lázár Mihály.

Algondnok: M. Donáth József.

Esperes: Görög György, pákei lelkész, u. p. Kovászna.

Jegyző és özvegy-árvai gyámintézet pénztárnoka: Magyarósi Ferencz, teleki lelkész.

Aljegyző: Demeter Sámuel, zágoni lelkész.

Közügyigazgató: Finta István, pávai lelkész.

Egyházak :

1. **Barátos**, l. sz. 900. l. V é k á s Lajos, ny. l. Z a j z o n András, t. sz. 90. t. K o c s i s Elek.
2. **Czófalva**, l. sz. 330. l. B a r t h o s Mihály, t. sz. 28. t. S á n d o r Mihály, u. p. N.-Borosnyó.
3. **Kovászna**, l. sz. 2,300. l. I n c z e György, s. l. M á r k Mihály, t. sz. 176. a felső fiiskolában tanít a. s. l., az alsóban T a m ó Károly, l. t. M á n t ó György.
4. **Körös**, l. sz. 620. l. N a g y Pál, t. sz. 70. t. G e c s e Benjámin.
5. **Páké**, l. sz. 647. l. G ö r ö g György, t. sz. 70. t. S z a b ó Lajos, u. p. Kovászna.
6. **Papolcz**, l. sz. 1100. l. P á l Sámuel, t. sz. 80. f. t. B a r a b á s Sámuel, l. t. S z a b ó András.
7. **Páva**, l. sz. 565. l. F i n t a István, t. sz. 50. f. t. B a r t h a István, l. t. R é t h i Mihály.
8. **Szörce**, l. sz. 693. l. P é t e r Károly, t. s. 50. t. P e r d i Mihály.
l. e. *Tamásfalva*, l. sz. 342. t. sz. 35. levita M o l n á r Dániel.
9. **Telek**, l. sz. 626. l. M a g y a r ó s i Ferencz, t. sz. 45. t. B a r t h a József.
10. **Zabola**, l. sz. 1335. l. C s á k á n y József, t. sz. 115. f. t. S z a b ó János, l. t. B i t a i Benjámin.
l. e. *Gelencze*, l. sz. 21. *Haraly*, l. sz. 2. *Hiláb*, l. sz. 1. *Imecsfalva*, l. sz. 11. *Petőfalva*, l. sz. 3.
11. **Zágon**, l. sz. 2540. l. D e m e t e r Sámuel, t. sz. fiu 173. leány 70. A fiiskolában a tanodáknál levő elemi osztályok minden tantárgyait elvégzi a tanuló három osztályban hat év alatt. Tanítók: a fiiskolában V e r e s Sándor, K o v á c s Lajos, S z a b ó Károly; a leányiskolában: T a m ó Lajos, O r b á n István; válást a lelkész tanít, u. p. N.-Borosnyó.

XVIII. Kézdi egyházmegye.

Ez egyházmegyében 13 anya-, és 6 leányegyház van; lelkek száma: 9630. tanulók száma: 732.

Főgondnokok: M. Székely Gergely, m. Lázár Mihály,

Algondnokok: T. Vajna Ferencz, t. Kovács István.

Esperes: Szini János, k.-albisi lelkész, u. p. Al-Csernáton.

Jegyző: Zajzon István, feltorjai lelkész.

Aljegyző: Borbát Pál, dálnoki lelkész.

Közügyigazgató: Simó Sándor, k. martonfalvi lelkész.

Egyházak:

1. **Albis (K.)**- l. sz. 809. l. Szini János, t. sz. 82. f. t. Bartha Beniámin, l. t. Barabás Ferencz, u. p. Al-Csernáton.
2. **Bitá**, l. sz. 441. l. Gagyai István, t. sz. 45. t. Gál József, u. p. S.-Szt.-György.
l. e. *Várhegy*, l. sz. 66.
3. **Csernáton (Alsó-)**, l. sz. 1600. l. Kovács Károly, t. sz. 121. f. t. Bakcsi Boldizsár, l. t. Bartha Pál.
4. **Csernáton (Felső-)**, l. sz. 1196. l. Vitályos György, t. sz. 87. f. t. Bodor János, l. t. Tamás Miklós, u. p. Al-Csernáton.
5. **Dálnok**, l. sz. 1607. l. Borbát Pál, t. sz. 100. f. t. Kerestely Dávid, ny. f. t. Kerestely Lázár, l. t. Cseh Mihály, u. p. Al-Csernáton.
6. **Ikáfalva**, l. sz. 390. l. Zajzon Áron, t. sz. 32. t. Tusa János, u. p. Al-Csernáton.
l. e. *Futásfalva*, l. sz. 14.
7. **Karatna**, l. sz. 126. l. Szakács János, t. sz. 11. t. Mátyás Barabás, u. p. K.-Vásárhely.

8. **Léczfalva**, l. sz. 884. l. Zoltáni Elek, t. sz. 60. f. t. Kis Sándor, l. t. Bene Elek, u. p. Al-Csernáton.
9. **Maksa**, l. sz. 676. l. Jancsó Ferencz, t. sz. 52. t. Albert László, u. p. S.-Szt.-György.
10. **Márkosfalva**, l. sz. 657. l. Bodola Sámuel, t. sz. 40. f. t. László Mózes, l. t. Orbán Mihály, u. p. Al-Csernáton.
11. **Martonfalva (K.)**, l. sz. 385. l. Simó Sándor, t. sz. 49. f. t. Mihályfalvi Ferencz, l. t. Molnár Bonaventura, u. p. Al-Csernáton.
l. e. *Hatojka*, l. sz. 14.
12. **Mátisfalva (K.)**, l. sz. 142. l. Jancsó Elek, ki egyzsersmind tanit is, eddig t. sz. 8. a márkosfalvi iskolában tanult, u. p. Al-Csernáton.
13. **Torja (Felső-)**, l. sz. 483. l. Zajzon István, ez egyház három részből áll u. m. Fel-Torja, Fel-Volál és Fel-Karatna, t. sz. 46. t. Szotyori István, u. p. Kézdi-Vásárhely.
l. e. *Altorja*, l. sz. 30. *Peselnék*, l. sz. 6. *Szárazpatok*, l. sz. 4.

XIX. Püspöki vizsgálat alatti egyházak.

Lelkek száma—Kolozsvárt kivéve— 18,663. t. sz. 1758.

1. **Dézs**, l. sz. 2,286. t. sz. 296. Főgondnokok: Dr. Szőcs Sámuel; algondnok: Pataki Gyula.
Lelkészek: Medgyes Lajos és Kovács Sámuel; énekvezető: Adorján Miklós.
  - a.) **Fiúiskola**, négy elemi osztálylyal, t. sz. 153. Iskolaigazgató: Baló László, tanítja a 4-dik osztályt, Nagy Miklós a 3-akat, Sárkány József a 2-dikát, Csinádi István az 1-ső osztályt és a kezdőket.
  - b.) **Leányiskola**, t. sz. 43. t. Adorján Miklós, női munka t. Balog Amália.
  - c.) **Kisedóvóda**, t. sz. 80—100 valláskülönbség nélkül. Kisedóvó: Turbucz Ferencz.

2. **Enyed** (Nagy-), l. sz. 2,450. t. sz. 235. Lelkészek: Incze János és Szilágyi Farkas. Énekvezető: Málnási József.
- a.) Leányiskola, két elemi osztálylyal, t. sz. 70. Iskolaigazgatók: Gáspár János és Incze János. Tanítók: Málnási József rendes-, és Deák Sándor segéd-tanító.
- b.) Kisdédóvóda, t. sz. 120. Felügyelő-igazgató: Gáspár János. Kisdédóvó: Grohmann Károly.
- c.) Vasárnapi iskola, t. sz. 45. t. Szilágyi Farkas.
3. **Fogaras**, l. sz. 876. t. sz. 132. Főgondnok: idősb gr. Bethlen János; jogi gondnok: Meszlényi Károly; gazdágondnok: Tamás Gábor.
Lelkész: Pánczél Károly, s. l. László Zsigmond.
Énekvezető és orgonista: Incze Ferencz.
- a.) Fiuiskola, négy osztálylyal, t. sz. 80. tanítók: László Zsigmond, Dancs Péter és Felméri Mózes.
- b.) Leányiskola, t. sz. 52. t. Incze Ferencz.
4. **Ilyefalva**, l. sz. 1153. l. Révai Lajos, t. sz. 92. f. t. Imre Mihály, l. t. Rákosi László.
5. **Kolozsvár**, lásd a 41-dik lapon.
6. **Szászváros**, l. sz. 786. t. sz. 55. lelkészek: Pap István és Dáné István, f. t. 30. fiutanítói állomás üres; l. t. sz. 25. l. t. és énekvezető: Vitályos József, nyug. énekvezető és leánytan. Borsos József.
7. **Szent-György** (Sepsi-), l. sz. 1470. ny. l. Gödri Ferencz, s. l. Orbán Antal, l. t. sz. 64. l. t. és énekvezető: Molnár Sándor; a fiuk a középtanodában tanulnak.
8. **Udvarhely** (Sz.-), l. sz. 1373. t. sz. 63. l. Zajzon Ferencz és Sylvester Domokos.
- a.) Leányiskola, t. sz. 25. t. és énekvez. Szemerjai János.
- b.) Leánynövelde, t. sz. 38. t. Böhm Jánosné és a főtanodából öt tanító.
- l. e. *Szombatfalva*, l. sz. 70. *Bethlenfalva*, l. sz. 18. *Kadicsfalva*, l. sz. 2. *Tibód*, l. sz. 1. *Oláhfalva*, l. sz. 2. *Lövete*, l. sz. 4. = 97.

9. **Vásárhely** (Kézdi-), l. sz. 2721. l. Székely János, s. l. Nagy Sándor.
- a.) Fiúiskola, t. sz. 141. tanítók: Nagy Sándor, Simó József, Molnár Károly, Pongrácz Sámuel.
- b.) Leányiskola, t. sz. 110. t. és kántor Szacsáva János, s. t. Dáné Mózes.
- l. e. *Oroszfalu, Sz.-Katólna, Nyujtód, Bereczk stb.* l. sz. 171.
10. **Vásárhely** (Maros-), l. sz. 5280. t. sz. 562. Főgondnokok: Id. gr. Teleki Domokos és Szentgyörgyi Imre.
- Lelkészek: Péterfi József, Kovács Áron, Tolnai H. Lajos, ny. l. Péterfi Károly.
- a.) Fiúiskola, 2 osztálylyal 3 helyiségben; t. Barabás János, Gruber Mihály, Szekeres Elek, Nagy János.
- b.) Leányiskola, 4 osztálylyal 5 helyiségben; t. Petri János, Petri Jánosné, Golnhoffer Jozéfa, két nő segédével Petőfi Eliza és Petri Zsuzsánnával; Nagy Antal, Gruber Mihály, Szentgyörgyi István, Ugrai Gyula.

XX. Az egyesült Dunafejedelemségben és Bukovinában :

Van 5 anya- és 12 leányegyház; lelkek száma: 3,793;
tanulók száma: 153.

1. **Bukurest**, l. sz. 2,200. lelkeszi állomás üres, t. sz. 60. t. Teleki Sámuel.

A magyar- és erdélyországi ref. egyházak segedelme által fennálló moldova-oláhországi missióban létező egyházak:

Missiói bizottság: Lukács Farkas (orvos-tudor),
Varga János (mérnök), Gál Károly, Kovács
Zsigmond, Székely Lajos és az egyházak lelkészei.

2. **Pitest**, l. sz. 332. l. Nagy József, t. sz. 52.
3. **Ploest**, l. sz. 250. l. Vincze Dániel, t. sz. 32.
4. **Szászkút** (Moldovában), l. sz. 183. l. Márk Mózes, t. sz.
9 tanít a lelkész.

Ezen egyházakon kívül vannak még hiveink *Krajován*,
Tirgovest, *Foksány*, *Thurn-Severin*, *Báki*, *Rimnik*,
Kimpina és más helységekben.

5. **Andrásfalva** (Bukovinában), l. sz. 653. l. Kovács Sándor, t. Pap Mihály. Ide tartozó
leányegyházak: *Hadikfalva*, l. sz. 30. *Istensegits*, l. sz.
16. *Fogadj-Isten*, l. sz. 12. *Tomnásek*, l. sz. 68. *Ra-
dautz*, l. sz. 47.

Népiskolai bizottság: elnöke a püspök, tagjai:
Gáspár János, Szabó Sámuel, Indali Péter és
Jancsó Lajos (jegyző) kolozsvári tanárok.

TANINTÉZETEK.

I. Nagy-enyedi főtanoda.

Főgondnokok: Gr. Mikó Imre, b. Kemény István.

Algondnokok: M. Zeyk Károly, Fosztó Ferencz.

Rendes tanárok: Vajna Antal, tanvezető (paedagogarcha), Mihályi Károly, könyvtár felügyelő, Hegedüs János, igazgató, Kasza Dániel, gazdasági felügyelő, Jancsó József, Décsy Károly, Garda József ideiglenes képezdeigazgató, Herepei Károly, muzeum-felügyelő, Makкаи Domokos, tanári gyűlések jegyzője.

Rendkívüli tanár: Dr. Kovács Ödön, előljárósági gyűlések jegyzője.

Szaktanítók: Nagy Károly, németnyelv- és rajztanító, Boros Gábor, műének- és orgonatanító, Szuk György, karnagy és zenetanító, Schmidt György, tornász és úszómester.

Osztálytanítók: Sándor János, ellenőr, Keresztes József, senior, Geréb Márton, Veres Sándor, Simó Géza, Dancs Sámuel, Kovács Elek, Kulcsár János, Hegyi Sándor, Jánó Albert.

Főorvos: Dr. Donogány Jakab.

Alorvosi állomás: üres.

Ügynök: O. Veres Károly.

Pénztárnok: Kis Károly.

Tanulók száma : 885.

a.) A felső tanodában : 178.

- 1.) Theologusok: harmad éves 24, másod éves 25.
1-ső éves 12, összesen = 61.
- 2.) Bölcsészek: harmad éves 10, másod éves 44.
1-ső éves 37, összesen = 91.
- 3.) Tanító-képezde: Végzett 1, 3-ád éves 6. 2-od év. 11.
1-ső éves 8. összesen = 26.

b.) A középtanodában : 400.

VI. gymn. oszt. 52, V. g. o. 44. IV. g. o. 48. III. g. o. 76.
II. g. o. 67. I. g. o. 113.

c.) Elemi tanodában : 307.

IV. elemi oszt. 98. III. e. o. 93. II. e. o. 76. I. e. o. 40.

II. Kolozsvári főtanoda.

Főgondnokok: M. Szaecsvai Zsigmond, b. Bánffy Albert.

Algondnokok: Dr. Bélteky Ferencz, gr. Bethlen Geiza.

Rendes tanárok: Nagy Ferencz, Sámí László, igazgató,
Szabó Sámuel, természettaniak öre, Sárkány
Ferencz, segélyezett felügyelője, Fekete Mihály,
könyvtár-felügyelő, Kócsi Károly, tanvezető és a
terményrajzi gyűjtemények öre, dr. Kolozsvári
Sándor, jegyző.

Segédtanárok: Szabó Károly, az erd. muzeum könyvtárnoka,
Szász Domokos, ref. pap, Indali Péter, vasárnapi
tanítás felügyelője, Jancsó Lajos, tornászat fel-
ügyelője.

Osztálytanítók: Biró András, Debreczeni József, Herepei Gerő, Kónya László, Kovács István, Nagy Béla, Kis Sándor, Valler József, Olajás Sándor.

Műének- és zenetanító: Horváth Gyula.

Szépíráás, rajz és franczianyelv tanító, Gráf Jakab.

Tornászati tanító: Baka Elek.

Tanodai ellenőr: Veres Kálmán.

Ügyvéd: Tompa Károly.

Orvos: Bojtha József.

Pénztárnok: Erdélyi Sámuel.

Tanulók száma: 623.

a.) A felső tanodában: 106.

Másodéves jogászok: 23, első éves: 15.

Másodéves bölcsészek: 29, első éves: 39.

b.) A középtanodában: 308.

VI-dik osztályban 43, V-dikben 48, IV-dikben 39,

III-dikben 46, II-dikben 55, I-sőben 77.

c.) Az elemi tanodában: 209.

IV-ik osztályban 69, III-kban 62, II-kban 41, I-sőben 37.

III. Marosvásárhelyi főtanoda.

Főgondnokok: B. Bánffy János, id. gr. Teleki Domokos.

Algondnokok: Antal Imre, dr. Antal László.

Rendes tanárok: Mentovich Ferencz, Bihari Sándor, igazgató, Urr György, tanvezető, Szász Béla, könyvtár felügyelő, Dósa Miklós, előjárósági gyűlések jegyzője: ifj. Elekes Károly.

Ideiglenes jogtanárok: Vályi Gábor, Kökösi Endre, tanári
gyűlés jegyzője, Horváth Mózes. Egy hely üres.

Segédtanárok: Deák József, Koncz József, Horváth Gás-
pár, Göldner Nándor, németnyelv t.

Osztálytanítók: Bóka György senior, Koronka Gábor el-
lenőr, Nagy Lajos, Gergely Sámuel, Göncki
János, Pál Károly, Kozma Ferencz, Kerekes
Sámuel.

Péterfi Károly rajztanár, Voczelka Ede műének
tanító, Zách Antal zenetanító, Gruber Mihály testgyakor-
lat tanító.

Pénztárnok: Göldner Nándor.

Tanulók száma : 753.

a.) A felső tanodában : 152.

4-ed éves jogász 16, 3-ad év. jog. 20, 2-od év. jog. 10.

1-ső év. jog. 34, = 80.

2-od éves bölcsész 36, 1-ső év. 36.

b.) A középtanodában : 369.

VI-dik k. o. 41, V-dik k. o. 37, IV-dik k. o. 54, III-dik
k. o. 67, II-dik k. o. 76, I-ső k. o. 94.

c.) Az elemi tanodában : 232.

IV-dik e. o. 83, II-dik e. o. 87, I-ső e. o. 62.

IV. Székely-udvarhelyi főtanoda.

Főgondnokok: Gr. Bethlen Farkas, m. Ugron János,
Gyárfás Domokos.

Algondnokok: M. Sebesi István, t. Nagy Lajos.

Rendes tanárok: Kis Ferencz tanvezető, Korondi Mózes,
Paal Ferencz, dr. Jenei Viktor igazgató.

Segéd-tanárok: Becsek Sándor, Sándor Domokos.

Allandó szaktanító: Zajzon Ferencz ref. pap.

Osztálytanítók: Kesse József senior, Pál Károly ellenőr,
Rácz Albert, Imre István, Borbáth Márton,
Ilyés István, Péter Elek, Boncz Gyula.

Rajztanítók: Kovács Domokos, Szász István.

Szépírástanítók: Kelemen Gyula, Bertalan József.

Műénektanító: Paal Ferencz, rendes tanár.

Zenetanító: Kozák Márton.

Pénztárnok: Kovács Domokos.

Tanulók száma: 432.

1.) Felső tanodában: 69.

a.) Jogi második osztályban	7.
b.) „ első „	13.
c.) Bölcselmi második osztályban	24.
d.) „ első „	25.

2.) Középtanodában: 205.

a.) Hatodik középosztályban	30.
b.) Ötödik k. osztályb.	43.
c.) Negyedik k. osztályb.	30.
d.) Harmadik k. osztályb.	34.
e.) Második k. osztályban	31.
f.) Első k. osztályban	37.

3.) Elemi tanodában: 158.

a.) Negyedik el. osztályb.	49.
b.) Harmadik el. osztályb.	48.
c.) Második el. osztályban	45.
d.) Első elemi osztályban	16.

V. Zilahi középtanoda.

Főgondnokok: B. Wesselényi Farkas, id. b. Wesselényi Ferencz, ifj. b. Wesselényi Ferencz.

Algondnokok: Dr. Salamon József, Bereczki György.

Rendes tanárok: Hiri Ferencz, Török István, Kerekes Sándor, igazgató, Baczó Gábor, tanvezető a középtanodában, Fazakas József, tanvezető az elemi tanodában.

Tiszteletbeli tanár: Fogarasi István, helybeli lelkész.

Osztálytanítók: Lugosi István, Lőrinczi Dániel, Szász Ferencz, Kis Pál, Dobai Sándor, állandó tanító, Borsos Károly, Márkus Sámuel, Marosi Sámuel állandó- és énektanító.

Tanodai ügyvéd: Dull László.

„ pénztárnok: Márkus Sámuel.
gazda: Asztalos Sándor.

Tanulók száma: 417.

a.) Felső tanodában: 24.

Bölcsézek: Másod- és első évesek 24.

b.) A középtanodában: 168.

VI-dik osztályban 12, V-dik oszt. 23, IV-dik oszt. 20.
III-dik oszt. 32, II-dik oszt. 34. I-ső oszt. 47.

c.) Az elemi tanodában: 225.

IV-dik elemi osztályban 61, III-dik el. oszt. 63,
II-dik el. oszt. 65, I-ső el. 36.

VI. Szászvárosi közép-tanoda,

Főgondnokok: Gr. Kun Kocsárd, Barcsai László, Zeyk József.

Algondnokok: Kakucsi Elek, dr. Lészai Dániel, Nagy Ignác.

Rendes tanárok: Szabó György igazgató és Szarvadi Adolf; Pap István és Dáné István tiszteletbeli, Dósa Dénes segéd-tanár.

Változó köztanítók: Bacsoni Albert, Macskási Sándor, Somkerek Miklós, Magyarósi István, Faragó József, Kis Mózes, Kósa Mihály, Bodola János, Székely Elek.

Tanulók száma: 243.

a.) A felső tanodában: 18.

A bölcsészeti második osztályban 7. a b. első oszt. 11.

b.) Középtanodában: 114.

VI-dik gymn. osztályban 9, V-ik g. oszt. 9, IV-ik g. oszt. 12, III-ik g. oszt. 23, II-ik g. oszt. 20, I-ső g. oszt. 42.

c.) Az elemi tanodában: 109.

IV-ik elemi osztályban 28, III-ik el. oszt. 37, II-ik el. oszt. 34, I-ső el. oszt. 10.

VII. Sepsiszentgyörgyi közép-tanoda.

Főgondnokok: Gr. Mikó Imre. m. Székely Gergely, m. Gyárfás Imre.

Algondnokok: T. Zatureczki István, m. Donáth József, m. Lázár Mihály, t. Forró Ferencz.

Igazgató-tanár: Vajna Sándor.

Változó köztanítók: Görög István, Révai Pál, Molnár Áron, Kovács János, Gyárfás Sámuel, Kolozsvári Antal, Fúzi Sándor, Puszkás Lajos.

Pótló tanító és építkezési felügyelő: Orbán Antal.

Rajz és szépirás tanító: Nagy Károly.

Műének tanító: Zajzon Farkas, bodoki ref. lelkész.

Tanulók száma : 306.

a.) A középtanodában: 153.

IV. osztály 18, III. oszt. 36, II oszt. 50, I. oszt. 49

b.) Az elemi tanodában: 153.

IV. osztály 58, III. 43, II. oszt. 33, I. oszt. 19.

KIMUTATÁS.

EGYHÁZMEGYÉK.	anya- egyh.	leány- egyh.	lelkek száma.	tanulók száma.
I. V.-hunad-zarándi egyh.-megye	25	81	4979	598
II. Gyula-fehérvári " "	11	17	3324	346
III. Nagy-enyedi " "	32	39	18612	1720
IV. Kolozsvári " "	1	1	8401	773
V. Kolozs-kalotai " "	40	20	23139	2869
VI. Szilágy-szolnoki " "	70	11	48225	3357
VII. Dézsi " "	28	27	8824	617
VIII. Széki " "	51	45	20680	1254
IX. Nagy-sajói káptalan	8	22	2721	118
X. Görgényi egyházmegye	34	46	19085	1918
XI. Marosi " "	64	47	38514	3049
XII. Küküllői " "	36	58	17058	1155
XIII. Nagy-szebeni " "	21	21	5931	466
XIV. Székely-udvarhelyi	53	42	33781	2933
XV. Erdővidéki " "	15	3	11730	999
XVI. Sepsi " "	35	4	20338	1727
XVII. Orbai " "	11	6	12301	988
XVIII. Kézdi " "	13	6	9630	732
XIX. Püspöki egyházak	9	10	18663	1758
XX. Dunafejedelemség és Bukov.	5	12	3793	153
Összesen	562	518	329729	27530
Tanulók száma a fő- és középtanodákban:				
I. Nagy-enyedi főtanodában				885
II. Kolozsvári " "				623
III. M.-vásárhelyi " "				753
IV. Sz. udvarhelyi " "				432
V. Zilahi középtanodában				417
VI. Szászvárosi " "				243
VII. S.-sz.-györgyi " "				306
Tanulók száma a főtanodákban összesen				3659
" " a népiskolákban " "				27530
Tanulók mindössze				31189
Szerkesztette:		TIMÁR LAJOS, püspöki titkár.		

A névkönyvben előforduló

nevek:

Adi László	64	Baczó Gábor	91
" József	47	Baczoni Albert	92
Adorján Miklós	82	Bágya Károly	34
" János	63	Baka János	74
Ágoston György	45	" Elek	88
Mózes	69 70	Bakcsi Boldizsár	81
" Pál	79	" Sándor	47
Agyagási Gábor	52	Bakó Dániel	72
Albert Dániel	57	Bakos Ferencz	55
Ferencz	79	Balázs Ferencz	78
" Imre	36	" Gergely	73
" István	67	" István	45
" László	82	" István	45
" Márton	64	" István	54
" János	59	" Mihály	63
" János	66	" Sámuel	74
Albisi Sámuel	52	" János	52
Albu András	78	" József (id.)	53 55
" Dénes	72	" József (ifj.)	53
Almási László	44	Bali János	62
Sámuel (id.)	50 51	Balia Ignác	34
" Sámuel (ifj.)	52	Bálint Albert	73
Andrád Ferencz	37	" József	74
" Ferencz	39	Baló László	82
András Lajos	64	Sándor	41 42
Antal Ferencz (ifj.)	47	" József	48
" Ferencz	47	Balogh Amália k. a.	82
" György	43	András	55
" György	45	" Dániel	46
Imre	61 88	" Dániel	49
" László (dr.)	88	" Ferencz	37
Anton Ferencz	77	" Ferencz	49
Aracs András	47	" Károly	39
Aros János	74	" Mihály	47
Asztalos Sándor	91	" Mózes	64

Balogh Pál	53	Bartha Károly	44
" Sámuel	63	" Lajos	46
" Sándor	34	" Lajos	64
" Sándor	66	" Lajos	77 79
Bán Lajos	35	" Pál	81
Bándi Mózes	75	" Sámuel	79
Bánffy Albert (báró)	45 87	" Sándor	75
" Dániel (báró)	50 53	" Tamás	39
" János (báró)	88	" János	53
Bántó Mihály	51	" József	76
Bányai Elek	46	" József	80
" Félix	47	Barthos László	76
" Lajos	48	" Mihály	80
" Mózes	39	" Elek	61
" József	38	Barthus Dénes	68
" József	48	" György	54
" Vitalis	33	" Sándor	69
Barabás Dániel	57	Bartók József	70
" Elek	76	Basa Mihály	33 38 40
" Ferencz	81	" Péter	47
" György	46	Báthori Dániel	53 56
" Károly	42	" György	47
" Lajos	63	" János	68
" Sámuel	43	Bató János	74
" Sámuel	80	Becsek Sándor	90
" Tamás	54	Bede János	36
" János	48	Beke Dénes	74
" János	84	Békési Zsigmond	55
" József	39	Bekő Mózes	40
" József	75	Beksi Ferencz	47
Barabási István	65	" József	50
Barcsai Akos	37	Béldi István (mélt.)	77
" László (mélt.)	34 92	Belle József	67
Barócz Dániel	71	Bélteki Ferencz dr.	87
Baróthi Sándor	68	Bencze András	75
Rartalus Sámuel	68	Benczédi Mózes	65
Bartha András	77	" János	74
" András	78	Bende Ferencz	65
" Antal	68	Bene Elek	82
" Aron	51	" Ferencz	79
" Beniámin	81	Benedek Ádám	68
" Dániel	47	" András	69
" Elek	39	" Aron	77 78
" Imre	77	" Dénes	40
" István	80	" Ferencz	66 67
" Károly	78	" Ferencz	35

Benedek Ferencz .	73	Bóda Sámuel	76
Gyula	70	Bödola Dénes .	43
Ignác	72	Sámuel	82
Imre . . .	77	János	92
Keresztes	41	Bödöni József .	65
Pál	43	Bödör Lőrincz	37
Sámuel	78	Mózes	77
Sándor	44	Pál .	73
József .	42	János	81
Józsefné .	42	József .	73
József (id.)	76 77	Bödögi Sámuel	71
József (ifj.) .	76	Boér Károly	48
Benefi János	67	Mihály	73
Benke József	68	Bogdán Lajos .	49
Benkő Gergely	76	Mózes	26
György	36	Böka György	89
Sándor .	76	Böncz Gyula	90
János	58 60	József	73
János	76	Böng István .	77
János	79	Börbáth Lajos	75
Bereczki György	45 91	Pál	81
Béres Márton . . .	69	Márton	90
Bethlen Farkas (gr.)	66 89	Borbély Miklós	44
Gábor (gr.)	33	Bördi Károly	63
Géza (gr.) .	87	János	68
Sándor (gr.)	57	Börös Ferencz	47
János id. (gr.)	71 83	Gábor	86
Bibó László	77	Sámuel	75
Bihari Sándor	88	Börösnyai Simon	67
Biró András	76	Börösö Károly	91
András	88	Sándor	44
Áron	78	József	83
Dániel	36	Bóth István	45
Károly	46 49	Botha István	53
Károly	73	József	45
Sándor	43	Bóthos István .	41
Sándor	50	Kálmán	61
Sándor	78	Botka Károly	47
János	74	Böjtha József	88
Bitai Beniamin	80	Böhm Mihály .	33
Mátyás	66	Jánosné	83
Mihály	65	Bökös Ádám	34
Bócz Elek	67	Böloni Domokos	67
Bod Károly	57	Böjthé Miklós	62
Mózes	79	Péter	75
Sándor	60	Sándor .	75

Böjthe János	59	Dáné Mózes	74
" János	62	" Mózes	84
Brán József	53	Dani Lőrincz	44
Budai András	56	Dancs Péter	83
" Lajos	54	" Sámuel	86
Butak József	78	Darkó József	38
●zegő Ferencz	59	Darvai Lajos	35
" Ferencz	63	Deák Farkas	75
Czintos Ferencz	79	" Sándor	83
Czira Endre	51	" József	88
Czirmai Lajos	78	Debreczeni Áron	62
Csákány Károly	40	" Károly	48
" Sámuel	44	" József	89
" Sándor	47	Demeter Ákos	74
" József	80	" Lajos	74
Csáki György (gr.)	42	" Mózes	63
Cseh Izrael	49	" Sámuel	59
" Mihály	81	" Sámuel (id)	60
Csekme József	37	" Sámuel	79 80
Cserényi Dániel (mélt.)	57	Décsei Károly	86
Cseresznyés György	69 70	Demes Mózes	79
Csejdi István	55	" Péter	79
Csia Simon	54	Demjén Farkas	48
Csiki György	59	Dénes Antal	78
" Károly	59	Derzsi István	41
" László	61	" László	44
Csinádi István	82	" Lőrincz	44
Csiszár Farkas	53	Dézi Sámuel	56
" László	56	" Sándor (mélt.)	58
Csiszér Gábor	77 78	Dénes József	58
" Zsigmond	73	Dévai Mihály	43
Csog Pál	65	Diószegi Lajos	53
Csoma Ferencz	43	Dobai Sándor	91
" Péter	46	Dobolyi Lajos	68
" Zsigmond	45	Dobos Mihály	72
Csoma János (Kőrösi)	42	Dohi Ferencz	56
Csomor Dénes	72	" Sándor	46 49
" János	54	Dombi Lajos	45
Csongrádi István (mélt.)	69	" László	45
Csulak Dániel	33 41	Domján Albert	48
" László	79	" Ferencz	45
" Zsigmond	77	" János (id.)	44
Csűrös József	53	" János (ifj.)	37
Dali István	66 67	Donáth József	79 92
" János	65	Donogányi Jakab (dr.)	86
Dáné István	34 83 92	Dósa Dénes	92
		" Elek	53

Dósa Imre .	51	Fehér György .	43
Miklós	88	Fekete Gergely	53
József	40	István .	44
„ József	54	Mihály	87
Dömötör Teréz k. a.	41	Pál .	62
Dull László	91	„ János	40
Eczken Sándor	67	Felméri Mózes	83
Éder István	49	Ferencz Károly	60
Egri István	54	József	64
Elek Károly	49	„ József (id.)	71
Elekes György	37	Ferenczi Gyula	53
Kálmán .	59	Pál	71
„ Károly (id.)	33 37	Fejér Károly	72
„ Károly (ifj.)	88	Filep Gáspár	51
Ercse Miklós .	60	Finta István	79 80
Erdélyi Sámuel . . .	63	Sámuel	54
Sámuel (ifj.)	64	Fodor Daniel	58
„ Sámuel	88	István .	40
Erősi Pál .	69	Fogarasi Ferencz .	71
Érsek Sándor .	60	István	48 91
Fábián András	76	„ László	47
Dániel	46	Földesi Sándor . . .	33
Elek	51	Földvári Ferencz (mélt.)	66
Ferencz	62	József (mélt.) .	53
Miklós	69	Forró Ferencz .	92
Sámuel	77	Fülöp Dániel	56
„ Simon	63	„ Dániel .	74
Fábrí József .	34	„ Ferencz	74
Faluvégi Márton .	67	Füzi Sándor	93
Faragó József . . .	46	Fűzesi Ferencz	58
„ József (ifj.)	92	Gagyí István .	81
Farkas András	37	Gábos Dénes	69
Antal	49	„ Ferencz	75
„ Károly .	49	„ Lajos	74
Sámuel	52	Gábrí Ferencz	75
„ János .	35	Gál Domokos	78
Fazakas András	44	„ Elek	49
Ferencz	49	Gábor	62
„ István	43	Károly	49
István	43	„ Károly	85
István	73	„ Sámuel	34
Lajos ,	44	„ Sándor	73
Mihály .	49	„ Jonathán .	43
„ József (id.)	46	„ József .	81
„ József (ifj.)	91	Gálfi István	38
Fehér Ferencz	75	Galló József	47

Garda Márton .	58	60	Gyepesi Ferencz .	62
" József .		86	Gyéresi Gergelyné	42
Gáspár Albert		78	Györfi István	70
" István		76	Györke János .	74
" Lajos .		56	Gyulai Miklós	46
" László		75	Hadnagy Károly	63
" Sámuel		51	" Péter	38
" János		48	" Ferencz	46
" János		83	" Ferencz .	53
" József		63	Harkó Péter	67
Gecse Benjámín		80	Hegedüs Gergely	67
Gereb Márton		86	" Lajos	38 39
Gergely Károly		51	" János	86
" Lajos .		60	Hégyi Elek	75
" Lajos .		63	" Sándor	86
" Lajos .		64	" Herczeg Sándor	42 43
" Mózes		66	Hérei Gerő	88
" Sámuel		64	" Károly (id.)	71
" Sámuel		89	" Károly	86
" József		63	Herman István	71
Gergelyi György		40	" József	68
Gidai László		48	Hideg István	55
Gidófalvi János		62	Hiri Ferencz	91
Gilyén János	42	44	Hory Farkas	42 44
Gócz Gábor		77	Horváth Ádám	63
" Zsigmond		68	" Dániel	75
Gocsmány János		78	" Ferencz .	56
Golhoffer Jozéfa		84	" Gáspár	89
Gödri Ferencz	77	83	" Gyula	88
" János		62	" István	70
Göldner Nándor		89	" Mihály	35
Gönczi Lajos		63	" Mihály .	47
" János		89	" Mihály (mélt.)	58
Görög György	79	80	" Mózes	89
" István		93	" Sámuel	40
" József ,		72	" Sándor	60
Gráf Jakab	41	88	" József	52
" Jakabné .		41	Horváthi Dömökös	51
Gröhmán Károly		83	Hugász Károly	43
Grüber Mihály		84	Ilyés István	90
Grúzda Dömökös .		38	Imre István	90
Gulya János		55	" Mihály	83
Gürzó István		44	Incze Ferencz	83
Gyárfás Dom. (mélt.)	58	71 89	" György	80
" Imre (mélt.)		92	" Mihály (mélt.)	41
" Sámuel		93	" Zsigmond .	76
Gyenge András		76	" János	38 83

Inézédi Zsigmond (b.)	53	Kerekes Márton	43
Isföldi Péter	42 85 87	Sámuel	89
Kabós József .	45	Sándor	91
Lajos	49	Keresztei Károly	79
Kádár Domokos	73	Keresztoóly Dávid	81
István	64	Lázár	84
Márton	62	Keresztes József	86
János	62	Lajos	40
József	63	Keresztési Ferencz	63
Kakasi Márton	69	Miklós	60
Mihály	64	Kértész József	58
Kakucsi Elek	92	Kése Pál .	68
Kali Benjámín	66	József .	90
Benjámín	68	Keszeg József .	67
Kállai István	72	Kirinyi Lajos	34
Sándor	40	Kis Ádám	59
Kálmán András	43	Albert	47
Sámuel	65	Dániel	63
Kapronczai Benő .	44	Elek	61
Karácson György	76	Ferencz	62
István . . .	73	Ferencz	90
Mózes (id.)	71 73	István	41
Mózes (ifj.)	72	Károly	46
Sámuel	73	Károly	69
Kasza Dániel	86	Károly	72
Kátai Mózes	79	Károly	86
Kátó András	77	Lajos	48
Sándor	72	Lajos	49
József	72	Lajos	59
Katoná Márton	61	Lajos	63
Kele Izrael .	41	Lajos	64
Kelecsényi Károly	70	Lajos	78
Kelemen Antal	59	Mózes	63
Endre	46	Mózes	92
Ferencz	43	Pál	48
Ferencz	79	Pál	63
Sándor	66	Pál	91
János .	73	Sámuel	67
József .	47	Sámuel	72
Kémény Domokos (b.)	33	Sándor	82
Ferencz (b.)	33	Sándor	88
Géza (b.)	38	Jakab .	78
István (b.)	37 38	János .	65
István	50	János	67
Kálmán (b.)	58	János .	79
Kéményfi Márton	49	József .	48

Kis József .	65	Kovács István .	75
" József . .	68	István	81
Kisantal Sámuel	79	" István ,	88
Kispál Lajos	66	" Károly	49
" Miklós .	50	" Károly	81
" Sámuel	47	Lajos	48
Kócsi Károly	87	Lajos	80
Kocsis Dénes	41	" László	36
Kocsis Elek	80	" Mátyás	64
Kolcza Lajos	77	" Mihály	56
Kolcsár István	72	" Mihály	72
" Lajos .	45	" Miklós	48
Kolozsvári Antal	92	" Mózes	75
" Károly	67	" Nándor	64
" László	55	" Ödön .	86
" Miklós	43	" Sámuel	50 82
" Sándor	33 87	Sándor	49
" Józsefné	42	" Sándor .	75
Kolumbán Ferencz	68	Sándor	85
Kóman József .	46	Zsigmond .	85
Koncz György	67	János	65
" József .	89	János	93
Koncz László	70	József	69
" József	34 36	" József	74
Kondor Endre	47	" József	79
Kónya András	42 43	Köblös István .	55
" László	88	Ködöböcz Károly .	47
" János	45	Kökösi Endre .	89
" József	45	Kölönte Lajos	40
Korondi Mózes	90	" József	71 74
Sándor .	57	Költő László .	46 48
" János .	59	Köpeczi József	70
Koronka Gábor	89	Körösi Ferencz	67
Kósa Mihály	92	Kövér Ferencz	78
" Mihály	70	Krasznai Sámuel .	46
Kozák Márton	90	Kulcsár János	86
Kozma Ádám .	70	Kun Károlina k. a.	73
" Ferencz	89	" Károly .	50
Kovács Áron .	84	" Kocsárd (gr.)	34 92
Dániel	59	Kusztos József	63
" Domokos	90	Küs József .	58
Dénes	75	Lakatos István	40
Elek	86	" Károly	54
" Ferencz	49	Lányi Sándor	75
" Ferencz	61	László Albert .	73
" István	45	" Gergely	65

László Ignác	73	Maksai Gyula .	74
" Lajos	71	" Károly	52
" Mózes	82	Málnási Ferencz	63
" Simon :	70	" Károly	62
" Zsigmond .	83	" József	83
János	55	Mántó György	80
" János	63	Márk Antal	71
" József	57	" Mihály	80
Lázár Mihály (mélt.) 45. 77.	89	" Mózes	85
	81. 92	" Pál .	71
Lénárd István	76	Márkó József .	79
" Sámuel .	55	Márkus Sámuel	91
Lészai Dániel (dr.)	92	Marosi Sámuel	91
Ferencz (mélt.)	42	" József .	49
" Lajos (mélt.)	42	Marcián András .	55
Losonci József	64	Marton András.	52
Lőrincz Ferencz	44	Márton József	65
Lajos	79	Máté Albert	59
Sándor	78	" Barabás .	81
" Sándor	76	" Dániel	55
Lőrinczi Dániel	91	Elek .	59
György	70	Farkas	56
" János .	61 62	" József	41
Lugosi István .	91	Mátyás Boldizsár	43
Lukács Antal	34	György	43
Farkas	70	Károly	79
" Farkas	85	Mihály	40
" József	54	Mihály .	78
Lukácsfi Lajos	76	" Zsigmond	54
Madaras János	64	" József	69
" János	65	Medgyes Lajos .	82
Macskási Sándor	92	Mentovich Ferencz	88
Magyari Dániel	62	Menyhárdt András	73
" István	79	Meszési László	47
" Károly .	78	Mészlényi Károly	83
Magyarósi Ferencz	79 80	Meszta Lajos	45
" István	92	Mezei András .	40
" János .	51	Mike Lajos	45
" József .	59	" János	42
" József .	60	" Jánosné .	42
Makkai András	73	Miklós Sándor	67
Dávid	65	Miklósi József	40
Domokos	86	Mihácz Elek	45
" Márton	41	" Elek .	64
Maksai Aron	74	Mihály Gergely	62
" Elek	77	" Pál	71

Mihály József . . .	40	Nagy Benedek	44
Mihályfalvi Ferencz . .	82	" Dániel	51
Mihályi Károly	39	" Domokos	40
" Károly	86	" Domokos	68
" Imre .	52	" Elek .	53
Miklósi János	73	" Elek .	54
Mihó Imre (gr.)	33 92	" Elek .	71
Melnár Abel .	61	" Ferencz .	43
" Albert	37	" Ferencz .	46
" Albert	76	" Ferencz .	48
" András	65	" Ferencz .	62
" Áron . .	93	" Ferencz .	69
" Bonaventura	82	" Ferencz .	87
" Dániel	63	" Gergely	78
" Dániel	80	" György	52
" Ferencz	39	" György	78
" György	68	" Ignác	92
" István	48	" István	43
" Károly	84	" István	63
" Lajos .	38	" Károly	55
" Márton	40	" Károly	68
" Miklós	48	" Károly	86
" Ráfáel	64	" Károly	93
" Sámuel	39	" László	49
" Sándor	83	" László	58
" János	78	" Lajos	46
Monostori Károly	70	" Lajos	50 51
Móré Albert	55	" Lajos	71 89
" Domokos	68	" Lajos	72
" Károly	39	" Lajos	89
Morvai Mihály	52	" Mihály	57 58
Mózes István	60	" Mihály	66
" Mihály	59	" Miklós	82
" József	56	" Mózes	65
Musnai Antal	59	" Mózes	72
" Ferencz	58	" Pál	80
" Pál	40	" Péter	33 41
" Sándor	69	" Sámuel . .	57
" János .	60	" Sámuel (m.)	61
" József	70	" Sámuel	68
Nagy Abel	52	" Sándor	47
" Abrahám	56	" Sándor	49
" Albert	58	" Sándor	67
" Antal	84	" Sándor	69
" Áron	77	" Sándor	74
" Béla .	88	" Sándor	78

Nagy Sándor	78	Ősz Sándor	62
Sándor	84	József	64
" Tamás	37	Paizs László	64
" Zsigmond	46	Pál Ferencz	90
" János	56	" Károly	89
" János	59	" Károly	90
" János	68	" Sámuel	80
" János	85	Palánki Károly	47
" János	84	Pálfi Dénes	72
" János	76	" Mózes	73
" József	65	" János	78
Nemes András	70	" György	74
Ferencz	65	Pallos István	66
" Károly	62	Pálosi Sándor	64
" Sámuel	73	Pánczél Ferencz	52
" Sándor	65	" Károly	83
" József	73	Pap Elek	61 64
Némethi Mihály	74	György	48
" József	69	István	83 92
Nyesti Lajos	49	" Mihály	85
Nyilas Miksa	44	" Sámuel	50
Nyirő Sámuel	43	" Sámuel	55
" József	44	" Jánosné (özv)	40
Olasz József	73	" József	35
Olajos Sándor	88	Parlagi Elek	47
Olosz Domokos	75	" Elek	48
Orbán Antal	83 93	Pásztor Sándor	67
" Elek	63	Pataki Károly	49
" Ferencz	59	" Gyula	50 82
" Ferencz	73	" Dénes	64
" István	40	" Lajos	65
" István	66	Pécsi Albert	65
" István	78	Pelei Lajos	45
" István	80	Péntek József	49
" Károly	64	Perdi Mihály	80
" László	78	Pergő Márton	54
" Lajos	62	Péter Albert	36
" Mihály	39	" Antal	55
" Mihály	82	" Elek	90
" József	66	" István	62
Orsz Miklós	48	" István	73
Osváth Imre	48	" Károly	80
" Lajos	50	" Lajos	76
" Mihály	35	" Pál	44
Ősz László	65	" József	38
" Salamon	64	Péterfi Elek	65

Péterfi Ferencz (id.)	53	Salamon József (dr.)	91
" Ferencz (ifj.)	61	Sámi László .	87
" Károly .	55	Sámuel József . .	69
" Károly (id.)	84	Sándor Domokos .	90
" Károly	89	" Ferencz	56
" Lajos	64	" Gergely	72
" László .	38	" Károly	74
" József . .	51	" Mihály	80
" József (id.)	61 81	" János	40
Petőfi Eliza	84	" János	86
Pethő György	64	" József	36
" Mózes	76	" József	39
" János	79	" József	72
Petre Mózes	73	Sándorházi György	56
Petri János .	84	Sárkány Dániel	59
" Jánosné .	84	" Ferencz	87
" Zsuzsánna .	84	" József	82
Pongrácz Sámuel	84	Sárközi Károly	43
Porcsalmi László .	48	Sármási Áron .	35
Porzsolt Ádám	65	Schmidt György	86
Puskás Lajos	93	Sebes György . .	48
" János .	68	Sebesi Istváu (mélt.)	89
Püskösti Ferencz	79	Sebestyén András	68
Püspöki Mihály	52	" Áron	41
" Sámuel	48	" Ferencz	43
" József .	49	" Károly	76
Radák Adám (báró)	69	" Péter	55
Rác Albert	90	" József	63
" Péter	47	Sepsi Mihály	55
Radó Mózes .	36	Séra Fereucz	46
Ráduly Sámuel .	65	" György	52
" Zsigmond	71	" János	48
Rákosi László .	83	Sylvester Domokos	83
" Lajos	61 64	" János	61 64
" Sándor .	48	Simó Géza .	86
Ravasz János .	64	" Sándor	81 82
Reiszner Mihály	71	" József	74
Réthy Mihály	80	" József	84
" János .	35	Simon Elek	60
Rettegi Sámuel	50	" Mózes	68
Révai Lajos	83	" János . .	67
" Pál .	93	" József (id.)	59
Bózsa Károly .	46	" József (ifj.)	61
Salamon György .	55	" József	62
" István	40	Sipos József	59
" István	46	" József	56

Sípos József	74	Szabó Pál . .	46
Sófalvi Miklós	44	Sámuel	50
Sándor	48	" Sámuel	58
Solymosi István	71 72	" Sámuel	72
Lajos	69 70	" Sámuel	85 87
Somkerek Miklós	92	Sándor	47
Somogyi Sándor	56	" Sándor	51
Sámuel	46	" János	64
Károly	47	" János	80
Károly	49	" József	55
György	50	" József	56
Sós Farkas	67	" József	58 59
Ferencz	52	Szacsva János	84
Ferencz	79	Szacsvai Zsigmond (mélt.)	33 87
József	56	Szalma György	70
József	79	Mihály	62
Soltész Sámuel	62	" József	58
Sükösd Dénes	65	" József	66
Ferencz	40	Szakács István	42 44
Sándor	65	" István	55
János .	64	" Miklós	52
Szabó Ádám	33	" Pál	43
Ádám	40	" Sándor	67
András .	80	" János	43
Áron	76	" János	44
Bálint	48	" János	81
Dénes	79	Szarvadi Adolf	92
Elek	49	Szász Béla	41 42 88
Elek	60	Domokos	41 42 87
Ferencz	40	Ferencz .	64
Ferencz	65	Ferencz .	91
Ferencz	67	" Gergely (id.)	51
Ferencz	78	" Gerő (ifj.)	42
György	92	" István	40
István . .	44	" István	60
" István (ifj.)	60	" Károly	65
" István (id.)	60	" Lajos	41
" István	68	" János	57
" Károly .	80	" József .	76
" Károly .	87	Szathmári Ábel	65
" Lajos	46	" Sándor	54
" Lajos	51	" János	54
" Lajos	65	Szegedi Miklós	34 36
" Lajos	80	Szekeres Elek .	84
" Mihály	43	Székel János .	72
" Pál .	39	Székely Dániel	39

Székely Elek	92	Szilvási Sándor	66
Elek .	40	Szini János	81
" Ferencz	39	Sziji Elek .	36
" Gergely (m) 75. 77.	79	Szláma Ferencz	60
81. 92		Szotyóri István	82
György	39	" József	79
István	50	Szócs. György	50
István	72	" Károly	46
" Lajos .	36	" Sámuel . . .	48
Lajos .	85	" Sámuel (dr.)	82
László	38	Szellősi István	65
Mózes	76	Szuk György .	86
Sámuel .	66	Takács József	37 38
Zsigmond	74	" Mózes	71
János	55	Tamó Károly	80
János	69	" Lajos . . .	80
János	84	Tamás Dániel (id.)	44
József	54	" Dániel (ifj.)	45
" József	54	" Ferencz	51
Szemerjai János	83	" Gábor	83
Szénási Károly	52	" Miklós	81
Szentes Gyula	56	Tankó József	37
" István	54	Tasnádi István	48
Szentgyörgyi Imre	84	Tatai Ferencz	44
" István .	84	Técsi Elek .	59
" Lajos .	42	Károly	53
Lajosné	42	" László	46
Mózes	72	" József	47
János	73	Téglás. György	70
József .	63	" István	39
József .	73	Tegzi Mihály . . .	61
József .	75	Téleki Domokos (gr.)	58. 61
Szentiványi Ferencz .	42	84. 88	
Szentkirályi Lajos	57	" Miklós (gr.)	58
László	49	" Sámuel (gr)	58
Sámuel	47	" Sámuel	84
" Sándor	51	" Sándor . . .	77
Szentpéteri János	55	Thoroczka Miklós (ifj. gr.)	38
Szigeti Gy. István	70	Thuróczi Pál . . .	66
Szilágyi Farkas	83	Timár Ferencz	51
Károly	48	" Károly .	69
Károly	68	Tisza László (mélt.) .	38
Márton . .	46	Tokai János	67
Mihály .	47	" Sándor	50
" Pál (mélt.)	38	Tókus Sándor	38
" József	36	Toldalagi Viktor (gr.) . .	34 61

Tolnai H. Lajos	84	Zilinczki Pál	58 59
Tompai Károly	88	Zoltáni Elek	82
Tordai Sándor	64	„ Imre	49
Tóth György	55	Zöld János	59
„ Imre	48	Zöldági Pál	52
„ Márton	64	Zsigmond Ferencz	76
„ Mózes	41	„ István	77
„ Tamás	41 42	„ Lajos	68
„ Tamásné	42	„ Péter	76
„ János	67	„ József	60
Tönkö Mihály	50	Zakab Albert	72
Török András	62	„ Beniamin	35
„ Ferencz	37	„ György	43
„ Ferencz (id.)	47	„ Lajos	60
„ Ferencz (ifj.)	48	„ Mózes	34 35
„ István	91	„ Mózes	75
„ Károly	56	„ Sándor	38
Tulogdi István	43	„ Zsigmond	44
„ Pál	44	Jákó György	76
Turbucz Ferencz	82	„ Mózes	71
Tusa György	63	„ Pál	53
„ János	81	Jancsó Elek	82
Ugrai Gyula	84	„ Ferencz	82
Ugron János (mélt.)	89	„ István	76
Urr György	88	„ Lajos	85 87
Urházi Antal	50	„ József	86
Ujvári János	56	Jánó Albert	86
„ József	54	Jánosi György	65
Ujvárosi Sándor	66	„ Sámuel	60
„ János	66	„ János	54
„ József	89	„ József	36
Záchi Antal	73	Járai Károly	70
Zágoni Mózes	49	Jenei Viktor	90
Zafiri László	34	Jónás Elek	45
Zakariás Dániel	59	„ József	44
„ Károly	59	Józsa Izsák	76
Zatáreczki István	75 92	„ Lajos	78
„ Károly	39	„ Sámuel	44
Zajzon Áron	81	„ Zsigmond	68
„ András	80	Juhos Márton	56
„ Farkas	78 93	Vadas József	41
„ Ferencz	83 90	Vágó Sámuel	49
„ Géza	64	Vályi Elek	57
„ István	81 82	„ Gábor	89
„ Mihály	76	„ Pál	61 64
Zeyk Károly (mélt.)	69	„ János	60
„ József (mélt.)	92		

Valler József	88	Veres Ferencz	72
Varga Áron	64	" Imre	59
Ferencz	50	" Kálmán	88
" Ferencz	59	" Károly .	78
" György	63	" Károly .	86
" Károly	34	" László	78
" Sámuel .	61	" Márton	55
" Zsigmond	68	" Mihály .	53
" János	52	Mózes	62
" János	85	Sándor	80
" József	62	Sándor .	86
Váró Márton	35	" József	46
Varró István	57	" József	63
István	58	Verestói György . .	49
Lajos	69	" Sándor (ifj) . .	49
" József . .	60	Wesselényi Farkas (báró) .	91
Wass Ágám (gr)	53	" Ferencz (b.)	50
" Albert (gr.)	53	" Ferencz (ifj. b)	91
Vas Dénes	78	Vilmos Sándor	34
Ferencz	67	Vincze Dániel .	85
" György	55	" Ferencz	45
" István	63	" István	39
" Sámuel	48	" István	54
" Tamás .	62	Viski Dániel	44
Vásárhelyi Mihály	39	" Pál	50
Vaska János	48	" Sándor	44
Vajda Dénes	61	" Sándor .	44
" Miklós	58	" Zsigmond	45
" János	64	" Zsigmond	63
Vajna An. al	86	" József	43
" Áron .	39	Vitályos György	81
" Ferencz	81	" János	78
" Sándor .	92	" József .	83
Végh Gyula	50	Vitmajer Leopold	44
Vékás Lajos	80	Vitus József	59
Vén Miklós .	37	Vizi György	64
Veres Ferencz	55	Voczelka Ede	89

